

MOPR
MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2020 rok

Lublin, kwiecień 2021 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	4
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	4
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	5
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego.....	7
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny.....	8
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych.....	9
1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR.....	9
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	11
2.1. Zatrudnienie pracowników	11
2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	12
II. DOCHODY I WYDATKI.....	13
1. DOCHODY.....	13
2. WYDATKI.....	14
2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2020 roku z podziałem na formy wsparcia	16
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	20
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	20
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	21
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	23
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	24
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH.....	26
V. POMOC ŚRODOWISKOWA	30
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ.....	32
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	32
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	32
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY.....	34
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	36
4. WIELOLETNI PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	37
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	39
6. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	40
6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.....	44
7. KONTRAKTY SOCJALNE	46
8. OŚRODKI WSPARCIA I JEDNOSTKI FUNKCJONUJĄCE W STRUKTURACH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W LUBLINIE ..	47
8.1. Centrum Aktywności Środowiskowej.....	47
8.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin.....	49
9. DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z OGŁOSZENIEM PANDEMII	51
10. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	53
11. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	56
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	60
VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	65
1. WSPIERANIE RODZINY	65
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	65
1.2. Asystenci rodziny	65
1.3. Placówki wsparcia dziennego	68
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny.....	71
2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	73

2.1. Rodzina piecza zastępcza.....	73
2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych.....	74
2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.....	80
2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.....	86
2.2.4. Rodzina piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	88
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	89
2.3.1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	90
2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.....	96
2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.....	97
3. USAMODZIELNIENIA.....	99
<i>Wsparcie dzieci w pieczy zastępczej w związku z ogłoszeniem pandemii</i>	104
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA.....	106
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA.....	106
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	108
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	108
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach.....	111
2.3. Projekt LUBInclusiON.....	111
2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii.....	112
3. OŚRODKI WSPARCIA.....	114
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	114
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin.....	123
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem.....	125
3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii.....	125
VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW.....	128
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI.....	128
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH.....	128
3. POMOC DLA POSIADACZY KARTY POLAKA.....	130
IX. MIESZKANIA CHRONIONE.....	133
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II PRZY UL. AMETYSTOWEJ W LUBLINIE.....	133
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.....	134
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW.....	135
X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020.....	137
XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ.....	140
XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	157
1. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	157
1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń.....	158
1.2. Rodziny objęte pomocą.....	161
1.3. Zasiłek dla opiekuna.....	163
1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”.....	163
2. POSTĘPOWANIE Z ZAKRESU NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ.....	164
3. PRZYNAWANIE ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH.....	164
XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”.....	166
1. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”.....	166
2. REALIZACJA PROGRAMU „DOBRY START”.....	166
XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	168
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON.....	168
XV. NADZÓR I KONTROLE.....	174

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie¹ jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz z zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka, ustawa o rachunkowości, ustawa o finansach publicznych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020, przyjętą uchwałą nr 021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r.

¹ Ilekroć w sprawozdaniu jest mowa o MOPR lub Ośrodku – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Poz. 3378 z dnia 27 października 2014 r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 62/10/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 października 2019 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań chronionych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, z wyjątkiem mieszkań chronionych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.

- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny, zadania z zakresu pomocy dla osób usamodzielnianych, prowadzenia dla nich mieszkań chronionych i kierowania do nich, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania z zakresu realizacji rządowego programu „Dobry start” w zakresie przyznawania świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej i dla osób usamodzielnianych oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.
- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również²:

- Dział ds. finansowo – księgowych,
- Dział ds. organizacyjnych,
- Dział ds. analiz i sprawozdawczości,
- Dział ds. kontroli,
- Sekcja obsługi prawnej.
- Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Inspektor ochrony danych, stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno - biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **Dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez Filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów

² Opis zadań wymienionych poniżej komórek organizacyjnych Ośrodka znajdują się na stronie nr 11.

i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń, doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww. komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmująca się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom, prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców oraz wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określane ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
 - Filia Nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagoga, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psychologa, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;

- wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;
- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
 - Filia Nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
 - Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114.

W skład Filii Nr 1- Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz Sekcje pracy socjalnej³.

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. domów pomocy społecznej**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej
 - **Sekcja ds. ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania i ustalania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia, kierowania i ustalania opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także realizacją umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach Działu funkcjonują:
 - **Wieloosobowe stanowisko pracy ds. osób niepełnosprawnych** realizuje w szczególności zadania z zakresu: dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów oraz doradztwa w zakresie praw osób niepełnosprawnych.

³ wskazane w rozdziale „V. Pomoc Środowiskowa” str. nr 31.

- **Sekcja ds. integracji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Sekcja zleca również zadania fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz realizuje programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

➤ **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, w ramach którego funkcjonują:

- **Sekcja ds. asysty rodzinnej**, realizuje w szczególności: zadania organizatora pracy z rodziną określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie ustalonym dla asystenta rodziny oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- **Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych** realizuje w szczególności zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące współpracy z rodzinami zastępczymi nieobjętymi opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- **Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych**, realizuje w szczególności zadania z zakresu: przyznawania świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz ustalania opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacji umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, osobami zatrudnionymi do pomocy rodzinie zastępczej oraz realizacji porozumień miasta Lublin z innymi powiatami dotyczącymi umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi również, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog oraz stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

➤ **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnienia**, w którego ramach funkcjonują:

- **Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją

umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami.

- **Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży poprzez przyznawania osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz świadczenia dobry start, prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się, przyznawania pobytu w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz ustalania opłat za ten pobyt oraz prowadzenia pracy socjalnej z osobami usamodzielniającymi się.
- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych określonych ustawą o: świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizuje zadania wierzyciela miasta Lublin w postępowaniu egzekucyjnym i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka. W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego

Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.

- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego i magazynu, wieloosobowe stanowisko pracy kierowca; wieloosobowe stanowisko pracy konserwator, wieloosobowe stanowisko pracy ds. administracyjnych oraz Sekcja informatyczna.
- **Sekcja radców prawnych**, która realizuje w szczególności zadania z zakresu koordynacji obsługi prawnej poszczególnych komórek organizacyjnych i świadczenia pomocy prawnej.
- **Dział ds. kontroli** realizuje w szczególności zadania z zakresu przeprowadzania postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających w: komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.
- Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:
 - stanowisko pracy Inspektor ochrony danych wykonuje w szczególności zadania określone przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych;
 - stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu upowszechniania informacji o zadaniach realizowanych przez MOPR, przygotowania projektów odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, prowadzenia bieżącego monitoringu mediów, koordynowanie serwisu internetowego MOPR, udostępnianie informacji publicznej;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi finansowo-księgowej płac pracowników.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 372 osoby**⁴. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnionych było 521 osób, w Domach Pomocy Społecznej – 488 osób, a w ośrodkach wsparcia 317 osób.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	521	37,97
Filie Ośrodka	229	16,69
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	488	35,57
OŚRODKI WSPARCIA	317	23,10
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	46	3,35

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 rok

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m.in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2020 roku zatrudnionych było 169 pracowników socjalnych, co stanowiło 32,44% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 164⁵ osoby świadczyły pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **325 439 osób** (w tym: 318 154 osoby zameldowane na pobyt stały oraz 7 285 osób zameldowanych na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2020 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 163 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

⁴ Dane na podstawie sprawozdania MRPiPS-03 za 2020 rok oraz danych własnych.

⁵ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, przeprowadzających wywiady środowiskowe, były one zatrudnione odpowiednio: w Sekcjach pracy socjalnej - 145 osób, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie -11 osób, w Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych - 5 osób, w Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom – 2 osoby oraz w Sekcji ds. pomocy os. usamodzielnianym -1 osoba.

2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 4 osoby posiadają tytuł naukowy doktora, 75,43% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 9,02% posiada wykształcenie wyższe zawodowe. Wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem 138 ukończyło również studia podyplomowe.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2020 roku

Wykształcenie pracowników ogółem	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	4	0,77
Wyższe magisterskie	393	75,43
Wyższe zawodowe	47	9,02
Policealne	58	11,13
Średnie	17	3,26
Zawodowe	2	0,38
RAZEM	521	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Spośród 169 osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego, 27 osób posiada specjalizację I stopnia, natomiast 24 osoby posiadają specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie starają się stale rozwijać, doskonalić swoje umiejętności i podnosić kwalifikacje zawodowe.

W 2020 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczyli łącznie w 3 szkoleniach specjalistycznych, 2 konferencjach oraz 2 warsztatach. Łącznie w niniejszych inicjatywach uczestniczyło 47 osób. Organizatorem wymienionych form kształcenia były: Urząd Miasta Lublin, Ośrodek Innowacji Edukacyjnych, Stowarzyszenie MONAR i Stowarzyszenie Wspierania Aktywności BONA FIDES.

Zakres tematyczny szkoleń i konferencji obejmował zagadnienia: informatyczne, uzależnienia oraz profilaktykę przeciw wypaleniu zawodowemu.

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2020 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **16 045 061,29 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2020 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan	Wykonanie
1. Zadania własne gminy	4 374 530,00	4 543 126,32
w tym: rozliczane z budżetem państwa	1 277 827,00	1 260 559,96
2. Zadania własne powiatu	299 197,00	381 600,11
w tym: rozliczane z budżetem państwa	8 897,00	15 141,21
3. Zadania zlecone	5 002 000,00	6 475 536,11
4. Dotacje i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień	5 064 300,00	4 644 798,75
Razem	14 740 027,00	16 045 061,29

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 3 137 076,27 zł,
- z tytułu odpłatności za pobyt bezdomnych z schroniskach i noclegowniach w wysokości 46 904,57 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów przez OPS –y za pobyt w schroniskach osób z innych gmin na terenie Miasta Lublin za rok bieżący i lata ubiegłe w wysokości 58 286,19 zł.

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań własnych rozliczanych z budżetem państwa pochodziły głównie:

- z tytułu wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in. z tytułu:
 - świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 934 180,54 (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 188 162,54 (z odsetkami) zł;
 - zasiłków stałych w wysokości 97 895,98 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 9 986,56 zł;
 - świadczeń dla posiadaczy „Karty Polaka” w wysokości 6 930,00 zł,
 - świadczeń „Dobry start” w wysokości 1 925,32 (z odsetkami) zł;
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 1 558,58 zł.

3. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 253 399,22 zł,

- z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz cudzoziemców w wysokości 24 528,31 zł,
 - z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej, świadczeń pobranych przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze w łącznej wysokości 8 908,09.
- 4. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie:**
- ze ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 6 229 762,60 zł (wraz z odsetkami). Kwotę 425 800,43 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 3 533 716,80 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pozostałą kwotę 2 270 245,37 zł stanowiły odsetki,
 - z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 49 209,09 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy w wysokości 133 250,00 zł w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych przez powiat.
- 5. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie:**
- z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 4 180 188,78 (z odsetkami) zł,
 - z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 464 609,97 (z odsetkami) zł.

2. Wydatki

W 2020 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyniosły **559 354 879,26 zł.**

Tabela 4. Wydatki MOPR w 2020 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

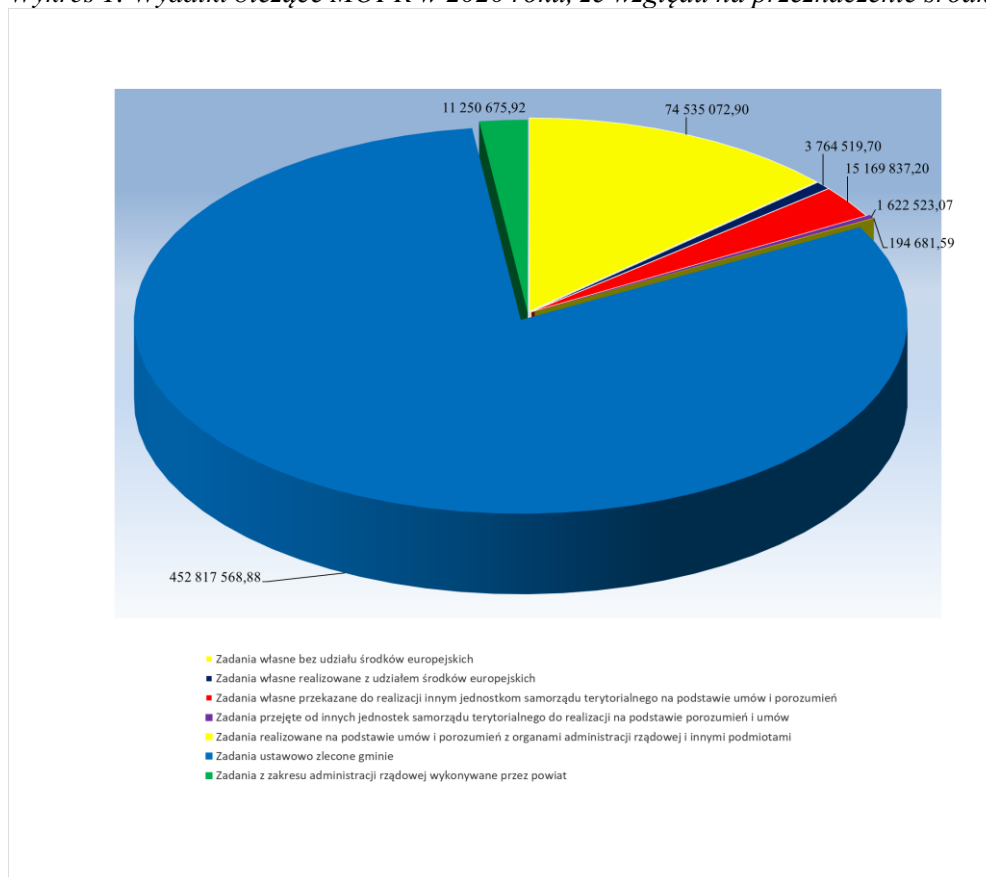
L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	udział procentowy
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	74 535 072,90	13,33%
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	3 764 519,70	0,67%
3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	15 169 837,20	2,71%
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 622 523,07	0,29%

5	Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	194 681,59	0,03%
6	Zadania ustawowo zlecone gminie	452 817 568,88	80,95%
7	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	11 250 675,92	2,01%
Razem		559 354 879,26	100,00%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one aż 80,95% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne stanowiły 13,33% ogółu wydatków.

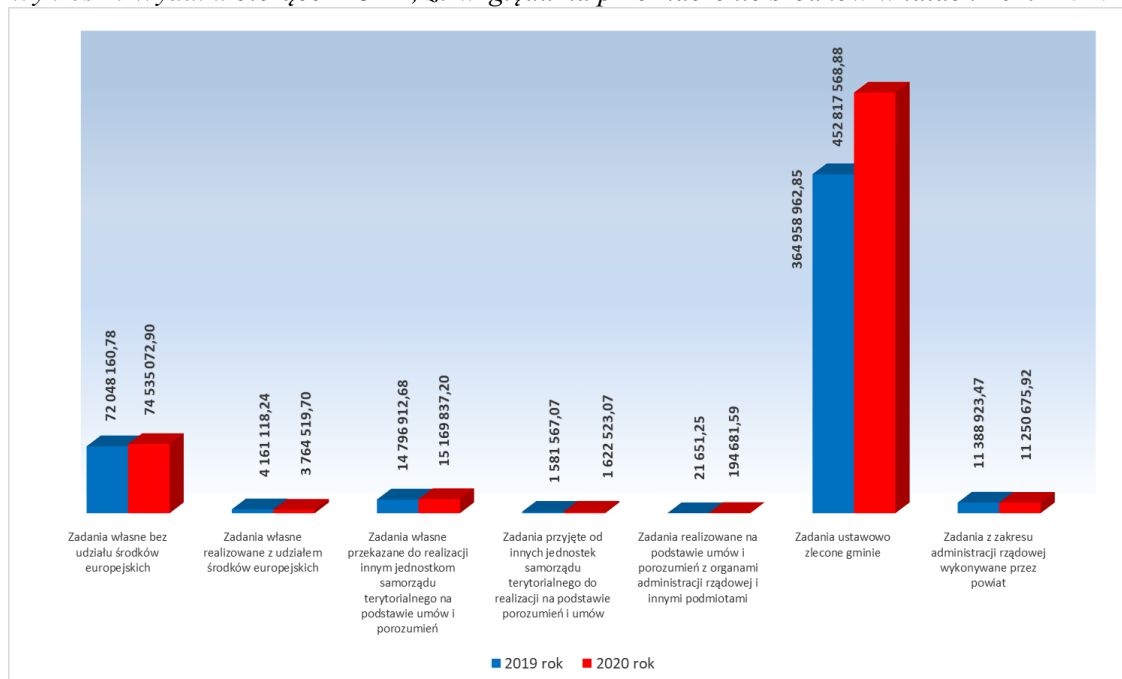
Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2020 roku, ze względu na przeznaczenie środków

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2019 nastąpił wzrost wydatków o kwotę 90 397 582,92 zł. Największy wzrost odnotowano w ramach zadań ustawowo zleconych gminie o 87 858 606,03 zł. Poziomy wydatków w obrębie poszczególnych zadań dla lat 2019 i 2020 przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2019-2020

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2020 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2020 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia w tym:	21 522 114,05
1.1	Dotacja dla Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej	989 751,00
1.2	Opłaty za pobyt osób skierowanych do DPS poza miast Lublin	11 544 730,50
1.3	Dotacje dla OW dla osób bezdomnych, ofiar przemocy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2 100 000,00
1.4	Dotacje dla OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6 423 234,58
1.5	Dotacja dla Specjalistycznego OW dla ofiar przemocy rodzinie	405 000,00
1.6	Opłaty za pobyt osób bezdomnych w OW poza miastem Lublin	59 397,97
2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego w tym:	4 940 094,95
2.1	Dotacje dla całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych	1 710 287,91

2.2	Wydatki na utrzymanie dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	2 149 878,84
2.3	Dotacje dla placówek wsparcia dziennego	1 079 928,20
3	Usługi pomocy społecznej	13 653 995,65
3.1	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 118 736,00
3.2	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	517 357,50
3.3	Opłaty za usługi opiekuńcze świadczone poza miastem Lublin	17 902,15
4	Zasilki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu "Posiłek w szkole i w domu")	15 249 294,42
5	Program "Posiłek w szkole i w domu"	3 936 156,85
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	76 022,55
6.1	Świadczenia dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	11 900,00
6.2	Pomoc dla cudzoziemców w zakresie indywidualnego programu integracji	8 666,00
6.3	Utrzymanie dzieci cudzoziemskich w rodzinach zastępczych	8 328,00
6.4	Utrzymanie mieszkań chronionych dla cudzoziemców	47 128,55
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	6 537 996,75
8	Usamodzielnienia	831 204,82
8.1	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków	754 710,52
8.2	Utrzymanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków	76 494,30
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	100 448 792,89
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	339 101 427,49
11	Świadczenia w ramach programu "Dobry Start"	10 192 950,00
12	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	963 843,75

13	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich	3 764 519,70
14	Utrzymanie MOPR w tym:	37 438 831,91
14.1	Utrzymanie MOPR (85219)	27 920 574,90
14.2	Centrum Aktywności Środowiskowej	707 849,58
14.3	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	755 284,69
14.4	Dzienny Ośrodek dla Bezdomnych	0,00
14.5	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	1 487 450,25
14.6	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu "Za życiem"	3 401 600,65
14.7	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	2 885 065,44
14.8	Obsługa wypłaty świadczenia "Dobry Start"	261 729,52
14.9	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	19 276,88
15	Wydatki związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu koronawirusa	359 852,14
16	Pozostała działalność	337 781,34
16.1	"Zespół Interdyscyplinarny"	5 084,59
16.2	Prowadzenie taniego żywienia w formie kuchni społecznej	25 000,00
16.3	Świadczenia dla bezrobotnych za wykonywanie prac społecznie użytecznych	42 208,20
16.4	Programy wsparcia i aktywizacji seniorów	49 439,00
16.5	Utrzymanie mieszkań dla zawodowych rodzin zastępczych	1 045,08
16.6	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	55 487,46
16.7	Sprawowanie opieki przez opiekunów wskazanych przez sąd	10 653,97
16.8	działania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi i partycypacji społecznej-	1 000,00
16.9	wydatki związane z realizacją Programu "Opieka wychowawcza"-	147 863,04
	RAZEM:	559 354 879,26

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy procent wydatków stanowiła realizacja świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci a wydatki na realizację zadania wyniosły ogółem 339 101 427,49 zł, co stanowiło 60,62% ogółu wydatków MOPR. Wypłaty świadczeń wychowawczych finansowane są z budżetu państwa.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 100 448 792,89 zł, co stanowiło 17,96% ogółu wydatków MOPR.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 32 915 469,47 zł, stanowiąc 5,88% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 46,33% stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 15 249 249,42 zł,
- 41,48% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 13 653 995,65 zł,
- 11,96% stanowiły wydatki na Program „Posiłek w szkole i w domu”, które wyniosły 3 936 156,85 zł,
- 0,23% stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 76 022,55 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2020 roku w stosunku do 2019 roku był wyższy o 535 262,35 zł.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 37 438 831,91 zł i były wyższe o 3,11% w stosunku do roku 2019.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2020 roku stanowiły 3,85% ogółu wydatków i wyniosły 21 522 114,05 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 0,88% wydatków MOPR i osiągnęły poziom 4 940 094,95 zł.

Na realizacja świadczenia „Dobry Start” wydatkowano 10 192 950,00 zł, co stanowi 1,82% wydatków Ośrodka w 2020 roku.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 1,32%, tj. łącznie 7 369 201,57 zł.

Poza wydatkami bieżącymi, opisanymi powyżej w roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie poniósł również wydatki inwestycyjne w wysokości 124 120,20 zł. Łączne wydatki Ośrodka w roku 2020 wyniosły zatem 559 478 999,46 zł.

Poziom wydatków na realizację zadań pomocy społecznej, z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych, w 2020 roku w stosunku do 2019 roku był wyższy ogółem o 90 351 791,62 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. poz. 1406 z dnia 6 września 2016 r.).

W dniu 27 września 2017 r. zostało opublikowane Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017r. poz. 1788).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2020 sporządzili łącznie 19 176 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2020 roku

TABELA 6A. Pomoc środowiskowa		
1	CZEŚĆ I dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	1 991
2	CZEŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	889
3	CZEŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	57
4	CZEŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	13 411
5	CZEŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	7
TABELA 6B. Pomoc instytucjonalna		
6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV i V wywiadu)	7
7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. I i IV	465

	wywiadu)		
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		207
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 261
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym oraz ustalenia odpłatności (cz. I i IV wywiadu)		127
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		2
12	wywiady sporządzone dla potrzeb Wydziału świadczeń socjalnych	w tym: wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	1
13		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	510
14		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4A lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	187
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		54
liczba wywiadów ogółem			19 176
liczba pracowników socjalnych faktycznie sporządzających wywiady⁶			150
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika dziennie (po odliczeniu dni świątecznych)			0,51
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika miesięcznie (po odliczeniu dni świątecznych)			10,65

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2020 wydano **94 451** decyzji administracyjnych. Dotyczyły one przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

⁶W sprawozdaniu MRPiPS-03 za 2020 rok liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe wyniosła 164 osoby (161 osób realizujących zadania OPS i 3 osoby realizujące zadania PCPR). Liczba ta została zmniejszona o 11 osób zatrudnionych w Sekcji ds. przemocy i o kolejne 3, które pobierały dodatek za pracę w terenie a faktycznie nie sporządzały wywiadów (długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie).

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2020 roku

Zakres decyzji dotyczył:	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
Wydział pomocy środowiskowej	35 246	206	147
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	1 790	1	1
Wydział wsparcia społecznego	7 556	21	5
Wydział świadczeń socjalnych	49 988	298	71
RAZEM	94 580	526	224

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto 6 971 wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwyciężenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2020 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **14 113** osób, co stanowi 4,34% mieszkańców miasta Lublin.⁷

W 2020 roku decyzją przyznano świadczenia **6 345 osobom** (z 5 862 rodzin liczących ogółem 9 285 osób). Jest to o 570 osób mniej niż w 2019 roku. Liczba świadczeniobiorców na przestrzeni lat, do roku 2015 włącznie, utrzymywała się na zbliżonym poziomie ok 13 000 osób. Od roku 2016 notuje się corocznie, systematyczny spadek liczby świadczeniobiorców. Jak obrazuje wykres nr 3, liczba świadczeniobiorców w 2020 roku zmniejszyła się o ponad połowę na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Proces starzenia się społeczeństwa czyli długotrwały spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu się życia osób starszych jest obecnie poważnym problemem demograficznym i społecznym. Skutkuje to wyraźną zmianą struktury społecznej – mniejszą

⁷ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2020 r. wynosiła: **325 439** osób (318 154 osoby zameldowane na stałe oraz 7 285 osób posiadających meldunek czasowy) i **jest mniejsza o 3 602** osoby w stosunku do 2019 roku, kiedy wynosiła 329 041 osób.

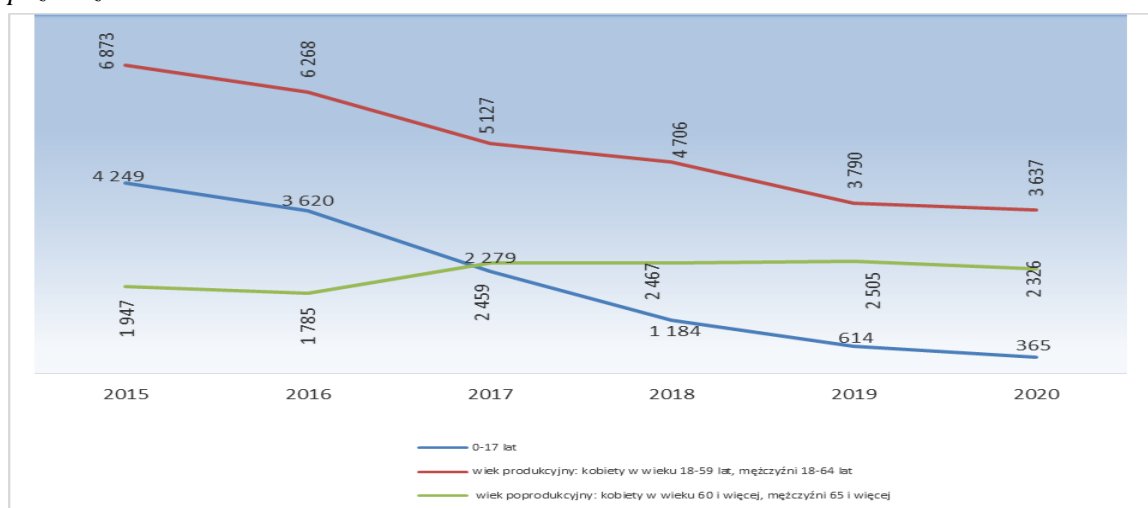
ilością dzieci, uczniów, studentów, a następnie pracowników, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Jak obrazuje wykres nr 4, te same tendencje zauważalne są wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.

W 2015 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 32,51% ogółu świadczeniobiorców, w kolejnych latach liczba tych osób stopniowo malała, by w 2020 roku osiągnąć poziom 5,77%. Znaczący spadek świadczeniobiorców w wieku przedprodukcyjnym, wynikał poza trendami demograficznymi również z faktu zamknięcia szkół po ogłoszeniu pandemii. Klienci pomocy społecznej, zaliczający się do tej grupy wiekowej byli przede wszystkim świadczeniobiorcami pomocy w formie posiłku.

Na przestrzeni lat 2015-2020 zmiany w liczbie osób w wieku produkcyjnym były najmniej dynamiczne. W 2015 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 52,59%, natomiast w 2020 roku 57,47% ogółu świadczeniobiorców.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni lat stopniowo wzrasta. Osoby w wieku emerytalnym w 2015 roku stanowiły 14,90% ogółu świadczeniobiorców, natomiast w 2020 roku odsetek ten wzrósł do 36,76%. Aktualnie co 3 świadczeniobiorca jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2015-2020⁸

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej,
- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

⁸ Suma liczby osób podzielonych na grupy wiekowe pod względem zdolności do pracy w 2020 roku, wykazanych w wykresie nr 4 jest niższa od faktycznej liczby (6 345 osób) o 17, w przypadku których nie było możliwe ustalenie wieku i płci. Były to osoby o nieustalonej tożsamości, którym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zapewnił pochówek.

Od 1 października 2018 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358) maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej - maksymalnie 701 zł,
- dla osoby w rodzinie - maksymalnie 528 zł.

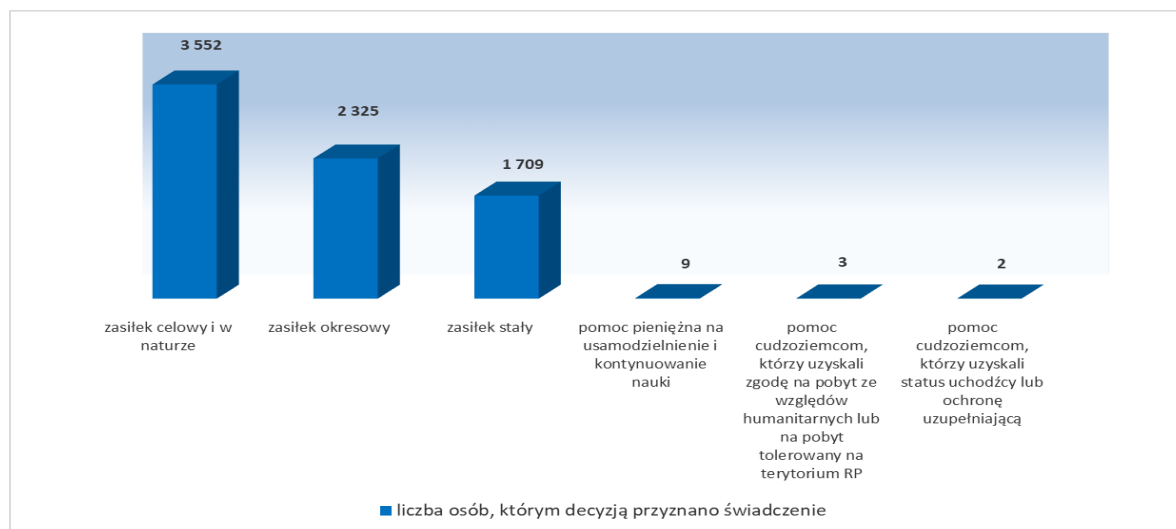
Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Kolejna będzie miała zatem miejsce w 2021 r.

Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 4 287 osobom (z 4 215 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 6 978.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych – taką formę pomocy przyznano 3 552 osobom (55,98% odbiorców

świadczeń). Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Wyniosła **2 325** i była wyższa o 39 osób w stosunku do 2019 roku. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 1 391 osób. Kolejną grupę stanowiły 559 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Z powodu długotrwałej choroby zasiłkiem okresowym objęto 555 osób, a 4 osoby z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **299,01 zł**. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 6,25 miesiąca w roku.

W 2020 roku odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 239 osób w stosunku do 2019 roku. Zasiłki te przyznano 1 709 osobom, przy czym 1 538 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Klienci korzystający z zasiłków stałych stanowili 26,93% ogółu świadczeniobiorców. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 549,52 zł miesięcznie. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 10,30 miesięcy w roku. W przypadku 1 534 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2020 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne w łącznej kwocie 784 903 zł.

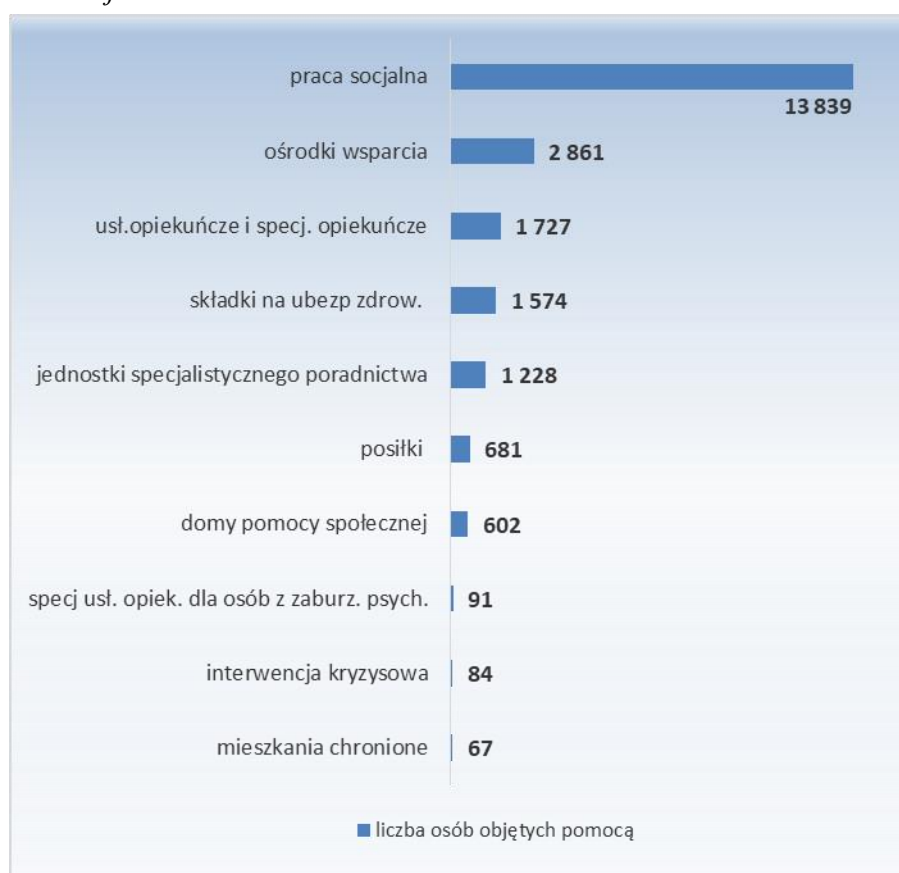
2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. praca socjalna, gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu.

Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć jako zespół umiejętności powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2020 roku 98,06% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy społecznej tj. 13 839 osób było objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 274 przypadki, to osoby, którym sprawiono pochówek lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów.

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2020 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r.

W roku 2020 odnotowano spadek (o 20,62%) liczby osób objętych wyłącznie pracą socjalną. W odniesieniu do roku 2019 liczba osób objętych wyłącznie pracą socjalną spadła z 6 082 (z 2 790 rodzin) do 4 828 osób (z 2 234 rodzin) w roku 2020. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 34,21% ogółu osób objętych wsparciem w 2020 roku.

Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2019 roku osiągnięto w 100 przypadkach.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2020 roku skorzystały ogółem 2 861 osób, w tym 1 130 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 761 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2020 roku opłacono składki na łączną kwotę 822 904 zł dla 1 574 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiło 1 534 osoby pobierające zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 40 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. F. Mireckiego 29-31 w Lublinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług

opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz pomoc w zapewnieniu kontaktów z otoczeniem skorzystało 1 701 osób z 1 649 rodzin. Średniomiesięcznie na jednego świadczeniobiorcę usług opiekuńczych w roku 2020 przypadło 38 godzin usług, co w skali roku stanowi 460 godzin.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 65 osób z 64 rodzin. Klientom usług specjalistycznych w 2020 roku przyznano decyzją średnio 29 godzin usług miesięcznie, rocznie 346. W ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2020 roku wsparciem objęto łącznie 1 727 osób z 1 674 rodzin, 39 osób skorzystało z obydwu rodzajów usług.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2020 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 91 osób z 83 rodzin. Świadczenioborca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2020 roku korzystał średniomiesięcznie z 23 godzin usług, co w skali roku stanowi 271 godzin.

Ponadto należy wskazać pomoc w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną), którymi objęto 681 osób, w tym 350 dzieci i młodzieży oraz 331 osób dorosłych.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego. W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie specjalistyczne poradnictwo świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2020 roku skorzystały 594 rodziny. Ogółem wsparciem objęto 1 228 osób, w tym 1082 osoby skorzystały z terapii.

W ramach interwencji kryzysowej w 2020 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 84 osobom z 31 rodzin w postaci poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

Pracownicy MOPR, w ramach realizacji zadań statutowych, wydawali także decyzje administracyjne na podstawie zapisu art. 2 i art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. w zakresie przyznawania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938). Łącznie wydano 442 decyzji (przyznających, odmownych, wygaszających). Łączny koszt wydania decyzji wyniósł 55 487,46 zł. Średni koszt wydania decyzji wyniósł 125,54 zł.

W roku 2020 udzielana była również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach pkt III.1.2 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, umieszczenia osób w domu pomocy społecznej, udzielenia schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

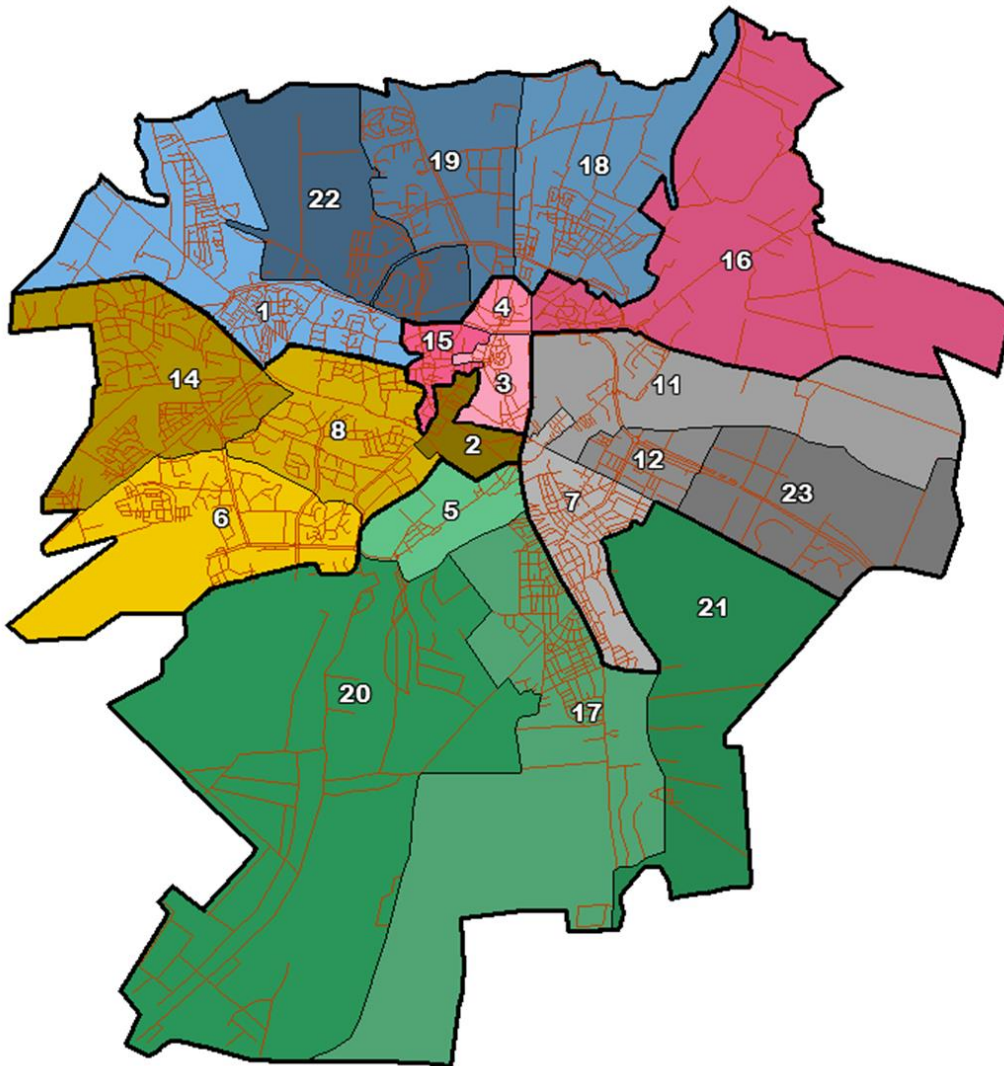
V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2020 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

Obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2020 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 3 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 4 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 15 - Narutowicza 74a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 16 - Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja pracy socjalnej Nr 7 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 - Hutnicza 1a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 12 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 23 - Jagiełły 10

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 1 - Głowackiego 35
- Sekcja pracy socjalnej Nr 18 - Koryznowej 2b
- Sekcja pracy socjalnej Nr 19 - Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 22 - Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja pracy socjalnej Nr 5 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja pracy socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja pracy socjalnej Nr 2 - Głęboka 8A
- Sekcja pracy socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja pracy socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja pracy socjalnej Nr 14 - Głęboka 11

W dziale ds. pomocy środowiskowej funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskie karty”.

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 roku udzielił pomocy ogółem 14 113 osobom z 8 096 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2016 – 2020

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	9 993	19 998
2017	9 478	17 870
2018	9 638	17 451
2019	8 951	16 015
2020	8 096	14 113

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2016-2020

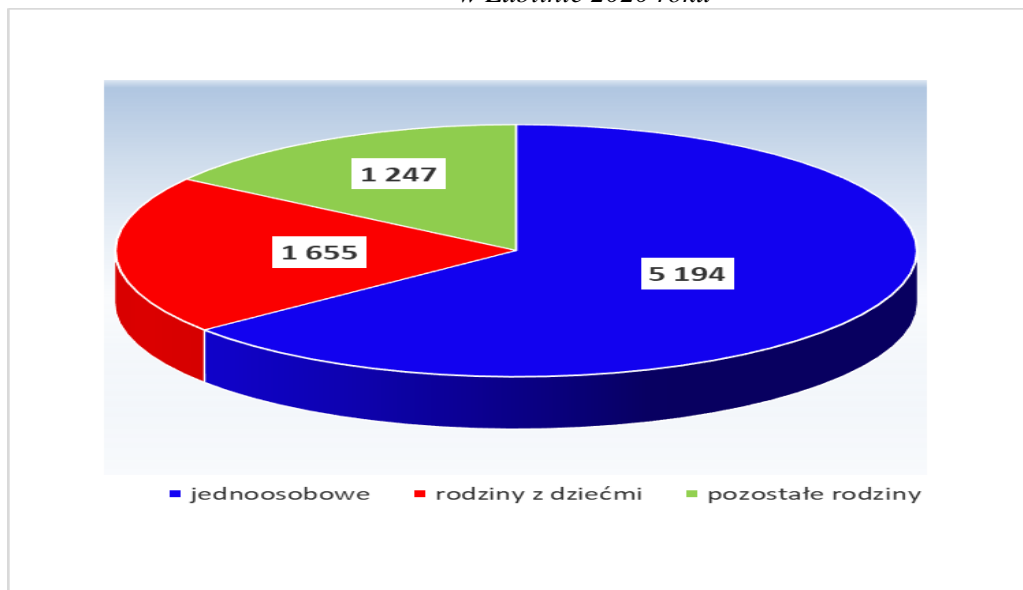
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 18,43% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2020 roku.

W 2020 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 341 osób lub rodzin (16,56%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 3 560 stanowiły 43,97% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Z pośród 8 096 rodzin jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą w 2020 roku 64,16% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 20,44% stanowiły rodziny z dziećmi, a 15,40 % pozostałe rodziny.

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r.

W roku 2020 z pomocy Ośrodka korzystały 5 194 środowiska stanowiące jednoosobowe gospodarstwa domowe. Ich liczba spadła o 375, w stosunku do roku 2019, kiedy takich rodzin było 5 569.

W roku 2020 odnotowano 13,31% spadek liczby rodzin z dziećmi objętych wsparciem. W 2019 roku liczba rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynosiła 1 909. W roku 2020 liczba ta zmniejszyła się o 355 rodzin i wynosiła **1 655 rodzin**, w tym:

- 716 rodzin wychowujących jedno dziecko,
- 571 rodziny wychowujące dwoje dzieci,
- 368 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci.

Wśród rodzin z dziećmi 606 to rodziny niepełne (126 rodzin niepełnych wychowywało troje i więcej dzieci).

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 8 096 rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie, emeryci i renciści tworzyli 2 476 rodzin, z czego 1 842 znajdowały się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2020 roku 30,58%. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2016 – 2020 z podziałem na typy

ROK	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	9 993	9 478	9 638	8 951	8 096
w tym: liczba rodzin z dziećmi	3 020	2 479	2 264	1 909	1 655
stos % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	30%	26%	23%	21%	20%
w tym: liczba rodzin emerytów i rencistów	2 933	3 045	3 137	2 854	2 476
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	29%	32%	33%	32%	31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2016-2020 r.

2. Powody przyznania pomocy

Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia 16 powodów będących podstawą udzielenia wsparcia. Dominujące powody korzystania z pomocy MOPR w 2020 roku przedstawiono na wykresie nr 8. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

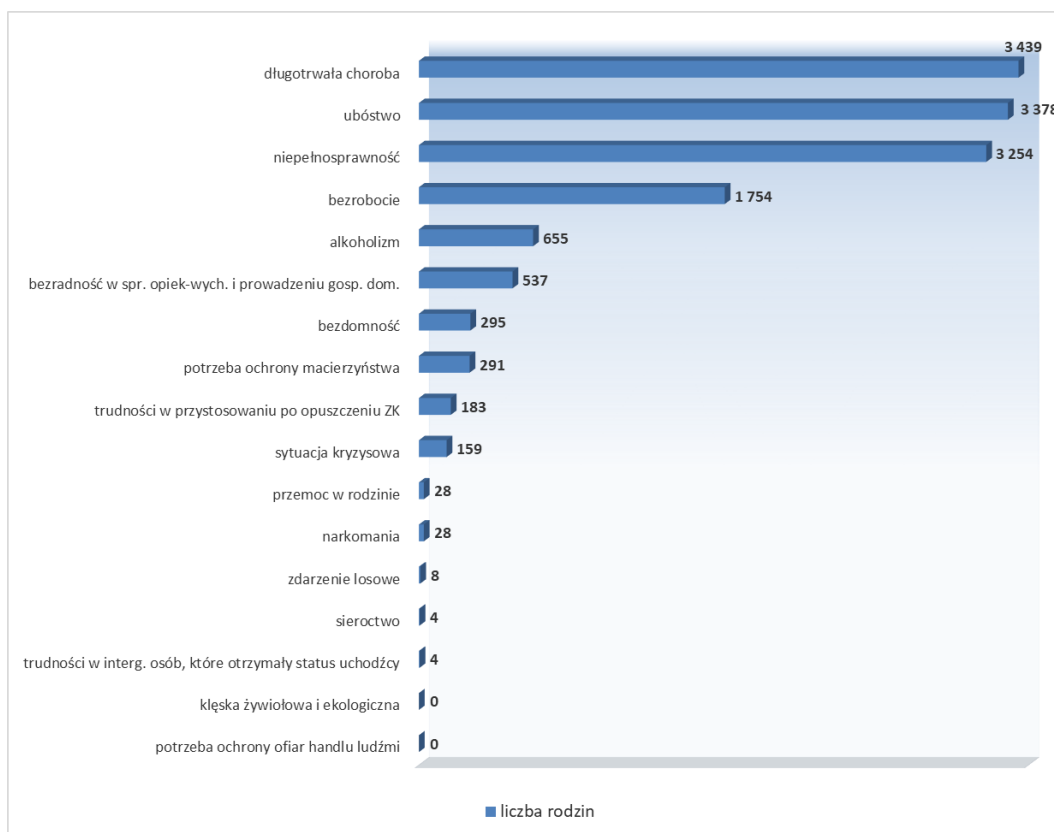
Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest długotrwała i ciężka choroba. Pomoc z tego tytułu otrzymało 3 439 rodzin (liczących 4 917 osób). Problem długotrwałej choroby dotyczył 42,48% liczby rodzin objętych pomocą.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania jest ubóstwo, dotykające 3 378 rodzin (41,72%). W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Na trzecim miejscu odnotowano problem niepełnosprawności, która stała się przesłanką do korzystania z pomocy przez 3 254 rodziny (40,19% liczby rodzin objętych pomocą).

Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 1 754 rodzin, alkoholizmu w 655 rodzinach oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 537 rodzinach.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 21,67% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2020 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 655, i utrzymywała się na poziomie roku ubiegłego, stanowiąc 8,09% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 893.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2019	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Długotrwała lub ciężka choroba	3 794	5 501	3 439	4 917	-9,36	-10,62
2	Ubóstwo	3 462	5 749	3 378	5 652	-2,43	-1,69
3	Niepełnosprawność	3 606	5 068	3 254	4 387	-9,76	-13,44
4	Bezrobocie	1 630	3 641	1 754	3 750	7,61	2,99
5	Alkoholizm	704	998	655	893	-6,96	-10,52
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	586	1 541	537	1 346	-8,36	-12,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 i 2020 r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2020 roku skorzystało 6 345⁹ osób (z 5 862 rodzin), w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 6 283 osobom, a w ramach zadań zleconych 93.

W stosunku do roku 2019, odnotowano spadek osób (o 8,24%) i rodzin (o 4,85%), którym przyznano świadczenia.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2020 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	3 741 086 zł
	Zasiłki okresowe	4 342 484 zł
	Zasiłki stałe	9 677 661 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 724 171 zł ¹⁰
	Posiłki	945 962 zł ¹¹

⁹ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ 31 osób korzystało jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

¹⁰ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

¹¹ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Posiłek w szkole i w domu”

	Schronienie	1 592 283 zł
Zdania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	588 166 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	11 900 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r.

4. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”¹²

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2020 była Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwała nr 69/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Miasta Lublin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwała nr 70/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 zmienionego Uchwałą nr 229/VI/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2019 r.

Celem rządowego Programu jest pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom wyrażającym chęć zjedzenia posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

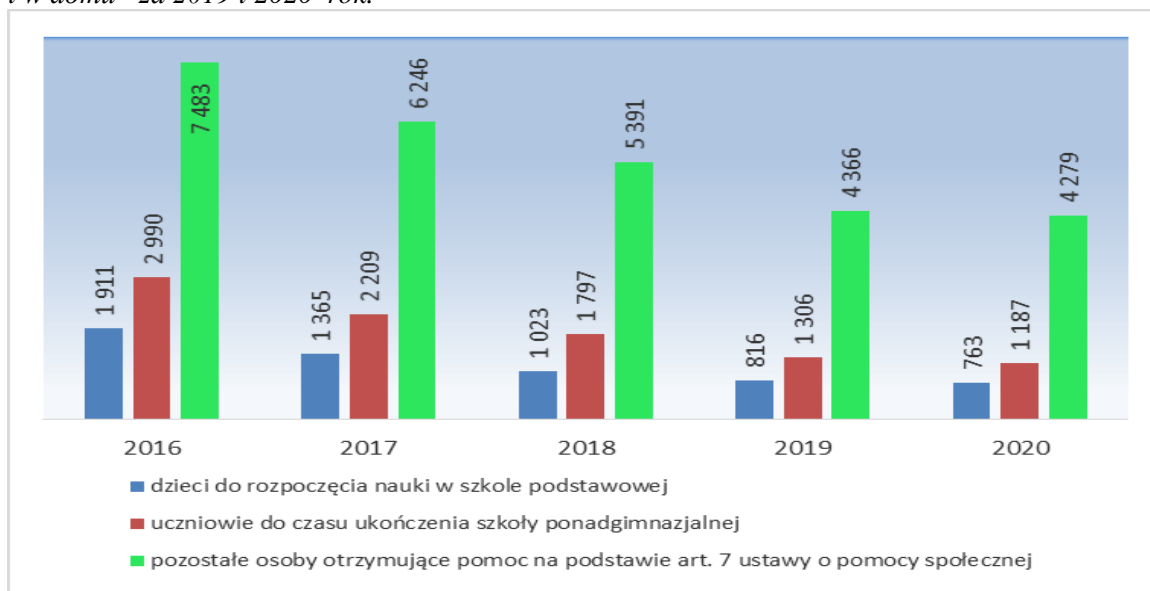
Realizacja Programu w 2020 roku pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie pkt III.1.2 rządowego Programu (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

¹² Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 rok.

Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 roku objęto 6 168¹³ osób, w tym:

- 763 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole,
- 1 187 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 4 279 pozostałych osób.

Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2016 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2020 rok.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania za lata 2016-2018 r oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2020 r .

W ramach realizowanego programu 647 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 78 617 posiłków o wartości 837 838 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 10,66 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2020 roku 5 965 osób z 3 241 rodzin. Wypłacono 14 585 świadczeń na łączną kwotę 3 091 800 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 211,98 zł.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” jest świadczenie rzeczowe. W 2020 roku pomocą w tej formie objęto 119 osób ze 115 rodzin. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 5 236 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2020 roku 9 dzieci. Łącznie wydano 242 posiłki o wartości 1 283 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 5,30 zł.

Łączny koszt Programu w 2020 roku wyniósł **3 936 157 zł** (w tym pomoc w ramach pkt III.1.2,1.3,1.4 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole

¹³ Łączna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

i w domu”¹⁴: 1 283 zł) i był niższy o kwotę 276 797 zł w stosunku do 2019 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 147 899 zł.

W ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 8 barów, 39 szkół i 1 przedszkole działające na terenie Miasta Lublin.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2020 realizowały firmy: Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Okręgowy w Lublinie oraz Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Lublinie, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2020 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹⁵
1. Usługi opiekuńcze - ogółem	1 724	1 674	804 790	13 724 171 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1 701	1 649	782 295	13 302 988 zł
1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	65	64	22 495	421 183 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	91	83	24 688	588 166 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2020 r oraz danych z systemu Pomost STD.

¹⁴III.1.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

III.1.3. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt III.1.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

III.1.4. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt III.1.2, nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci otrzymujących posiłek w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.

¹⁵ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 11 379 204 zł - usługi opiekuńcze, 444 034,50 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze, 624 408 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Koszt godziny usług w 2020 roku wynosił:

- 24,00 zł – usługi opiekuńcze,
- 25,50 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 30,00 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Przeciwdziałanie przemocy

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w strukturze Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyodrębniona została Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ww. komórkę organizacyjną tworzą wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W 2020 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2020 koordynowano procedurę 1 002 „Niebieskich Kart”, z czego 422 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych, natomiast w 2020 r. wszczęto 580 nowych procedur. Odnotowano wpływ 746 formularzy nowych „Niebieskich Kart”. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2020 roku powołano 573 nowe grupy robocze, w ramach których odbyły się 2 564 spotkania.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 2 902 osoby. W 2020 roku członkowie grup roboczych sporządzili 651 „Niebieskich Kart – C”, stanowiących plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 327 „Niebieskich Kart – D” służących weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 616 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

W trakcie epidemii wirusa SARS-Cov-2 Sekcja czynnie organizowała system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Lublin, dostosowując go do nowych warunków, tak by działania w ramach procedury NK realizowane były skutecznie, efektywnie, przy jednoczesnym zachowaniu wzmoczonego reżimu sanitarnego. Kontakty osobiste pomiędzy przedstawicielami służb zaangażowanych w realizację procedury NK, jak również z osobami wymagającymi wsparcia ograniczone zostały do niezbędnego minimum, jednakże z uwagi na interwencyjny charakter prowadzonych spraw, zwłaszcza

w przypadkach Niebieskich Kart dotyczących dzieci, czy osób starszych lub niepełnosprawnych, nawet podczas największych restrykcji nadal realizowane były wizyty środowiskowe oraz spotkania w siedzibie Sekcji, zarówno z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc, jak też z przedstawicielami Policji i innych służb. Siedziba Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR przez cały okres pandemii była otwarta i dostępna dla osób zgłaszających się bezpośrednio, przy czym spotkania z osobami z zewnątrz odbywały się zawsze zgodnie z wytycznymi Dyrektora MOPR, w wydzielonym miejscu obsługi interesanta, przy zachowaniu niezbędnej odległości i innych środków ochrony osobistej. Udzielano też licznych porad telefonicznych i za pośrednictwem poczty email osobom zgłaszającym trudności w funkcjonowaniu w okresie pandemii, zwłaszcza że w ostatnich miesiącach odnotowano zwiększone zapotrzebowanie na takie formy wsparcia, jak również zmianę ilości oraz rodzaju zgłaszanych problemów i potrzeb.

Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2020 roku.

L.p.	Nazwa działania	Liczba środowisk
3	Prowadzona procedura „Niebieskie karty”	1 022
4.1	Zamknięta procedura „Niebieskie karty”	616
4.2	Posiedzenia grup roboczych	2 564
4.3	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi (proszę wymienić w poniższych wierszach):	
4.4	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie sytuacji małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	22
4.5	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	22
4.6	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	17
4.7	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	17
4.8	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13
4.9	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	9
4.10	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	46
4.11	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	14
4.12	Policja - udział dzielnicowych w grupach roboczych	2 518

4.13	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	78
4.17	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	7
4.18	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	289
4.19	Biuro Spraw Wewnętrznych - wymiana informacji, udział w przesłuchaniu	1
4.20	Komenda Wojewódzka Policji - wymiana informacji	1
4.21	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach roboczych, wymiana informacji	157
4.22	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	742
4.23	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych oraz udział w grupach roboczych	388
4.24	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	98
4.25	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	150
4.26	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	63 placówki -33 szkoły podstawowe, 6 liceów, 7 zespołów szkół, 1 technikum, 16 przedszkoli
4.27	Placówki służby zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarką środowiskową	5 placówek
4.28	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	3
4.31	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	38 zespołów
4.32	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	6 poradni
4.33	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	2
4.35	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klientów na terapię, szkołę dla rodziców	167
4.36	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współuzależnionych	39

4.37	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, warsztaty umiejętności wychowawczych	30
4.38	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	167
4.39	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, skierowanie na terapię i grupy wsparcia	393
4.40	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno-edukacyjnym, leczeniem odwykowym	5
4.41	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współuzależnionych	7
4.42	SOSW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy w rodzinie do umieszczenia w ośrodku, udział w grupach roboczych	54
4.44	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	73
4.45	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” oraz Polskie Centrum Mediacji - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	25
4.49	Okręgowa Rada Adwokacka - skierowanie osób doświadczających przemocy na bezpłatne poradnictwo prawne w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpięstwem	69
4.51	In Corde - wymiana informacji, skierowanie do udziału w terapii	25
4.52	Ambasada Bułgarii w Polsce - wymiana informacji	1
4.53	Okręgowa Rada Adwokacka - organizacja warsztatów edukacji prawnej dla grupy samopomocowej dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie	27 uczestników
4.54	Komenda Miejska Policji - organizacja prelekcji nt. uprawnień pokrzywdzonego w postępowaniu karnym dla grupy samopomocowej dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie	8 uczestników
4.55	Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - wymiana informacji	1

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

Ponadto, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych kadr realizujących zadania związane z diagnozowaniem przemocy i pomocą osobom pokrzywdzonym, pracownicy socjalni uczestniczyli w seminariach i szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 16. Ogólnopolska Konferencja online Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej „Profesjonalizacja pomocy kadr pomocowych” (2 osoby),
- Szkolenie – „Procedura Niebieskie Karty w okresie epidemii wraz z omówieniem najnowszych zmian prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (6 osób),
- Konferencja MONAR pn. „Pomoc uzależnionym w dobie pandemii COVID – 19” (4 osoby),
- Warsztaty pn. „Koło życia – metody dbania o równowagę” (3 osoby),
- Szkolenie – „Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych” (4 osoby).

6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem Nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W związku z powyższym na działalność Zespołu w roku 2020 w budżecie Ośrodka zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 6 300,00 zł.

W okresie od stycznia 2020 roku do grudnia 2020 roku wpłynęło 746 formularzy Niebieskich Kart, zaś procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 1 022 przypadkach. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 616 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, w ramach których:

- podjęto 1 uchwałę,
- opracowano nowy Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025;
- wydano 871 zarządzeń powołujących grupy robocze (powołanie i zmiana członków grup roboczych);

- utworzono 573 grupy robocze;
- wystosowano 217 wezwania na spotkania grupy roboczej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- wystosowano 212 zaproszenia na spotkania grupy roboczej do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
- wydano na prośbę klientów 46 informacji dotyczących prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”;
- w ramach współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami sporządzono:
 - 22 wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;
 - 9 zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
 - 5 pism do Aresztów Śledczych i Zakładów Karnych, w których osadzeni byli sprawcy przemocy, o objęcie programami korekcyjno-edukacyjnymi lub leczeniem odwykowym.
 - w 109 przypadkach przekazano kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty” Komisariatom Policji, Sądom, Prokuraturze.

Natomiast w ramach pracy grup roboczych:

- odbyło się 2 564 posiedzenia grup roboczych;
- sporządzono 651 formularzy „Niebieska Karta – C”;
- sporządzono 327 formularzy „Niebieska Karta – D”.

W okresie sprawozdawczym współpracowano m. in. z:

- Komendą Miejską Policji w Lublinie – funkcjonariusze byli powołani do 7 grup roboczych;
- Komisariatami Policji w Lublinie – dzielnicowi uczestniczyli w 2 518 posiedzeniach grup roboczych;
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie – przedstawiciele KRPA byli powołani do 10 grup roboczych oraz skierowano 17 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie;
- przedstawicielami oświaty – do 48 grup roboczych został powołany psycholog lub pedagog szkolny;
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – do 12 grup roboczych powołano pedagoga;
- Zespołami Interdyscyplinarnymi z innych gmin w Polsce – w 38 przypadkach dokonano wymiany informacji lub skierowano prośby o wypełnienie formularza „Niebieska Karta – D”.

7. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r (Dz. U. z 2010r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej, lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2020 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.	Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B		
		liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	bezrobocie	53	53	54	47	47	51
	z tego: zakończone efektem pozytywnym	29	29	30	31	31	33
	z tego: zakończone efektem negatywnym i przerwane	8	8	8	9	9	9
	z tego: pozostające w realizacji	16	16	16	9	9	9
2.	alkoholizm	36	34	38	0	0	0
	z tego: zakończone efektem pozytywnym	17	16	19	0	0	0

		zakończone efektem negatywnym i przerwane	17	16	17	0	0	0
		pozostające w realizacji	2	2	2	0	0	0
		niewydolność wychowawcza	30	30	30	0	0	0
3.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	30	30	30	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
		bezdolność	116	116	225	0	0	0
4.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	91	91	136	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	26	26	29	0	0	0
		pozostające w realizacji	60	60	60	0	0	0
		inne	155	154	169	1	1	1
5.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	141	140	153	1	1	1
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	8	8	8	0	0	0
		pozostające w realizacji	8	8	8	0	0	0
RAZEM			390	387	516	48	48	52

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2020 roku zawarto 568 kontraktów socjalnych (516 typu A i 52 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 402 kontraktów (70,77%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 71 kontraktów (12,50%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe 95 kontraktów (16,73%) na dzień 31.12.2020 r. pozostawały w trakcie realizacji.

8. Ośrodki wsparcia i jednostki funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

8.1. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem

społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Sekcji pracy socjalnej Nr 23, a w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ dla wszystkich chętnych osób. W okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w wakacje Centrum Aktywności Środowiskowej czynne jest w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. W roku 2020 z uwagi na pandemię COVID – 19 funkcjonowanie placówki było podporządkowane zarządzeniom Dyrektora MOPR (praca w systemie rotacyjnym, praca zmianowa).

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

W 2020 roku do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny skierowano 49 osób. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzona była systematyczna praca opiekuńcza – wychowawcza skoncentrowana na: wsparciu edukacyjnym (416 zajęć), zajęciach edukacyjnych poprzez zabawę (35 zajęć), zajęciach integracyjnych (77 zajęć), zajęciach plastycznych (55 zajęć) i muzycznych oraz ruchowo-tanecznych (63 zajęcia), zajęciach sportowych (2 zajęcia) oraz relaksacyjnych (18 zajęć), zajęciach rozwijających strategiczne myślenie (34 zajęć), zajęciach kulinarnych z elementami savoir – vivre’u (7 zajęć), zajęciach hobbyistycznych: modelarskich, fotograficznych, pszczelarskich (łącznie 5 zajęć). Przeprowadzono również projekcje filmowe (3), mające na celu pokazanie różnych wzorców zachowań społecznych odwołujących się do różnych wartości oraz ich analizę. W Grupach Wsparcia prowadzone były pogadanki edukacyjne na temat osób starszych mające na celu wzrost świadomości i szacunku wśród dzieci i młodzieży (odbyły się 3 pogadanki). Prowadzone były również pogadanki (2 spotkania) na temat agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Reasumując zajęcia w pełnym zakresie prowadzone były od 2 stycznia do 17 marca. Następnie z uwagi na pandemię COVID -19 zajęcia odbywały się w sposób ograniczony (z wykorzystaniem metod i technik porozumiewania się na odległość).

Na szczególną uwagę zasługuje kontynuacja współpracy z firmami prowadzącymi kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych. W wyniku intensywnej pracy i stałej motywacji bezrobotnych osób przez psychologa Centrum Aktywności udało się osiągnąć

stosunkowo wysoki wskaźnik aktywizacji zawodowej osób wykluczonych z rynku pracy. Z dużym sukcesem został zrealizowany cel główny „Oferty CAS”: animowanie i tworzenie wielopłaszczyznowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności, w tym powrotu na rynek pracy. Łącznie zaktywizowano 37 osób, w tym 15 osób odbyło szkolenia, 5 osób odbyło staże. Głównie aktywizacja odbywała się w I kwartale 2020 roku.

W 2020 roku z oferty Centrum Aktywności skorzystały łącznie 203 osoby: 132 osoby dorosłe (w tym 13 seniorów) oraz 71 dzieci i młodzieży (w tym 49 uczęszczało do Grup Wsparcia).

8.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- superwizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń.
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2020 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 595 rodzin (o 182 rodziny mniej, niż w 2019 roku).

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2019 – 2020

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2019 roku	Liczba rodzin w 2020 roku
ogółem liczba rodzin	777	595
w tym rodzin naturalnych	740	563
w tym rodzin zastępczych	23	19
w tym rodzin adopcyjnych	10	8
w tym dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	4	5

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2020 roku objęła wsparciem 1 126 osób (w 2019 roku liczba ta wynosiła 1 495 osób).

Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2019- 2020

Kategoria informacji	Liczba osób objętych wsparciem w 2019 r. – 1 495, z tego:		Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r. – 1 126, z tego:	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 226	269	945	181
w tym: liczba osób w terapii	968	179	911	171
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	258	90	34	10

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2020 roku przeprowadzono 8 357 sesji terapeutycznych, w formie: terapii rodzinnej (166 osób), terapii małżeńskiej (50 osób), terapii grupowej (8 osób), terapii indywidualnej (338 osób), terapii pedagogicznej (68 osób), poradnictwa pedagogicznego (66 osób), konsultacji telefonicznej (386 osób).

Od rozpoczęcia pandemii w marcu 2020 roku, działania terapeutyczne były prowadzone telefonicznie i on line.

W ramach działań Poradni przeprowadzono szereg spotkań psychoprofilaktycznych m.in.:

- cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych: „Szkoła dla rodziców” - 1 spotkanie (18 uczestników),

- warsztaty umiejętności społecznych dla dzieci „Przyjaciele Zippiego” - 10 spotkań (10 uczestników),

W 2020 roku Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR organizowała również działania informacyjno-szkoleniowe, m.in.:

1. Spotkania dla specjalistów pracujących z dzieckiem krzywdzonym (szkolenie umiejętności terapeutycznych) – 2 spotkania (16 uczestników).
2. Prowadzenie biblioteczki ze zbiorem książkowym dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.
3. Pracownicy Poradni uczestniczyli w szkoleniach on line:
 - „Praca z lękiem” ,
 - „Praca z osobami znajdującymi się w żałobie”.
3. Podwyższanie kwalifikacji w ramach studiów podyplomowych pracowników Poradni (2 osoby).

9. Działania podjęte w związku z ogłoszeniem pandemii

W reakcji na panującą w Polsce sytuację pandemiczną MOPR w Lublinie wyszedł naprzeciw występującym trudnościom, związanym ze wsparciem osób pozostających w kwarantannie domowej. Pracownicy Ośrodka we współpracy z innymi służbami miejskimi, szczególnie w przypadku kwarantanny osób samotnych (starszych i niepełnosprawnych) dokonywali i dostarczali niezbędnych zakupów. Powyższe działania objęły każdego kto wymagał wsparcia w sporządzeniu zakupów, a został skierowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie na kwarantannę domową. Pozostawano w stałym kontakcie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie, Strażą Miejską w Lublinie, Policją oraz osobami zainteresowanymi tą formą pomocy. Sporządzane zakupy były dzielone na paczki i dostarczane pod konkretne adresy. W celu usprawnienia powyższych działań, zawarto porozumienie z LUBLINDIS POLSKA Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Tomasza Zana 19 w Lublinie w zakresie dokonywania zakupu artykułów spożywczych oraz środków czystości z odroczonym terminem płatności.

Przy współpracy ze Strażą Miejską w Lublinie zakupy trafiały do osób wymagających wsparcia. Łącznie na przestrzeni 2020 roku wsparciem w formie zakupów objęto 356 osób z 213 rodzin. Ponadto, w celu sprawnego i szybkiego udzielania wsparcia osobom przebywającym na kwarantannie, które wymagały zaopatrzenia w lekarstwa nawiązano współpracę z Apteką przy ul. Marii Koryznowej 2G w Lublinie, w której realizowane były recepty lub dokonywane zakupy środków farmaceutycznych z odroczonym terminem płatności. Dodatkowo dokonywano zakupu termometrów do pomiaru temperatury ciała, środków przeciwbólowych i osłonowych.

Na realizację w roku 2020 działań związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa na rzecz mieszkańców miasta Lublin zaplanowano środki w wysokości 54 174,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 33 996,02 zł.

Udzielono również wsparcia osobom przebywającym na kwarantannie zbiorowej. W celu zabezpieczenia wyżywienia dla osób poddanych kwarantannie zbiorowej pracownicy MOPR zabezpieczyli usługi cateringu w formie trzech posiłków dziennie. W 2020 roku wydano 1 569 zestawów całodziennego wyżywienia w formie 3 posiłków dziennie (śniadania, obiady, kolacje). Na realizację w roku 2020 działań związanych z pokryciem kosztów kwarantanny zbiorowej zaplanowano środki w wysokości 46 818,55 zł, z czego wydatkowano łącznie kwotę 46 271,17 zł.

Ponadto udzielane było wsparcie w formie pomocy żywnościowej w ramach POPŻ cudzoziemcom, tj. obywatelom Ukrainy i Białorusi nie uprawnionym do wsparcia z systemu pomocy społecznej. W 2020 roku wydano 51 skierowań do otrzymania paczek żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) do 2 organizacji pozarządowych.

Pracownik MOPR obsługiwał całodobowy telefon dla osób niesamodzielnych (lubelskich Seniorów, mieszkańców z niepełnosprawnościami), pod którym osoby starsze samotne, niepełnosprawne mogły zgłaszać potrzeby objęcia wsparciem w dowolnej formie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej lub też zgłaszały potrzebę skorzystania z pomocy wolontariusza. W takich przypadkach nawiązywano kontakt z Caritas Archidiecezji Lubelskiej w celu wprowadzenia do środowisk wolontariusza, który w okresie pandemii robił zakupy osobom starszym, niesamodzielnym. Dodatkowo prowadzono bazę wolontariuszy, którzy zgłaszali do Ośrodka wolę niesienia pomocy osobom potrzebującym.

Zorganizowano także wsparcie psychologiczne na rzecz wszystkich potrzebujących mieszkańców Lublina. Pomoc psychologiczna świadczona była przez pracowników Specjalistycznej Poradni dla Rodzin MOPR w Lublinie oraz przez pracowników Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie. Uruchomiono łącznie 14 dodatkowych linii telefonicznych, służących Mieszkańcom do kontaktów z psychologami oraz z pracownikami socjalnymi (w tym jedna całodobowa). Wsparcie to dedykowane było różnym grupom z różnymi potrzebami - seniorom, dzieciom i młodzieży, osobom doświadczającym przemocy, stanów związanych z izolacją, lęków i kryzysów. Dostępne numery telefonów były stale przypominane na stronach internetowych.

Z uwagi na stan epidemii podjęte zostały także działania w kierunku zmiany formy wypłaty świadczeń finansowych. Formę autowypłat realizowanych w placówkach bankowych, zamieniano na przelewy bankowe lub karty przełączone (zapewniające możliwość wypłaty świadczenia w bankomacie lub płatności kartą w terminalu). Liczbę realizowanych autowypłat udało się zmniejszyć o połowę tzn. z ponad 2 000 do około 1 000. Zamówiono 1250 kart przełączonych dla świadczeniobiorców MOPR, celem dystrybucji wśród podopiecznych Ośrodka.

Pracownicy pomocy społecznej podjęli się dodatkowej inicjatywy w postaci akcji „Maseczki dla służb”. W ramach akcji wykonali i wyposażyli lubelskich seniorów w maseczki ochronne. W 2020 roku zostało uszytych ponad 36 000 maseczek (25 200

MOPR i 11 500 Zespół Ośrodków Wsparcia).

10. Współpraca z instytucjami i organizacjami

10.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin. W ramach realizowanych działań, w 2020 roku Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z 35 podmiotami (m.in. domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, placówkami oświatowymi, bursą szkolną, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz organizacjami pozarządowymi).

W miesiącu styczniu 2020 roku sporządzono plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m.in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne kierowane były w 2020 roku do 50 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (z czego 5 osób bezrobotnych zaplanowanych do uczestnictwa w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP, ZNK).

W miesiącu styczniu 2020 roku opracowano również wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m.in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, jak również listę 240 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2020 roku z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 64 000,00 zł (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2020 roku wydano kwotę 42 208,20 zł, będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów z poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne, przygotowywał każdego miesiąca dokumentację, niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej zrealizowaniu występował o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2020 roku wyniosła 63 312,30 zł.

W 2020 roku Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 52 osoby (z czego – 5 osób przerwało wykonywanie PSU).

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

10.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2020 roku pozyskał skierowania dla 105 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez lubelską Firmę Robert Sanaj LUTUR, w Ełku w terminie: od 15 do 24 lipca 2020 r. (60 uczestników) oraz od 25 lipca do 3 sierpnia 2020 r. (45 uczestników).

10.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2020 roku Dział ds. pomocy środowiskowej po raz kolejny prowadził współpracę z Koordynatorem Regionalnym programu „Szlachetna paczka”. Projekt ten adresowany był do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 109 oświadczenia osób lub rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z obszaru miasta Lublin, które zostały przekazane do Koordynatora Regionalnego, natomiast pomoc otrzymało 45 rodzin.

10.4. Działania osłonowe

Wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczący wymiany informacji umożliwił podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Rozmieszczono plakaty informacyjne, zawierające wykaz placówek i instytucji działających na rzecz osób bezdomnych oraz zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin udrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowych z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

10.5. Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem Lubelskim Oddziałem Okręgowym w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, na przestrzeni 2020 roku, prowadził współpracę z Polskim Czerwonym Krzyżem Lubelskim Oddziałem Okręgowym w zakresie wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnymi w formie paczek żywnościowych z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia. Łącznie w roku 2020 przekazano 300 paczek osobom wymagającym wsparcia.

10.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i partycypacji społecznej – „Bo liczysz się TY”

W dniu 7 września 2020 roku Prezydent Miasta Lublin podpisał umowę Nr 6/MOPR/D-PŚ/2020 z Fundacją Odkrywamy Talenty celem realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Bo liczysz się Ty”. Na realizację ww. zadania Fundacja otrzymała dotację w wysokości 1 000 zł. Zadanie publiczne pt.: „Bo liczysz się Ty” zrealizowano w okresie od dnia 7 września 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku na obszarze Miasta Lublin, a jego adresatami były osoby zamieszkujące rejon ulicy Lubartowskiej w Lublinie, które mają problem alkoholowy.

W ramach projektu zrealizowano:

- 37 godzin konsultacji psychologicznych, w których uczestniczyły 23 osoby,
- 44 godziny warsztatów dla rodzin z okolic ulicy Lubartowskiej, w których udział wzięło 30 osób,
- 9 godzin prelekcji dla osób, które wyszły z nałogu, z których skorzystało 15 osób.

Przekazanie środków finansowych w kwocie 1 000 zł na realizację zadania nastąpiło na wskazany przez podmiot numer konta bankowego. Całkowity koszt realizacji zadania publicznego zgodnie z umową wynosił 13 490,00 zł (w tym: dotacja 1 000,00 zł, środki finansowe własne – 12 000,00 zł, wkład osobowy 490,00 zł). Całość dotacji została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

10.7. Realizacja projektu pn. „Pudełko życia”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2020 r. kontynuował realizację Projektu pn. „Pudełko życia”. Projekt, skierowany jest do osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych ma na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa ww. osób w zakresie zdrowia i życia. W pudełku, opatrzonym specjalną naklejką z logo akcji, znajduje się karta informacyjna, zawierająca informacje o numerach telefonów lub

adresach do najbliższych, których należy poinformować o pobycie w szpitalu, dane na jaką chorobę osoba choruje oraz jakie leki przyjmuje. Ważne mogą okazać się informacje, że w domu znajduje się kot lub pies i komu przekazać zwierzę pod opiekę podczas nieobecności właściciela.

W przypadku osób samotnych, pracownicy socjalni udzielali pomocy w wypełnianiu karty informacyjnej, zaś w odniesieniu do osób w rodzinach, pracownicy Ośrodka informowali członków rodziny o konieczności wsparcia seniorów i osób chorych w wypełnianiu karty.

Pudełka dostępne są w siedzibie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Marii Koryznowej 2d, Filiach i Sekcjach Pracy Socjalnej MOPR, jak również w siedzibie Zespołu Ośrodków Wsparcia przy ul. Lwowskiej 28 oraz Wydziale Inicjatyw i Programów Społecznych przy ul. Stanisława Leszczyńskiego 23. W 2020 roku łącznie rozdysponowano 6 pudełek.

11. Uczestnictwo w Porozumieniach

11.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2020 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2020 łącznie odbyło się 4 przesłuchania nieletnich w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

11.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z ogłoszonym stanem epidemii oraz konieczność ograniczenia kontaktów społecznych, porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie, zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego

kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2020 roku nie było realizowane.

11.3. Projekt „Przyjazne patrole”

W roku 2020 w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zaplanowano środki finansowe na realizację projektu pn. „Przyjazne patrole”. Jednakże z uwagi na panującą epidemię inicjatywa nie została zrealizowana a środki zostały przesunięte na inne cele.

11.4. Porozumienia ze szpitalami

W dniu 15 stycznia 2020 roku zawarto kolejne porozumienie do dnia 31 grudnia 2022 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kontynuowano również realizację porozumienia podpisanego w dniu 15 listopada 2019 roku zawartego do dnia 31 grudnia 2020 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszych inicjatyw Szpitale zobowiązały się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb,

wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższych porozumień pracownicy socjalni zatrudnieni w szpitalach przeprowadzili wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył łącznie 84 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej i wydał 85 decyzji administracyjne.

11.6. Porozumienie ze Strażą Miejską Miasta Lublin

W celu zapewnienia efektywnego i sprawnego wykonywania obowiązków ustawowych, uwzględniając zadania polegające na niesieniu wszechstronnej pomocy i podejmowaniu działań w szczególności na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych i bezdomnych oraz uwzględniając stan panującej pandemii zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł w dniu 7 grudnia 2020 roku porozumienie ze Strażą Miejską Miasta Lublin. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

W ramach niniejszego porozumienia określono ramy współpracy, która realizowana będzie poprzez:

- wymianę wzajemnych doświadczeń;
- wspólne reagowanie na informacje o występujących zagrożeniach dla życia i zdrowia mieszkańców Lublina, a w szczególności dzieci;
- udzielanie pomocy Seniorom ze względu na ich bezpieczeństwo, w tym w ramach Programu „Wspieraj Seniora”, którzy pozostają w domu, również w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem SARS-CoV2 wywołującym chorobę Covid-19;
- wsparcie osób i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem osób przebywających na kwarantannie domowej lub izolacji (które nie mają możliwości dokonania zakupów przez Internet bądź nie posiadają żadnych bliskich, którzy mogliby udzielić im pomocy), w zakresie dostarczania niezbędnych artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych;
- wsparcie osób potrzebujących (starszych, samotnych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych) w celu niwelowania ewentualnych trudności, w tym wynikających z konieczności pozostawania w domu, również w związku z panującą epidemią;
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom bezdomnym m.in.: poprzez systematyczne patrole miejsc przebywania osób bezdomnych, informowanie i motywowanie tych osób do skorzystania z ofert pomocy instytucji wspierających osoby bezdomne, a także w razie potrzeb przewożenie tych osób do schronisk i noclegowni – w ramach tych działań pomiędzy Strażą Miejską Miasta Lublin a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie następować będzie stała i bieżąca wymiana informacji a w razie potrzeby organizowane będą wspólne patrole;

- współdziałanie w usuwaniu stanu zagrożenia poprzez:
 - zapewnienie stosownego wsparcia osobowego w miejscu zagrożenia – wsparcie pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz w razie konieczności funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Lublin;
 - możliwość doraźnego wsparcia przez Straż Miejską Miasta Lublin w zakresie dowozu osób, którym wskutek zagrożenia życia lub zdrowia należy natychmiastowo zapewnić odpowiednie schronienie w przypadku braku możliwości zapewnienia w danym momencie środka transportu przez inne zobowiązane podmioty i zapewnienie odpowiedniej opieki przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

11.7. Porozumienie ze Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich

W dniu 24 lutego 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł porozumienie ze Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich, którego celem było ustalenie zasad wzajemnej współpracy w zakresie działań zmierzających do podniesienia jakości życia Seniorów żyjących w osamotnieniu w ramach wolontariatu towarzyszącego poprzez udział Seniora w realizowanym przez Stowarzyszenie Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”. Porozumienie zostało zawarte na okres od 24 lutego do 31 grudnia 2020 roku.

Z uwagi na panującą epidemię jedynie nieliczna grupa Seniorów zdecydowała się uczestniczyć w Programie „Obecność”, wsparciem objęto 4 osoby.

W dniu 23 grudnia 2020 r. podpisano aneks do porozumienia kontynuujący współpracę na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

11.8. Porozumienie ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręgiem Lubelskim

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii oraz bezpieczeństwo osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł w dniu 26 listopada 2020 roku porozumienie ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręgiem Lubelskim, którego celem było ustalenie zasad wzajemnej współpracy pomiędzy ZHR a MOPR w zakresie udzielania pomocy Seniorom w sporządzaniu zakupów niezbędnych produktów, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz, w tym w ramach Programu „Wspieraj Seniora”, który adresowany jest do osób w wieku 70 lat i więcej, które pozostają w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem Covid-19 oraz w szczególnych przypadkach do osób poniżej 70 roku życia. Porozumienie zostało zawarte na czas określony, z mocą obowiązywania od dnia 10 listopada do 31 grudnia 2020 r.

W ramach niniejszego porozumienia ZHR zobowiązał się w szczególności do: bezpośredniego kontaktu telefonicznego przedstawiciela ZHR z Seniorem w celu ustalenia spotkania oraz pomocy w robieniu zakupów osobom potrzebującym – starszym, niepełnosprawnym, którzy nie mogą tej pomocy uzyskać od swoich bliskich czy

sąsiadów.

Natomiast MOPR zobowiązał się w szczególności do: przekazania Seniorom zamieszkałym na terenie miasta Lublin informacji na temat możliwości skorzystania z pomocy zaoferowanej przez MOPR i ZHR oraz zasadach realizacji Programu „Wspieraj Seniora” i przekazywania ZHR danych kontaktowych do Seniorów wymagających pomocy.

W ramach zawartego porozumienia MOPR przekazał do ZHR dane 17 osób, które wymagały uzyskania wsparcia w zakresie sporządzenia zakupów.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Realizacja Programu „Wspieraj Seniora”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przystąpił do udziału w nowym programie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Wspieraj Seniora”, realizowanego od 20 października 2020 r. Program „Wspieraj Seniora” jest odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Program ma na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia ma polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej.

W ramach procedury postępowania w trakcie realizacji Programu „Wspieraj Seniora” podejmowane były następujące czynności:

1. Działania na rzecz Seniora, w tym:

- Nawiązanie kontaktu telefonicznego z Seniorami celem ustalenia sytuacji rodzinnej oraz potrzeb.
- Poinformowanie Seniora o wydawanym wolontariuszowi zaświadczeniu celem identyfikacji.
- Poinformowanie Seniora o konieczności sporządzenia listy zakupów i przygotowaniu środków pieniężnych na ich dokonanie.
- Poinformowanie Seniora, iż zakupy dokonywane są w najbliższym sklepie, który wydaje paragony niezbędne do potwierdzenia wydatkowanych środków pieniężnych.
- Skierowanie do Seniora wolontariusza.

2. Pozyskiwanie i współpraca z wolontariuszami, w tym:

- Nawiązanie kontaktu telefonicznego z każdym wolontariuszem zgłaszającym akces udziału w programie celem ustalenia miejsca zamieszkania i czasu jakim dysponuje do udziału w Programie.

- Podpisanie z każdym kierowanym do Seniora wolontariuszem porozumienia (wraz z dokumentacją).
- Wydanie wolontariuszowi zaświadczenia celem okazania Seniorowi.
- Zaopatrzenie każdego wolontariusza udającego się w środowisko do Seniora w środki ochrony osobistej celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się COVID-19.
- Weryfikacja dostarczonych przez wolontariusza harmonogramów wykonanych czynności (na koniec każdego miesiąca).

W ramach Programu pracownicy MOPR w Lublinie weryfikowali otrzymywane przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej zgłoszenia i udzielali pomocy zgodnie ze zgłoszonymi przez Seniora potrzebami. W okresie sprawozdawczym od 20 października do 31 grudnia 2020 r., w ramach Programu, zweryfikowano 307 wniosków (284 z aplikacji i 23 indywidualnych). Wsparciem w formie dostarczania zakupów objęto 144 Seniorów, w tym: w wieku 70 lat i więcej objęto – 123 oraz 21 – w wieku powyżej 70 lat. Natomiast 128 Seniorów nie uzyskało wsparcia z uwagi na fakt, iż sytuacja życiowa wykaczała poza wytyczne Programu, tj. nie byli osobami samotnymi – posiadali rodzinę, mieli zapewnioną pomoc ze strony MOPR w formie usług opiekuńczych, ich potrzeby wykaczały poza pomoc realizowaną w ramach Programu, 2 wnioski odrzucono z uwagi na brak właściwości miejscowej.

W związku z przystąpieniem do Programu „Wspieraj seniora” wystąpiono do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie z wnioskiem dotyczącym zapotrzebowania na środki finansowe w ramach ww. Programu. Otrzymano dofinansowanie w kwocie 80 000 zł. Natomiast wykorzystano kwotę 25 438,80 zł, w tym: 20 351,00 zł stanowiły środki rządowe i 5 087,80 zł – środki gminy.

12.2. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 współfinansowanego z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami.

Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego;

- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego, zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i diety dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Wydział pomocy środowiskowej realizował Program poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa powyżej oraz osób o znacznym stopniu niepełnosprawności w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w formie usług opieki wytchnieniowej.

Zaplanowano, iż z ww. wsparcia skorzysta 100 osób po maksymalnej ilości 240 godzin (przy stawce 31,20 zł za jedną godzinę usługi opieki wytchnieniowej) dla każdej z nich. W związku z powyższym otrzymano dotację w wysokości 599 040,00 zł oraz wkład własny Gminy Lublin w wysokości 149 760,00 zł. Łącznie 748 800,00 zł.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. W dniu 15 października 2020 r. z ww. podmiotem podpisana została umowa na realizację zadania pod tytułem „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020, na podstawie której Ośrodek zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację ww. zadania do wysokości 748 800,00 zł (zgodnie ze złożoną ofertą i kalkulacją kosztów).

W całym okresie sprawozdawczym wpłynęły 235 wnioski o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Z tego 228 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, 2 sprawy pozostawiono bez rozpatrzenia (1 po wcześniejszym wezwaniu strony do uzupełnienia braków formalnych i 1 sprawa wpłynęła po terminie realizacji zadania), 2 umorzenia postępowania i 3 osoby zmarły przed wydaniem decyzji administracyjnej.

Faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 218 osób na łączną liczbę 23 696 godzin sfinansowaną z budżetu państwa w kwocie 591 452,16 zł, Gminy Lublin w kwocie 147 863,04 zł, łącznie: 739 315,20 zł oraz 5 990,40 zł koszty obsługi zadania finansowane z budżetu państwa. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi.

12.3. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2020 roku w Wydziale pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów

życia codziennego. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirowany do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka.

Zarządzeniem Nr 12/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 6 lutego 2020 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wolontariat realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i w roku 2020 realizowany był jedynie w formie indywidualnej (pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym) z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii. Wolontariat stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi. Dotychczasowe doświadczenie, jak również rozpoznania dokonane przez pracowników socjalnych MOPR w Lublinie potwierdzają duże zainteresowanie wolontariatem ze strony środowisk wymagających wsparcia. Rozpoznania potrzeb w zakresie objęcia rodziny pomocą wolontarystyczną dokonywał pracownik socjalny, bezpośrednio współpracujący z daną osobą lub rodziną.

W okresie sprawozdawczym od stycznia 2020 roku do grudnia 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracę wolontariuszy świadczyło 67 wolontariuszy na rzecz osób potrzebujących, korzystających z pomocy społecznej (w tym 57 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”).

- Liczba środowisk indywidualnych objętych wolontariatem – 71 (w tym 68 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”),
- Liczba porozumień o współpracy – 76 (w tym 73 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”),
- Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy – 511 (w tym 379 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”).

12.4. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby Lubelskiej Karty Miejskiej

Lubelska Karta Miejska (LKM) to, obok loterii Rozlicz PIT w Lublinie, kolejny miejski program premiujący mieszkańców, którzy płacą podatki w Lublinie.

Posiadanie Lubelskiej Karty Miejskiej uprawnia do korzystania z ulg, rabatów i zniżek na miejskie usługi i produkty oferowane przez partnerów w takich obszarach jak: komunikacja miejska, Strefa Płatnego Parkowania, kultura, sport, rekreacja, oświata, zdrowie, gastronomia, handel oraz usługi.

Prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu posiadają:

1. osoby, które rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym właściwym dla osoby zamieszkałej na terenie Gminy Lublin

- i deklarują w zeznaniu podatkowym, jako miejsce swojego zamieszkania Gminę Lublin, bez względu na to, czy osoby te osiągają dochód;
2. osoby, które rozliczają podatek rolny z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego i deklarują w informacji w sprawie podatku rolnego, jako miejsce zamieszkania Gminę Lublin;
 3. osoby zamieszkujące na terenie Gminy Lublin, korzystające ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i nieosiągające dochodów opodatkowanych;
 4. dzieci osób, o których mowa w pkt 1-3 do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 26 roku życia;
 5. dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej instytucjonalnej bądź rodzinnej prowadzonej przez Gminę Lublin - miasto na prawach powiatu lub na jej zlecenie, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Dzieci, które nie ukończyły 6 roku życia, mają prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu na podstawie LKM nadanej rodzicowi albo opiekunowi prawnemu.

VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz. U. z 2020 r., poz. 821 i z 2021 r. poz. 159). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- **Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popieluszki 28E**

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób.

- **Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, ul. Popieluszki 4**

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. Bezpłatne konsultacje i poradnictwo odbywały się w siedzibie Działu przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności oraz drogą telefoniczną.

W roku 2020 tą formą pomocy objętych było **8 rodzin**, które skorzystały z 13 porad.

1.2. Asystenci rodziny

W 2020 roku w Lublinie zatrudnionych było **15 asystentów rodziny** i kierownik Sekcji. W stosunku do roku 2019 zatrudnienie asystentów zmniejszyło się o jeden etat (powstało nowe stanowisko pracy – kierownik Sekcji ds. asysty rodzinnej). Ogółem wydatki na zatrudnienie w 2020 roku wyniosły **862 602,74 zł**, z czego: dotacja w ramach

dofinansowania zadania własnego gminy, realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2020” wyniosła – 25 500,00 zł, zaś środki własne – 837 102,74 zł.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloproblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi, w celu powrotu pod ich opiekę.

W 2020 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **256 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **627 dzieci**. Asystenci odbyli **1 779 wizyt** w środowisku.

Z uwagi na stan epidemii ogłoszony na terenie Polski od dnia 20 marca 2020 r., kontakt z rodzinami odbywał się głównie drogą telefoniczną. Asystenci rodzin wykonywali telefony do rodzin, udzielając im pomocy i wsparcia. W przypadkach wymagających kontaktu osobistego, członkowie rodzin objętych wsparciem, przychodzili do siedziby Sekcji, gdzie zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego, spotykali się z pracownikami. W sytuacjach interwencyjnych asystenci wizytowali rodziny. Większość zadań asystenta rodziny była realizowana jednak w formie kontaktu pośredniego. Asystenci rodziny prowadzili konsultacje wychowawcze z rodzicami oraz małoletnimi, wskazywali konstruktywne metody wychowawcze w przypadku występowania trudności w tym zakresie. Proponowali możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego podczas obostrzeń związanych z COVID-19. Udzielali instrukcji i pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz rozwiązaniu problemów socjalnych. Prowadzili rozmowy na temat prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz dysponowania środkami finansowymi. Z uwagi na utratę zatrudnienia przez niektórych członków rodzin objętych wsparciem, spowodowaną pandemią w kraju, pracownicy pomagali w redagowaniu CV, listu motywacyjnego, poszukiwaniu ofert pracy. Asystenci rodziny proponowali rodzinom wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, wyszukiwali i polecali poradnie, przychodnie, często także umawiali członków rodzin do specjalistów z zakresu medycyny. Pracownicy Działu dostosowywali wsparcie dla rodzin do sytuacji związanej ze stanem pandemii w Polsce.

W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z **57 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (6 przypadków), zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem (43 przypadki), oraz zmiana metody pracy i inne (8 przypadków).

Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

W 2020 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **231 planów** pracy z rodziną,

które obejmowały zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy. Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2020 r. dokonano i przygotowano na piśmie **392 oceny**. W roku 2020 asystenci rodziny sporządzili do właściwych sądów pisma informujące o zaistniałej sytuacji rodzinnej w przypadku wystąpienia nieprawidłowości.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub zamianę lokalu mieszkalnego, o umorzenie zadłużeń w opłacie czynszu, itp.;
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;
- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- udzielania pomocy w sytuacjach trudnych związanych z pandemią, instruowania w zakresie zachowania higieny i zapobiegania zakażeniom, nauki zdalnej dzieci, organizacji czasu wolnego w okresie ograniczenia kontaktów społecznych;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);

- uświadomienia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- motywowania rodzin do regularnego uczestnictwa w projekcie „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi. Asystenci rodziny udzielają informacji na temat uprawnień związanych z ustawą, motywują do skorzystania z jej zapisów. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”¹⁶. W roku 2020 jedna rodzina była objęta koordynacją asystenta rodziny w ramach ww. ustawy.

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego, funkcjonujące na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program

¹⁶ http://mopr.lublin.eu/poradnik/pomoc_specjalistyczna/asystent_rodziny/katalog.pdf

psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu 2020 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 16 placówek:

- 12 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej. Placówki dysponowały 375 miejscami i objęły opieką 433 dzieci;
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 93 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Placówka dysponowała 15 miejscami i objęła opieką 16 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 464 miejscami, a z ich usług w 2020 roku skorzystało 542 dzieci.

Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2020 roku z podziałem na typy

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2020 r. (w zł)
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	223 000,00
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	59 420,00
3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20 - 109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20 - 109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	78 000,00
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20 - 124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	91 333,34
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	Salezjańska Świątlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	61 500,00

6.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20 - 109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo- Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	45 340,74
7.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20 - 245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	60 000,00
8.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20 - 301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	60 000,00
9.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20 - 113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	66 000,00
		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	67 000,00
10.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	45 000,00
11.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce ul. Niedźwiedzia 39 02 – 737 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	68 125,00
12.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20 - 016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	40 318,32
13.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	37 709,88
14.	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 - 115 Lublin	<i>opiekuńcza</i> <i>i</i> <i>specjalistyczna</i>	36 363,20
15.	Stowarzyszenie „ŁABĘDŹ” ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20 - 465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20 - 335 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	40 817,72
				1 079 928,20 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Lublin stwierdzającą, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki zawarto na okres od 1 kwietnia 2016 r. do dnia 31 marca 2021 r.

W roku 2020 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 079 928,20 zł**.

Po ogłoszeniu w kraju w marcu 2020 roku stanu epidemii COVID-19 podmioty prowadzące placówki wsparcia dziennego były na bieżąco informowane o decyzjach Wojewody, dotyczących zasad ich funkcjonowania. W okresie od 12 marca do 25 maja oraz od 19 października do 31 grudnia 2020 roku w placówkach prowadzono pracę zdaną, z wykorzystaniem technik teleinformatycznych. Pracownicy sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego MOPR w Lublinie przygotowali we współpracy z miejskim koordynatorem ds. przeciwdziałania COVID-19 ramowe wytyczne dla placówek wsparcia dziennego oraz przekazywali różnego rodzaju materiały informacyjne, mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się COVID – 19 podczas działania placówki. Ze względu na stan pandemii nadzór nad działalnością placówek wsparcia dziennego odbywał się poprzez codzienne raporty dotyczące frekwencji dzieci w zajęciach organizowanych przez placówki i rozmowy telefoniczne z kierownikami placówek i przedstawicielami podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego.

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.4.1. Realizacja Projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00) o dofinansowanie projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Do projektu zrekrutowano **20 rodzin** objętych pomocą w formie asystenta rodziny oraz **42 dzieci** przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną.

W roku 2020 w ramach projektu realizowano następujące zadania:

- Zadanie nr 1 „Wsparcie motywacyjne”, w ramach realizacji którego w 2020 r. wypłacono 15 zasiłków celowych, które przyznano 15 uczestnikom projektu w łącznej wysokości 8 850,15 zł (wkład własny projektu),
- Zadanie nr 2 „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną” polegało na organizacji i realizacji 3 bloków tematycznych:
 1. „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania”, w których udział wzięło 3 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub opinie psychologiczno-pedagogiczne,
 2. „Broker edukacyjny”, zajęcia, w których udział wzięło 3 dzieci w ramach poszukiwania ścieżki dalszej edukacji,
 3. „Zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych”, w których udział wzięło 7 dzieci - zajęcia z matematyki (ukończyło 6 dzieci),
- Zadanie nr 3 „Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny” – warsztaty dla osób dorosłych, w tym :
 1. „Warsztaty pieczenia i gotowania” – 5 osób (ukończyły 3 osoby),
 2. „Profilaktyka uzależnień i planowanie rodziny” – 5 osób,
 3. „Dziecko z FAS w życiu, domu i szkole” – 5 osób (ukończyły 2 osoby),
 4. „Skuteczny w domu - aktywny w pracy” – 5 osób (ukończyły 4 osoby).
- Zadanie 4 „Punkt konsultacyjno-doradczy”, w którym specjaliści udzielali rodzinom wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego. W „Punkcie konsultacyjno-doradczym” w roku 2020 uczestniczyło 35 osób (15 osób dorosłych objętych asystą

1.4.2. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W 2020 r., z uwagi na brak zainteresowania ze strony rodzin tą formą wsparcia oraz wprowadzony stan epidemii w kraju, nie było rodzin objętych tą formą wsparcia.

1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. Z uwagi na stan epidemii, a tym samym na konieczność ochrony przed wirusem SARS-COV-2 w ciągu całego 2020 roku zorganizowano **32 takie spotkania** (o 35 spotkań mniej w stosunku do roku 2019),

w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów. Spotkania odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

1.4.4. Centrum Aktywności Środowiskowej

W 2020 roku ze wsparcia Centrum skorzystały łącznie **203 osoby** (w tym 71 dzieci i młodzieży), spośród których **49 dzieci** uczestniczyło w grupie wsparcia. Dzieci i młodzież są rekrutowane do grup wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Zajęcia w pełnym zakresie prowadzone były w okresie od 2 stycznia do 17 marca 2020 roku. Następnie z uwagi na pandemię COVID -19 zajęcia odbywały się w sposób ograniczony (z wykorzystaniem metod i technik porozumiewania się na odległość). Szerzej działalność Centrum Aktywności Środowiskowej opisana jest na stronach 49 – 50 niniejszego opracowania.

2. System pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu W trakcie roku 2020 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **349 rodzin zastępczych**¹⁷ w których przebywało **499 dzieci** (w tym 43 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością – stan na dzień 31 grudnia 2020 r.). Wśród dzieci przebywających w rodzinach zastępczych 445 pochodziło z Lublina, a 57 z innych powiatów. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione - **248 rodzin**¹⁸, w których wychowywało się **334 dzieci**. Rodzin zastępczych niezawodowych było **90**¹⁹, a pod ich opieką pozostawało **109 dzieci**. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało **11 rodzin** zastępczych zawodowych,

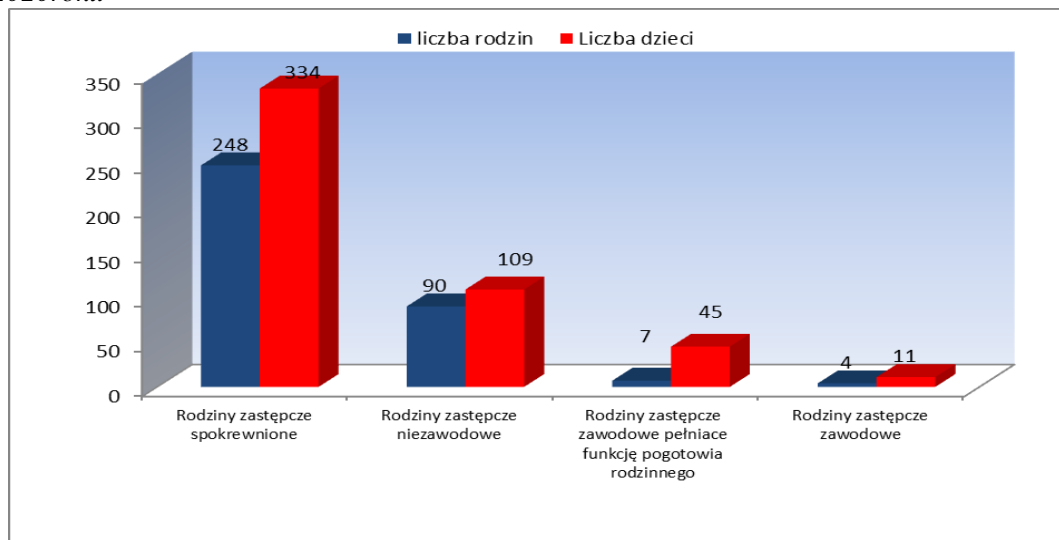
¹⁷ Dwie rodziny pełniły jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

¹⁸ Dwie rodziny zastępcze spokrewnione pełnią funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej, 1 osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej zmarła, rodzina została rozwiązana a dziecko przeszło do innej rodziny zastępczej spokrewnionej.

¹⁹ 1 rodzina zastępcza zawodowa z 2 dziećmi, w trakcie 2020 roku zmieniła miejsce zamieszkania

przebywało w nich **56 dzieci**²⁰, w tym 7 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (45 dzieci).

Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2020 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 53 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 31 dzieci, w tym:

- 1) 15 dzieci powróciło do rodzin naturalnych,
- 2) 9 dzieci zostało przysposobionych,
- 3) 6 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 4) 1 dziecko z innych powodów (zmiana miejsca zamieszkania - przeprowadzka poza Miasto Lublin).

Ponadto w roku 2020 rodziny zastępcze opuściło 34 pełnoletnich wychowanków.

2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 t. j.) oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują następujące świadczenia obowiązkowe: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (1 052,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2018 r. - na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej; świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej 694,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2018 r., dodatek na dziecko

²⁰Jedno dziecko opuściło rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego w grudniu 2019 roku, wypłata świadczenia na to dziecko nastąpiła w miesiącu styczniu 2020 roku

legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności w kwocie od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w wysokości od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie), środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci). Ponadto rodziny zastępcze otrzymują świadczenia w postaci dodatku wychowawczego i świadczenia dobry start.

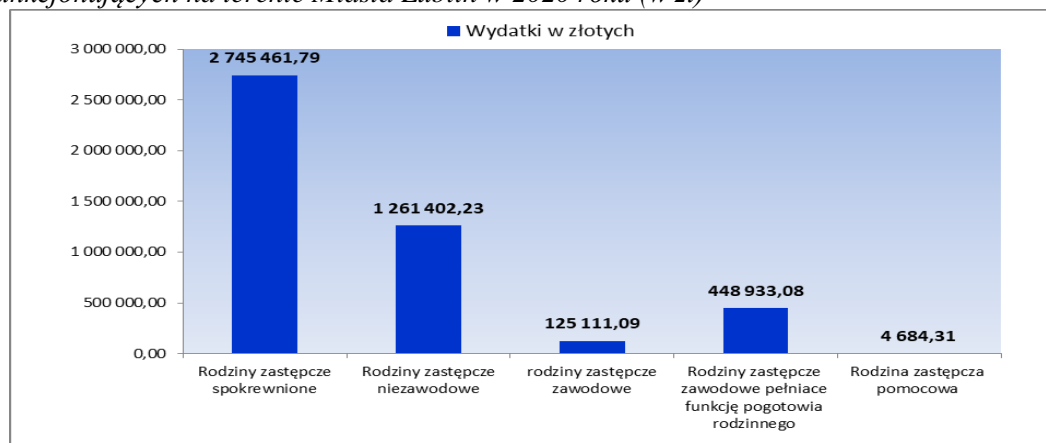
Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

W sprawie tych świadczeń na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **369 decyzji administracyjnych**.

W 2020 roku wypłacono **5 962 świadczenia** na dzieci przebywające w lubelskich rodzinach zastępczych na łączną kwotę **4 585 592,50 zł²¹**, z tego:

- 4 052 693,73 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z terenu Miasta Lublin,
- 532 898,77 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z 21 innych powiatów, a przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. Wydatki na te świadczenia są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci. Zgodnie z ustawą koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej ponosi powiat pochodzenia dziecka.

Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2020 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

²¹ Ujęto świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym, bez wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych.

W roku 2020 w 46 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 21 powiatami, przebywało **57 dzieci** z terenu innych powiatów.

Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2020 r.

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba lubelskich rodzin zastępczych w których przebywały dzieci z innych powiatów	Liczba dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	1	1
2	Hrubieszowski	1	1
3	Łukowski	1	1
4	Radzyński	2	2
5	Zamojski	1	1
6	Niżański	1	1
7	Łęczyński	3	4
8	Lubartowski	3	3
9	Puławski	3	3
10	Lubelski	7	11
11	M. Chełm	2	2
12	Kraśnicki	1	1
13	Przeworski	1	1
14	Kolbuszowski	1	1
15	Pilski	1	4
16	Chełmski	1	1
17	M. Zamość	1	1
18	Opolski	3	4
19	Świdnicki	5	6
20	Janowski	1	1
21	Radomski	1	1
22	Siedlecki	2	2
	razem:	43	53

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wydatki na dziecko cudzoziemskie pochodzące z Miasta Lublin i przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego przebywającego w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie Miasta Lublin w okresie styczeń – grudzień 2020 r. wyniosły 8 328,00 zł. Środki na ten cel zapewniał budżet państwa w ramach zadań zleconych z administracji rządowej wykonywanych przez powiat.

Dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to, m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach

zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania.

Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w latach 2016 - 2019. W 2020 roku 35 rodzin zastępczych złożyło 43²² nowe wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego dla 70 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie **478 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 438 decyzji przyznających świadczenie,
- 39 decyzji uchylających przyznanie świadczenia (z powodu opuszczenia przez dziecko rodzinnej pieczy zastępczej realizowanej na terenie Miasta Lublin),
- 1 decyzja odmawiająca przyznania dodatku wychowawczego.

W 2020 roku wypłacono łącznie **4 496 świadczeń** dodatku wychowawczego dla 429 dzieci przebywających w 313 lubelskich rodzinach zastępczych, na kwotę **2 219 546,02 zł.**

Świadczenia w ramach programu „Dobry Start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061), zwanego dalej „rozporządzeniem”, świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko, osobom uczącym się – raz w roku. Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia oraz do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub

²² Różnica między liczbą rodzin zastępczych, które składały wnioski a liczbą złożonych wniosków wynika z tego, że 8 rodzin zastępczych składało kolejne wnioski na nowo przyjęte dzieci.

osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Według § 5 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje osobom, o którym mowa w § 4 ust. 1, w wysokości 300,00 zł.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono **311 wniosków** o przyznanie świadczenia dobry start w roku szkolnym 2020/2021 dla **311 dzieci** przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. Wydano 309 informacji o przyznaniu świadczenia dobry start oraz 2 decyzje odmawiające prawa do tego świadczenia. Wyplacono świadczenia w wysokości **93 000,00 zł** dla 310²³ dzieci przebywających w 243 rodzinach zastępczych.

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

W okresie styczeń – grudzień 2020 r. wyplacono wynagrodzenia²⁴ w kwocie 1 313,90 zł dla 5 rodzin, z którymi podpisano 6 umów (z jedną rodziną podpisano 2 umowy) o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi przez 3 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 11 dzieci, na które wyplacono 18 świadczeń²⁵ na kwotę **4 684,31 zł**

²³ W przypadku 3 dzieci wyplacono w styczniu 2020 r. trzy świadczenia za 2019 r. w kwocie 900,00 zł, w przypadku 2 dzieci świadczenia przyznane w 2020 r. zostały wyplacone w miesiącu styczniu 2021 r.

²⁴ Art. 85 ust.6 „Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie”.

Art. 85. ust. 7 „Rodzina zastępcza niezawodowa oraz małżonkowie lub osoba, o których mowa w art. 74 ust.1 pkt 2, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięcznie świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa w ust.1”.

Art. 85 ust. 8 „Świadczenia, o których mowa w ust.6 i 7, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym”.

²⁵ Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „W przypadku powierzenia rodzinie pomocowej opieki i wychowania nad dzieckiem umieszczonym w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, rodzinie pomocowej wypłaca się świadczenie i dodatki przysługujące rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, o których mowa w art. 80 świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka ust. 1 i 1a oraz art. 81 dodatek na pokrycie kosztów utrzymania

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie styczeń – grudzień 2020 r. podpisano **7 umów** z 6 osobami o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci, ze stawką za godzinę usług 17,00 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.). Wymiar godzinowy usług wynosił dla jednej osoby nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Z tej formy pomocy w 2020 r. skorzystało 5 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci. W 2020 roku wydatki wyniosły **39 089,76 zł**, z tego: 38 798,38 zł na wypłatę 55 wynagrodzeń oraz 291,38 zł w ramach refundacji dokonanej przez powiat pochodzenia dziecka.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2020 roku funkcjonowało **11 rodzin** zastępczych zawodowych, w tym: 7 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 4 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

Od dnia 1 kwietnia 2019 roku rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego otrzymują wynagrodzenia w wysokości 3 100,00 zł brutto miesięcznie. Natomiast rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia w wysokości 2 700,00 zł brutto miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zgodnie z art. 85 ust. 5, otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

W roku 2020 wynagrodzenia wszystkich **11 rodzin zastępczych zawodowych**, zgodnie z zawartymi umowami wyniosły łącznie **514 072,85 zł** (w tym 866,42 zł refundacji dokonanej przez powiat pochodzenia dziecka), z tego:

- dla rodzin zastępczych zawodowych – 153 278,24 zł (4 rodziny),
- dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 360 794,61 zł (7 rodzin), w tym 866,42 zł refundacji dokonanej przez powiat pochodzenia dziecka.

dziecka niepełnosprawnego, w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w danym miesiącu w tej rodzinie pomocowej."

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych i rozwoju systemu pieczy zastępczej, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, które zaprezentowano niniejszym podrozdziale.

Projekt „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 47/RPLU.11.02.00-06-0046/17-00) o dofinansowanie projektu „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Do uczestnictwa w nim zrekrutowano **20 rodzin zastępczych, 30 dzieci** przebywających w rodzinach zastępczych oraz 24 osoby dorosłe - opiekunów zastępczych/kandydatów na opiekunów zastępczych (są to osoby zakwalifikowane do szkolenia PRIDE). Głównym celem projektu był: wzrost umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych, wzrost kompetencji psychoedukacyjnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wzrost liczby kandydatów na rodziny zastępcze.

W roku 2020 w ramach projektu realizowano następujące zadania:

- **Zadanie nr 1** „Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze” polegało na organizacji i realizacji 4 bloków tematycznych:
 - „Trening umiejętności wychowawczych”, który został ukończony przez 4 opiekunów zastępczych,
 - „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych”, w której uczestniczyło 12 osób,
 - „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych”, w której uczestniczyło 6 osób,
 - „Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową i ustanowionych rodzin zastępczych niezawodowych wg programu PRIDE Rodzinna Piecza Zastępcza”, które ukończyło 12 osób.
- **Zadanie nr 2** „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej” polegało na organizacji i realizacji 5 bloków tematycznych:
 - „Broker edukacyjny”, w zajęciach wzięło udział 3 dzieci,
 - „Zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych”, w których udział wzięło 6 dzieci (3 z matematyki, 3 z j. angielskiego) mających trudności z opanowaniem materiału szkolnego,
 - „Warsztaty rozwijające umiejętności radzenia sobie w okresie dojrzewania”, w których uczestniczyło 8 dzieci,
 - „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania”, w których udział wzięło 5 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub opinie psychologiczno-pedagogiczne,

- „Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju”, w których uczestniczyło 5 dzieci.
- **Zadanie nr 3** „Wsparcie psychologiczne” polegało na organizacji i realizacji wsparcia psychologicznego skierowanego do 18 osób (opiekunów zastępczych).
- **Zadanie nr 4** „Wsparcie motywacyjne”, w ramach realizacji którego w 2020 r. wypłacono 15 świadczeń – pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, które zostały przyznane 13 uczestnikom projektu w łącznej wysokości 8 341,50 zł (wkład własny projektu).

Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej”

W dniu 8 maja 2019 r. została podpisana umowa Nr 124/RPLU.11.02.00-06-0110/18-00) o dofinansowanie projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach projektu 10 osób dorosłych opiekunów zastępczych/kandydatów na opiekunów zastępczych ukończyło szkolenie PRIDE – Rodzinna piecza zastępcza. Głównym celem projektu było wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W dniu 27 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa Nr 1123 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 – Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnych, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Miastem Lublin.

W ramach projektu objęto wsparciem 310 rodzin zastępczych w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 (z czego 226 rodzin zastępczych spokrewnionych, 73 rodziny zastępcze niezawodowe i 11 rodzin zastępczych zawodowych).

W ramach projektu zakupiono rodzinom zastępczym i przekazano łącznie:

- 93 sztuki sprzętu komputerowego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 8 290 sztuk maseczek, 42 400 sztuk rękawiczek, 843 litrów środków dezynfekcyjnych,
- wyposażono 7 miejsc kwarantanny/izolacji.

Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego

- komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Przeprowadzono **848 ocen** sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 848 opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła **422 dzieci**. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci, pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności oraz pracownik Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie, w przypadku dzieci zgłoszonych do przysposobienia.

Z uwagi na ogłoszony w dniu 20 marca 2020 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zmniejszenia bezpośredniej obsługi interesantów posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej odbywały się bez udziału osób z zewnątrz (odbywały się konsultacje telefoniczne).

Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 157 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki

sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora.

Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 70 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2020 r. wydano 49 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym opinie sporządzone o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich (zeszyty testowe oraz arkusze wyników), które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych oraz Kwestionariusze do Oceny Kandydatów na Rodziców Adopcyjnych, Opiekunów Prawnych Mediatorów CUIDA (arkusze wyników, arkusze odpowiedzi oraz arkusze z instrukcją). Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2020 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka²⁶ odbyła 37 posiedzeń.

Wynikiem prac Komisji było:

- sporządzenie 37 protokołów dotyczących spełniania przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (17 osób z 13 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),

²⁶Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- sporządzenie 9 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (15 osób, 9 rodzin, spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej).

Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2020 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 18 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu korzystano z licencji programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz KOZE – Karty Oceny Zachowania i Emocji.

Sporządzanie rejestrów danych za rok 2019 o osobach (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach 13 lipca 2020 r. oraz 7 stycznia 2021 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Uaktualniony na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz przekazany w dniu 7 stycznia 2021 r. rejestr zawierał informacje o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 57 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 5 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 17 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2020 przekazano łącznie 11 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2020 roku Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sporządził łącznie 7 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 8 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. W związku z brakiem

realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników przygotowano 11 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 13 dzieci.

Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiło się 16 rodzin zamierzających podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 38 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii COVID-10 w 2020 roku nie odbyły się imprezy z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W dniu 21.10.2020 r. została wyemitowana w TVP Lublin, w ramach cyklu „Zdarzenia”, audycja promująca rodzicielstwo zastępcze. Wywiadu udzieliła M. Pakuła zastępca dyrektora MOPR Lublin.

Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 12 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2020 pracownicy socjalni Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej oraz z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **200 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **231 dzieci** (w tym pełnoletni wychowankowie, pozostający w rodzinie zastępczej). Odbyli **365 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 297 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 69 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 297 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 69 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 31/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 16 marca 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 55/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez MOPR w Lublinie poprzez wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia bezpośredniej obsługi klientów, ustalono, że oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej odbywają się bez udziału osób z zewnątrz. W niektórych przypadkach pracownicy również uczestniczyli w ocenach w formie zdalnej. Ponadto pracownicy odbywali wizyty w środowisku tylko

w przypadkach interwencyjnych. Kontakt z rodzinami utrzymywany był za pośrednictwem telefonów.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 252 informacje o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. wydano łącznie **67** decyzji administracyjnych odstępujących od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. Szczegółowe warunki wydawania decyzji o odstąpieniu od ustalania tej opłaty zawarte są w uchwale nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r., w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W celu realizacji zadania sporządzono **149** zawiadomień o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzony był systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, stała weryfikacja w dostępnych systemach informatycznych, jak również wystąpiono z wnioskami do Krajowego Rejestru Karnego i Urzędu Stanu Cywilnego.

2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2020 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **563 705,18 zł**.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze **169 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **268 dzieci**. Odbyli **250 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 546 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 86 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 86 informacji o rodzinach zastępczych. Zgodnie z Zarządzeniem nr 31/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 16 marca 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 55/2020

Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez MOPR w Lublinie poprzez wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia bezpośredniej obsługi klientów, ustalono, że oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej odbywają się bez udziału osób z zewnątrz. W niektórych przypadkach pracownicy również uczestniczyli w ocenach w formie zdalnej.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 307 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;
- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, punktu konsultacyjno-doradczego działającego w MOPR w Lublinie itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;
- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;
- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu kontaktu z jego rodzicami biologicznymi w celu całościowego poznania sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;

- motywowaniu do regularnego uczestnictwa w projekcie „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- czynnym udziale w realizacji projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”;
- wsparciu rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w czasie epidemii choroby COVID-19;
- podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
- przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2020 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **101 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 70 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 27 powiatami). W 2020 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 397 927,74 zł.**²⁷

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2020 r.²⁸

Lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Wydatek gminy	Wydatek powiatu	Łączna kwota wydatków
1	Biłgorajski	2	3	0,00	33 664,00	33 664,00
2	Chrzanowski	1	1	10 774,74	10 774,74	21 549,47
3	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60	16 869,60
4	Miasto Gdańsk	1	1	6 312,00	6 312,00	12 624,00
5	Hrubieszowski	1	1	0,00	12 624,00	12 624,00
6	Janowski	2	4	1 870,80	49 663,12	51 533,92

²⁷ W tym wydatki na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe oraz osoby zatrudnione do pomocy przy sprawozdaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

²⁸ Bez dziecka cudzoziemskiego.

7	Krasnostawski	1	1	4 164,00	4 164,00	8 328,00
8	Kraśnicki	2	6	38 089,37	68 984,57	107 073,94
9	Kościański	1	1	0,00	27 601,68	27 601,68
10	Leski	2	5	19 736,88	88 988,05	107 724,93
11	Lubartowski	5	5	10 476,00	46 584,00	57 060,00
12	Lubelski	21	29	72 709,92	244 317,08	317 027,00
	zwrot			-599,64	-1 399,16	-1 998,80
13	Łęczyński	7	10	21 259,81	71 120,61	92 380,42
	zwrot			-1 567,00	-2 955,00	-4 522,00
14	Miasto Świnoujście	1	1	0,00	7 634,00	7 634,00
15	Opolski	3	7	38 093,61	90 636,74	128 730,35
16	Parczewski	1	1	0,00	13 850,90	13 850,90
17	Puławski	1	2	7 645,56	7 645,57	15 291,13
18	Sokółski	1	1	4 164,00	4 164,00	8 328,00
19	Staszowski	1	2	13 468,00	13 468,00	26 936,00
20	Świdnicki	5	6	33 726,83	54 956,44	88 683,27
21	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	3 156,00	34 716,00	37 872,00
22	Wielicki	1	1	0,00	63 618,18	63 618,18
23	Wołomiński	3	4	6 821,02	35 121,76	41 942,78
24	Zamojski	1	1	0,00	12 624,00	12 624,00
25	Miasto Rzeszów	1	1	1 438,00	7 390,00	8 828,00
26	Miasto Zamość	1	2	35 547,10	35 547,20	71 094,30
27	Słubicki	1	1	6 477,33	6 477,34	12 954,67
razem:		70	101	333 764,32	1 064 163,42	1 397 927,74

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2020 roku było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota 12 624,00 zł (12 świadczeń) Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²⁹

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego³⁰;
- specjalistyczno–terapeutycznego³¹;
- rodzinnego³².

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

2.3.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2020 roku w Lublinie funkcjonowało **18 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

Były to:

- 1) 3 placówki socjalizacyjne (do 31 sierpnia 2020 r. 2 placówki),
- 2) 4 placówki rodzinne,
- 3) 11 placówek łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Miasto Lublin wg. stanu dzień 31.12.2020 r. prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 11 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działało 5 placówek: 2 placówki socjalizacyjne (Dom Młodzieży SOS nr 1 i Dom Młodzieży SOS nr 2, powstałe w wyniku reorganizacji Domu Młodzieży SOS) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom

²⁹ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

³⁰ Art. 103. „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

³¹ Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

³² Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

- 1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;
- 2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
- 3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały łącznie **246³³ miejscami**. W ciągu 2020 roku umieszczonych było w nich **295 dzieci**, (w tym **244** dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 91 pochodziło spoza Lublina. Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto dysponowały 196 miejscami, w 2020 roku przebywało w nich 244 dzieci. Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone na zlecenie Miasta Lublin dysponowały 50 miejscami w 2020 roku umieszczono w nich 51dzieci.

W 2020 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 710 287,91 zł** (w tym, **1 088 466,50 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 31 dzieci pochodzących z innych powiatów).

Należy wskazać że w 2020 roku zakończono wszystkie prace związane z reorganizacją dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Lublin (Pogotowia Opiekuńczego i Domu Dziecka im. J. Korczaka), mającą na celu dostosowanie tych placówek do wymogów art. 95 ust 3 ustawy. W dniu 15 października 2020 roku Rada Miasta Lublin przyjęła uchwałę nr 721/XXII/2020 w sprawie reorganizacji Pogotowia Opiekuńczego w Lublinie oraz nadania statutów placówkom opiekuńczo-wychowawczym: Interwencyjnej Placówce Opieki nad Dzieckiem w Lublinie i Domowi dla Dzieci „Przyłądek” w Lublinie oraz uchwałę nr 722/XXII/2020 Rady Miasta Lublin w sprawie reorganizacji Domu Dziecka im. Janusza Korczaka w Lublinie oraz nadania statutów placówkom opiekuńczo-wychowawczym: Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1 w Lublinie i Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 2 w Lublinie. Uzyskano zezwolenia Wojewody Lubelskiego z dnia 30.12.2020 roku na prowadzenie tych placówek.

Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2020 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze			Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin			
			Liczba miejsc 31.12.2020		Liczba dzieci korzystających w 2020		Liczba miejsc 31.12. 2020 r.	Liczba dzieci korzystających w 2020 roku		
opiekuńczo – wychowawcze rodzinne	socjalizacyjne		ogółem	W tym: intern.	ogółem	w tym spoza Lublina		ogółem	w tym spoza Lublina	
			Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	30		34	9			
			Dom Młodzieży SOS nr 1 i nr 2					28	26	21
			Rodzinny Dom Dziecka	8		10				
	Dom im. Matki Weroniki					8	10	2		

³³ Od 1 września 2020 roku, w wyniku reorganizacji Domu Młodzieży SOS liczba miejsc w placówce z 30 zmniejszyła się do 14 miejsc w Domu Młodzieży SOS nr 1 i 14 miejsc w Domu Młodzieży SOS nr 2

socjalizacyjne i interwencyjne interwencyjna	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					6	6	4
	Rodzinny Dom im. św. Dominika					8	9	4
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I	158	47	200	51			
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V							
	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI							
	Dom Rodzinny Nr 1							
	Dom Rodzinny Nr 2							
	Dom Rodzinny Nr 3							
	Dom Rodzinny Nr 4							
	Pogotowie Opiekuńcze							
	Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze	196	47	244	60	50	51	31

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo–wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego), funkcjonującej na terenie Lublina, dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce, zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2020 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 911 261,71 zł**.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2020 roku wyniosły **176 460,81 zł**.³⁴ Dodatkowo w 2020 roku Powiat Lubartowski wpłacił na rzecz Miasta Lublin kwotę 50 182,35 zł za pobyt od 31 maja do 30 listopada 2019 roku w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego małoletniej pochodzącej z jego terenu.³⁵

³⁴ W tym za grudzień 2019 roku 26 234,00 zł (płatność w styczniu 2020 r.), bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2020 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2021 r.

³⁵ Miasto Lublin toczyło spór o właściwość z Powiatem Lubartowskim, który został rozstrzygnięty na korzyść Miasta Lublin przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Lublinie

Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2020 roku

Powiat z którego dziecko pochodzi		Placówki prowadzone przez Miasto Lublin												Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin					Razem	
		Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr.1	Dom Rodzinny Nr.2	Dom Rodzinny Nr.3	Dom Rodzinny Nr.4	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekuńcze	Dom Młodzieży SOS nr.1	Dom Młodzieży SOS nr.2	Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Szczygi		Rodzinny Dom im.
1	biłgorajski						1								1	1				3
2	chełmski														1					1
3	grodziski														1	1				2
4	hrubieszowski														1	1				2
5	lubartowski		2		1								2		1	2				8
6	lubelski	1	2		1										1	1	1			7
7	łęczyński	2																		2
8	Łódź															1				1
9	łukowski																	4		4
10	nowosolski														3					3
11	Olsztyn						1													1
12	opolski													1						1
13	parczewski			1			1										3			5
14	piotrkowski														1	1				2
15	puławski												2							2
16	rycki					1	4	5	1			3		1		1				16
17	świdnicki	2	2	3	3		1	1	2		5			1						20
18	Tarnobrzeg														2	1				3
19	tomaszowski						1													1
20	Warszawa													2						2
21	wałęcki										1									1
22	włodawski																1			1
23	zwoleński												2							2
24	Federacja Rosyjska													1						1
Razem dzieci:		5	6	4	5	1	4	6	7	1	6	9	0	6	12	9	2	4	4	91
		60												31						

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2020 roku w 18 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 84 dzieci pochodzących z 23 powiatów i 1 dziecko cudzoziemskie.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 12 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 27 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, funkcjonujących w Lublinie.

Ze względu na ogłoszony w kraju stan epidemii oceny i posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci odbywały się w formie telekonferencji.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38 ust. 2) nakłada na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2020 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 9 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce

Od 2016 roku, zgodnie z art. 115 ust. 2a, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Zgodnie z art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzonym od 1 lipca 2019 roku na mocy ustawy zmieniającej ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie). Finansowane z budżetu państwa dodatki są udzielane na wniosek dyrektorów placówek.

Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji. Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku, ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W 2020 roku wydatki na dodatek wychowawczy w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce typu rodzinnego i dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego wyniosły łącznie **1 013 876,47 zł**. Wyplacono **2 054** świadczenia na **208** dzieci.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie łącznie 30 dzieci było uprawnionych w 2020 roku do tego dodatku. Wyplacono łącznie **298 dodatków** na kwotę **147 299,39 zł**.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego funkcjonujących w Lublinie, w związku z artykułem 113a ustawy, 178 dzieci było uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Wyplacono łącznie **1 756 dodatków** na kwotę **866 577,08 zł**.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z §7 rozporządzenia na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie odpowiednio rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej. W okresie od 1 sierpnia do 30 listopada pracownicy Sekcji przyjmowali i rozpatrywali wnioski dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie. Dyrektorzy 18 placówek opiekuńczo-wychowawczych złożyli łącznie **180 wniosków**, z tego:

W 2020 roku na realizację świadczenia „Dobry start” dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie wydano **54 600 zł**. W 2020 roku wypłacono **182 świadczenia** (w tym 2 świadczenia za 2019 rok).

Realizacja Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W dniu 27 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa Nr 1123 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 – Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnych, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Miastem Lublin. W ramach projektu objęto wsparciem **18 placówek opiekuńczo-wychowawczych** w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 (w tym 4 placówki typu rodzinnego, 3 placówki typu socjalizacyjnego oraz 11 placówek łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną). W ramach projektu zakupiono dla pracowników i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i przekazano łącznie:

- 84 sztuki sprzętu komputerowego z oprogramowaniem dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 102 sztuki sprzętu multimedialnego dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 4070 sztuk maseczek, 18 350 sztuk rękawiczek, 317 litrów środków dezynfekcyjnych,
- wyposażono 11 miejsc kwarantanny/izolacji.

Ponadto po ogłoszeniu w kraju w marcu 2020 roku stanu epidemii COVID-19 pracownicy sekcji wspierali dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez przekazywanie wytycznych Ministerstwa Zdrowia i Sanepid-u. Sytuacja w placówkach opiekuńczo-wychowawczych była cały czas monitorowana poprzez codzienne raporty o stanie placówki przesyłane przez dyrektorów oraz rozmowy telefoniczne, dotyczące ogólnej sytuacji w placówkach, potrzeb zgłaszanych przez dyrektorów, stanu zdrowia

wychowanków i pracowników placówek, nauki zdalnej uczniów, organizowania czasu wolnego wychowankom.

2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne³⁶ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2020 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 87/3/2020 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 18 marca 2020 roku, zgodnie z którym średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2020 roku wynosiły:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 704,13 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 381,91 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 841,89 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 4 774,49 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4 788,56 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 5 078,37 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 6 878,59 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 6 245,12 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 6 891,05 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 7 204,29 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 7 912,58 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 5 062,57 zł;
- Pogotowie Opiekuńcze – 8 635,93 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 3 828,84 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 563,93 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 531,17 zł;
- Dom Młodzieży SOS – 6 942,36 zł.

³⁶ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 23 marca 2020 roku pod poz. 1957 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. Opłatę w drodze decyzji administracyjnej ustala Starosta Powiatu, z terenu którego dziecko pochodzi.

W stosunku do rodziców zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty, ustalone zostały w uchwale Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W zakończonych przez pracowników Sekcji w 2020 roku sprawach dotyczących opłaty rodziców za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano łącznie **54 decyzje**, na mocy których odstąpiono od ustalenia rodzicom opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej od dnia umieszczenia do zakończenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 10 powiatów przebywało 40 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 5 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie i Ignatkach-Osiedle.

Zasady dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Lublin, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie innych

powiatów oraz wydatków na ich utrzymanie określone są w drodze porozumień zawieranych między powiatami lub samorządami województwa a Miastem Lublin.

Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Lublinem w 2020 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			narastająco w 2020 r.	w dniu 31.12.2020r.	Kwota wydatków w zł
1	białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	3	3	362 342,61
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS VI,VII,VIII	5	5	196 500,00
3	Kielce	Zespół placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk” w Kielcach	1	0	23 308,01
4	Koszalin	Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie	1	0	3 000,00
5	krasnostawski	Placówka "Nasz Dom" w Tuligłowach	1	0	30 508,00
		Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	2	2	84 460,24
6	kraśnicki	Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Rodziny SOS I, IV, VIII, XIII w Kraśniku	7	5	274 806,40
7	myśliborski – województwo Zachodniopomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	2	2	195 595,16
8	opatowski	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego w Opatowie	1	1	89 400,00
9	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 2,7,12,14	9	8	358 600,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Kasztanami"	5	5	
10	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	146 656,00
		Rodzinny Dom dla Dzieci w Zamościu	1	0	45 836,17
	10 powiatów	22 placówki	40	33	2 149 114,54

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zobowiązania Miasta Lublin w 2020 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **2 149 878,84 zł.**³⁷

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia, a także zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2020 znajdowało się łącznie **512** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- **311** wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej³⁸,
- **201** wychowanków z 66 placówek³⁹

Spośród **512** osób, w stosunku do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2020 r.:

- **202** osoby pozostawały w pieczy zastępczej (152 osoby w rodzinach zastępczych i 50 osób w placówkach);
- **310** osób opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (159 wychowanków z rodzin zastępczych, 151 wychowanków z placówek).

W 2020 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło łącznie **87** wychowanków (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 67 wychowanków rodzin zastępczych,
- 20 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 68 indywidualnych programów usamodzielnienia (24 z placówek, 44 z rodzin zastępczych).

³⁷ 2 dzieci przebywało interwencyjnie w 2 placówkach opiekuńczo wychowawczych typu interwencyjnego na terenie Miasta Warszawa, zobowiązanie Miasta Lublin za ich pobyt wyniosło łącznie 764,30 zł

³⁸ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³⁹ W tym wychowankowie z placówek opiekuńczo wychowawczych oraz wychowankowie z 31 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (tj. m.in. z domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych)

W 2020 roku **75 osób** po osiągnięciu pełnoletności opuściło rodziny zastępcze lub placówki (**38** wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz **37** wychowanków opuściło placówki).

Spośród **311** usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (206 osób). Rodziny zastępcze niezawodowe opuściło 99 osób, a 5 osób opuściło zawodowe rodziny zastępcze, 1 osoba przebywa w rodzinnym domu dziecka.

Spośród **201** będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 150 to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 35 placówek, w tym 14 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2020 roku usamodzielniali się wychowankowie z 26 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (43 osoby). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 4 zakładów poprawczych (7 osób), z 1 młodzieżowego ośrodka socjoterapii (1 osoba).

W 2020 roku 442 osoby posiadały zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (260 osób to wychowankowie rodzin zastępczych, 182 osoby to wychowankowie placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 32 (13 z placówek, 19 z rodzin zastępczych).

Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu

W 2020 roku **148 osobom usamodzielnianym** (47,74% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- 90 osobom z rodzin zastępczych (56,60% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- 58 osobom z placówek (38,41% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków, tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2020 roku 754 710,52 zł.

W 2020 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych złożyli 229 wniosków, z tego 199 o udzielenie pomocy pieniężnej (w tym o świadczenie „Dobry Start”). Pozostałe wnioski dotyczyły pobytu w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2020 r.

Rodzaj Świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	16	16	79 803,00	17	17	100 673,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	3 526,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	669	77	347 372,97	296	42	154 222,55
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				46	7	24 329,40
Pomoc na zagospodarowanie	19	19	34 694,00	19	19	37 945,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				6	6	15 867,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	6	X	X	7	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	23	X	X	18	X
Łącznie wydatki			461 869,97 zł	Łącznie		292 840,55 zł
Łącznie wydatki na usamodzielnienia 754 710,52 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Ponadto w 2020 r. osoby usamodzielniane, które opuściły rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą i spełniały kryteria zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” otrzymały ww. świadczenie. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 13 osób (7 opuszczających rodziny zastępcze i 6 opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze) na łączną kwotę 3 900,00 zł.

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2020 dysponowało **7 mieszkaniami chronionymi** (25 miejsc). 15 osób złożyło wnioski o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego 8 osób po raz pierwszy. Wpłynęło także 10 wniosków o przedłużenie pobytu (7 osób). Łącznie rozpatrzono 18 wniosków w sprawie mieszkania chronionego. W ciągu całego 2020 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystały **22 osoby** (12 z placówek, 10 z rodzin zastępczych).

Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2020 r.)	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2020 r.)
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	0	0	0
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	0
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	2	1	2	0
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	3	2	1	1
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	3	2
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	3	1	1	1
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	0	0	4	3
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2020 r.	10	5	12	6

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym prowadzi 7 mieszkań chronionych treningowych przeznaczonych dla 25 osób. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 31/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 16 marca 2020 r. w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie poprzez wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia bezpośredniej obsługi klientów (zmienionym Zarządzeniem Nr 33/2020 z dnia 23 marca 2020 r.) oraz zarządzeniem Nr 55 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie organizacji obsługi interesantów w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie, pracownik socjalny nadzorujący mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych przeprowadzał wywiady środowiskowe oraz monitorował sytuację w mieszkaniach chronionych poprzez połączenie telefoniczne.

Wśród 22 osób przebywających w mieszkaniach chronionych przez cały rok - 20 osób kontynuowało naukę – 6 osób studia i 14 osób uczyło się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych. Na dzień 31 grudnia 2020 r. - 10 osób kontynuuje naukę (5 osób

studiuje i 5 osób uczy się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych). Nauka na uczelniach wyższych odbywa się stacjonarnie i zdalnie, w pozostałych typach szkół wyłącznie zdalnie. Kontakt z mieszkańcami odbywał się drogą elektroniczną lub telefonicznie, pracownik socjalny wizytował mieszkania w godzinach kiedy mieszkańcy byli nieobecni. Kontakt osobisty z mieszkańcami był ograniczony do sytuacji, które wymagają obecności pracownika np. zakończenie pobytu w mieszkaniu lub zamieszkanie nowej osoby (w 2020 r. 11 osób zakończyło pobyt w mieszkaniu i przyjęto 8 nowych osób). Wizyty odbywały się również w sytuacjach nagłych np. awaria prądu. Wizyty były wykonywane z zachowaniem ostrożności i zgodnie z zaleceniami SANEPID-u. W marcu 2020 r. do wszystkich mieszkań chronionych dostarczono żel antybakteryjny. Rękawiczki i maseczki mieszkańcy kupowali we własnym zakresie. Osoby przebywające w mieszkaniach chronionych były informowane przez pracownika socjalnego o konieczności zachowania dystansu społecznego, stosowania maseczek, dezynfekowania rąk i nieprzyjmowania gości w mieszkaniach chronionych. Wszyscy wychowankowie przebywający w mieszkaniach chronionych byli zdrowi, żadna z osób nie była na kwarantannie.

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. W 2020 roku przygotowano nowy **informator „Bezpieczny start”** skierowany do osób usamodzielnianych opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz opiekunów usamodzielnienia. Poradnik wydany w nakładzie 200 egz. został przekazany wychowankom wchodzącym w proces usamodzielnienia, a także przesłany do placówek, w których przebywają osoby pochodzące z Lublina (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze).

W 2020 roku **44 osoby**, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (20 osób z placówek i 24 osoby z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2020 roku **13 osób** skorzystało z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 pkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej polega on na pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą.

W 2020 roku **41 osób** skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 pkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), w tym 22 osoby w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z uchwałą Nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w roku 2017 oraz 2019 był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na pierwszym wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublin, na drugim 70. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie opiniowali starania wychowanków oraz pomagali uzupełnić arkusz ewidencyjny.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2020 z takiej pomocy skorzystało 10 osób, w tym 6 z pomocy prawnej, 4 z pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

Wsparcie dzieci w pieczy zastępczej w związku z ogłoszeniem pandemii

W okresie pierwszej fali epidemii w odniesieniu do dzieci przebywających w lubelskich placówkach opiekuńczo–wychowawczych, maksymalnie ograniczono odwiedziny osób z zewnątrz oraz ograniczono wyjścia dzieci poza teren placówki do niezbędnego minimum – tylko w istotnych kwestiach. Dzieci przebywające w placówkach miały zapewniony kontakt z osobami bliskimi w sposób zdalny tj. telefonicznie lub elektronicznie, a wyjątkowo kontakt bezpośredni – z zachowaniem bezpiecznego dystansu.

Zarówno wychowawcy jak dzieci edukowani byli w zakresie zasad postępowania wpływających na ograniczenie ryzyka zarażenia koronawirusem zgodnie z zaleceniami GIS. Monitorowana była sytuacja zdrowotna poprzez pomiar temperatury zarówno u dzieci jak i kadry placówek opiekuńczo -wychowawczych. Dezynfekowane były pomieszczenia i powierzchnie (poręcze, uchwyty, włączniki, klamki) w placówkach opiekuńczo–wychowawczych. Zabezpieczone zostały środki dezynfekujące, rękawiczki jednorazowe oraz maseczki ochronne.

Kadra placówek opiekuńczo–wychowawczych zapewniała dzieciom odpowiednie warunki do realizacji nauki w sposób zdalny (w tym celu pozyskany został niezbędny sprzęt informatyczny) jak również organizowała czas wolny w tym szereg zajęć rozwijających zainteresowania i pasje oraz o charakterze relaksacyjno – rekreacyjnym.

W przypadku dzieci kierowanych w okresie pandemii do placówek opiekuńczo –

wychowawczych, celem zabezpieczenia ich potrzeb, jak również w trosce o bezpieczeństwo dzieci już przebywających w lubelskich placówkach, utworzono miejsca przejściowego, bezpiecznego pobytu. Trafiły tam dzieci zanim zostały umieszczone w docelowej placówce. W miejscu przejściowego, pobytu dzieci miały stworzone w pełni bezpieczne warunki uwzględniające ich wszystkie potrzeby bytowe, wychowawcze, edukacyjne, jak również wsparcie ze strony specjalistów. Miejsca przejściowego pobytu zostały przygotowane i wyposażone w budynku w którym ma siedzibę Pogotowie Opiekuńcze w Lublinie, zostały jednak w odpowiedni sposób odizolowane (odrębne wejście, odrębna kadra zabezpieczająca opiekę).

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Działania podejmowane przez pracowników Działu mają na celu udzielenie wsparcia osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb przy wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych tj. ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej czy też mieszkań chronionych. Dział sprawuje również nadzór merytoryczny nad wskazanymi jednostkami.

W zakresie zadań realizowanych przez Dział w szczególności wpisane jest kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowanie i ustalanie opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych oraz realizacja umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domu pomocy społecznej i ośrodków wsparcia. Ponadto Dział współpracuje z innymi komórkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą i wsparciem rodziny oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2020 w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia wydanych zostało 7 556 decyzji administracyjnych.

Zadaniem Działu było również przygotowywanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz uchwał Rady Miasta Lublin, jak również opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nadzorowanych jednostek. Z uwagi na zawieszenie działalności części placówek dziennego pobytu oraz zakaz wstępu do domów pomocy społecznej osobom postronnym pracownicy Działu w 2020 r. nie przeprowadzali wizytacji w ramach sprawowanego nadzoru. Powyższy nadzór odbywał się poprzez zbieranie codziennych sprawozdań z sytuacji w placówkach oraz sprawozdania okresowe.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2020 roku na terenie Miasta funkcjonowało **7 domów pomocy społecznej i 49 ośrodków wsparcia** (w tym m. in. środowiskowe domy samopomocy, schroniska dla bezdomnych, ośrodki wsparcia dla seniorów). W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie **3 463** osoby.

Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2020 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

wyszczególnienie		jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin						jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów						ogółem – liczba jednostek	ogółem - liczba miejsc	ogółem – liczba osób
		podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący					
		liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób			
Rodzaje ośrodków wsparcia	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	2	156	185	6	283	328	8	439	513
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	86	2	30	98	4	60	184
	dzienne domy pomocy	6	405	405	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	405	405
	kluby samopomocy (dla seniorów)	18	245	387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	245	387
	domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	28	1	25	28
	schroniska dla bezdomnych	0	0	0	3	89	111	0	0	0	0	0	0	3	89	111
	schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi	0	0	0	1	24	45	0	0	0	0	0	0	1	24	45
	inne ośrodki wsparcia (w tym 3 OW dla seniorów, 2 OW dla dzieci niepełnosprawnych, 1 OW dla osób bezdomnych, jadłodajnia i Specjalistyczny OW dla ofiar przemocy)	4	146	67	3	125	1 095	0	0	0	1	25	34	8	296	1 196
RAZEM	28	796	859	7	238	1243⁴⁰	4	186	271	10	363	488	49	1 583	2 861	

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje także 5 placówek dla osób bezdomnych (1 noclegownia oraz 4 ogrzewalnie), które dysponują łącznie 124 miejscami. W 2020 roku z tych placówek skorzystało łącznie 299 osób.

⁴⁰ Podana liczba nie jest sumą matematyczną, stanowi rzeczywistą liczbę osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2020 r. - 8 osób przebywało w dwóch typach ośrodków wsparcia.

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej. Oferują one łącznie 632 miejsca, z których w 2020 roku skorzystały 602 osoby.

Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2020 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Micheliśowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chelmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2020 r.	128	124	55	100	135	64	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	107	122	62	97	129	50	35

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych na terenie naszego Miasta, pięć z nich przeznaczonych jest dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych. Są to:

- DPS przy ul. Kalinowszczyzna 84,
- DPS przy ul. Archidiakońskiej 7,
- DPS przy Al. Kraśnickiej 223,
- DPS przy ul. Ametystowej 22,
- PDPS przy ul. Dolińskiego 1.

Jeden Dom, usytuowany przy ul. Kosmonautów 78, jest przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto jeden Dom, mieszczący się przy ul. Głowackiego 26, jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, natomiast jego filia funkcjonująca przy ul. Mierniczej 10 jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2020 wynosił **4 731,18 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiały się następująco:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **4 623,19 zł**;
2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **4 623,01 zł**;

3. Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakańskiej 7 – **4 741,22 zł;**
4. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **4 854,24 zł;**
5. Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy al. Kraśnickiej 223 – **4 561,00 zł;**
6. Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – **5 373,85 zł;**
7. Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **4 341,74 zł.**

Na dzień 31 grudnia 2020 roku na umieszczenie w tych placówkach oczekiwało łącznie **269** osób, w tym:

- w DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie – 16 osób.
- w DPS „Kalina” w Lublinie – 105 osób,
- w DPS im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie – 15 osób,
- w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 24 osoby,
- w DPS „Betania” w Lublinie – 65 osób,
- w DPS im. Św. Jana Pawła II – 29 osób,
- w Prawosławnym DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 15 osób.

Niezależnie od typu Domu, zakres usług jaki jest świadczony na rzecz mieszkańców ma na celu zabezpieczenie ich potrzeb bytowych poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania, wyżywienia, niezbędnej odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości. W zakresie usług opiekuńczych udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w pielęgnacji oraz w załatwianiu spraw osobistych, którą świadczą pielęgniarki, opiekunowie, pokojowe, psycholodzy, lekarze pierwszego kontaktu i inni specjaliści, w tym psychiatrzy. W ramach usług wspomagających mieszkańcy mają możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej rozwijającej ich zainteresowania, umożliwiającej aktywizację społeczną i psychiczną i podnoszącej ich sprawność. Ponadto każdy Dom dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i jest pozbawiony barier architektonicznych.

Sekcja ds. domów pomocy społecznej w ramach pracy Działu realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej w szczególności w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku. W ramach powyższego zadania pracownicy Sekcji przygotowywali projekty decyzji administracyjnych kierujących, decyzji umieszczających oraz decyzji ustalających odpłatność w domach pomocy społecznej. W przypadku braku wolnych miejsc dla mieszkańców naszego miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Lublina, podejmowano działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie

DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby, która potrzebuje tej formy wsparcia, posiadającego wolne miejsca. W tym zakresie pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej współpracowali z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie na terenie innych powiatów. W związku z brakiem wolnych miejsc w DPS na terenie Miasta Lublin systematycznie prowadzona jest lista osób oczekujących na umieszczenie w tych domach. Pracownicy realizowali także procedury mające na celu przeniesienie mieszkańców DPS deklarujących wolę zamieszkania w innym domu pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Sekcji prowadzili postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat jakie mają ponieść z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. W związku z tym zawierane były umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Sytuacja związana z ogłoszeniem stanu pandemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie kraju znacząco wpłynęła na funkcjonowanie domów pomocy społecznej z terenu Miasta Lublin. W trosce o zdrowie i życie mieszkańców i pracowników Domów od marca 2020 r. zapadła decyzja o zakazie wyjść mieszkańców poza teren Domów oraz wstępu osobom postronnym na teren placówek. Zakaz wstępu dotyczył również rodzin mieszkańców DPS. Jednocześnie udostępnione były inne formy kontaktów mieszkańców z rodzinami tj. poprzez telefony i spotkania online. W okresie letnim, wraz z częściowym zmniejszeniem obostrzeń związanych z pandemią mieszkańcy mieli możliwość osobistych spotkań z rodzinami na terenie ogrodów w DPS.

W ramach nadzoru nad Domami Pomocy Społecznej zlokalizowanymi na terenie Miasta, pracownicy Sekcji z uwagi na pandemię SARS-CoV-2 nie przeprowadzali wizytacji w placówkach. Nadzór nad powyższymi placówkami sprawowany był poprzez analizy sprawozdań składanych przez Domy w tut. Ośrodku. Ponadto pracownicy Sekcji na bieżąco współpracowali z kierownictwem i pracownikami domów pomocy społecznej w celu zabezpieczenia potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających mieszkańców Domów. W szczególności w związku z koniecznością zminimalizowania ryzyka zakażenia i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 pracownicy Działu na bieżąco monitorowali stan zabezpieczenia Domów w środki ochrony osobistej oraz sprzęt niezbędny do walki z COVID-19 a także zabezpieczenie placówek w kadrę niezbędną do utrzymania ciągłości pracy. W związku z powyższym pracownicy tut. działu przygotowywali zapotrzebowania Domów na środki niezbędne do zabezpieczenia placówek przed rozprzestrzenieniem się koronawirusa oraz wnioskowali do innych instytucji tj. Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie o przekazanie stosownych środków zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.

Ponadto pracownicy tut. Działu m.in. przygotowali wniosek do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie o udzielenie grantu w ramach projektu pn.: „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się

pandemii COVID- 19 w domach pomocy społecznej” dla 6 domów pomocy społecznej dla, których organem prowadzącym jest Prezydent Miasta Lublin na kwotę 3 811 667,50 zł.

W ramach bieżących działań prowadzono również korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej, współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej. Osobom ubiegającym się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom udzielano niezbędnych informacji w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

Koszt pobytu mieszkańców miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r. wyniósł 11 544 730,50 zł. W okresie sprawozdawczym w domach pomocy społecznej poza miastem Lublin przebywało 455 osób, średnia liczba osób przebywających wyniosła 397,44 osób. Średnio miesięczny koszt dofinansowania pobytu ponoszony przez miasto Lublin wyniósł 2 420,66 zł. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w domach pomocy społecznej poza miastem Lublin przebywało 417 osób - mieszkańców Gminy Lublin. Dochody z tytułu odpłatności od osób zobowiązanych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r. wyniosły 253 399,22 zł.

W przypadku osób spoza Lublina umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta oraz osób skierowanych z Miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem, pracownicy Sekcji prowadzili uzgodnienia z właściwymi gminami w sprawie ponoszenia kosztów związanych z pobytem tych osób.

W związku z opłatami związanymi z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin pracownicy Sekcji prowadzili bieżącą współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych w zakresie przedkładania not obciążeniowych za pobyt mieszkańców Miasta w DPS na terenie innych powiatów, przedkładania informacji dotyczących zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin. Ponadto w ramach pracy Sekcji rozliczane były środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

2.3. Projekt LUBInclusiON

Projekt „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany był na terenie Miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w Domach Pomocy Społecznej.

Głównym celem projektu „LUBInclusiON” jest utworzenie do roku 2021 zintegrowanego i kompleksowego systemu usług świadczonych w lokalnym środowisku dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym

m. in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych oraz osób, które ze względu na sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia. Projekt finansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany od września 2018 r.

W zakresie oferty skierowanej do osób starszych w 2020 r., w ramach Projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” przy 6 domach pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest Miasto Lublin, rozpoczęły działalność Kluby Seniora, których działalność od końca marca 2020 r z uwagi na ogłoszenie stanu pandemii na terenie kraju została zawieszona. Funkcjonowanie Klubów jest współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Ponadto w ramach projektu w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie działa wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Wypożyczalnia przeznaczona jest w szczególności dla mieszkańców miasta Lublin w podeszłym wieku. Lubelscy seniorzy mają możliwość nieodpłatnego wypożyczenia na swoje potrzeby łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w ilości 15 sztuk, krzesełek kąpielowych w ilości 4 sztuk oraz balkoników ułatwiających poruszanie się osobom starszym w ilości 10 sztuk.

2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii

Z uwagi na stan epidemii wydany został zakaz odwiedzin osób z zewnątrz oraz ograniczono wyjścia mieszkańców do niezbędnego minimum - tylko w istotnych kwestiach zdrowotnych.

Pracownicy DPS przestrzegali wszelkich reżimów sanitarnych zgodnych z wymogami GIS.

W każdym z Domów został wyznaczony pracownik do kontaktów i współpracy z koordynatorem ds. medycznych z Wydziału Zdrowia i Profilaktyki UML, celem wypracowania szczegółowych procedur zabezpieczających domy pomocy społecznej przed transmisją wirusa.

W przypadkach pensjonariuszy wracających do domów pomocy społecznej po hospitalizacji (z różnych powodów) dzięki przychylności i współpracy z lubelskimi szpitalami, zabezpieczono możliwość przeprowadzania badań testowych przed wypisem do DPS.

Z kolei współpraca z Państwową Inspekcją Sanitarną jak i Wojewodą Lubelskim przyniosła efekt w postaci przeprowadzenia kompleksowych badań testowych personelu zatrudnionego w lubelskich domach pomocy społecznej (tj. około 417 pracowników).

W każdym domu wydzielone zostały miejsca izolacji dla mieszkańców zatrudnionego powracających z hospitalizacji bądź tych, u których pojawiają się objawy zakażenia (do czasu weryfikacji przez służby medyczne).

W okresie od maja do czerwca w większości Domów wprowadzono rotacyjne systemy pracy (w cyklach 7-dniowych). Obecnie odstąpiono od systemów pracy rotacyjnej i powrócono do dotychczasowych rozkładów czasu pracy.

Pracownicy MOPR wystąpili o grant finansowy w ramach projektu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID- 19 w domach pomocy społecznej” (finansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020).

Na rzecz miejskich domów pomocy społecznej zostały pozyskane środki w łącznej kwocie 2 605 922,50 zł (Miasto Lublin otrzymało najwyższe środki w województwie lubelskim), w tym na rzecz:

- DPS Betania - 623 055,00 zł,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie- 392 187,50 zł,
- DPS im. Matki Teresy z Kalkuty - 532 975,00 zł,
- DPS „Kalina” - 510 875,00 zł,
- DPS im. Jana Pawła II - 252 785,00 zł,
- DPS im. W. Michelisowej - 294 045,00 zł.

Środki z grantu przeznaczone zostaną na :

- zakup sprzętu i wyposażenia na doposażenie stanowisk pracy oraz tworzenie izolatek i miejsc kwarantanny w DPS,
- dodatki do wynagrodzenia dla pracowników mających bezpośredni kontakt z mieszkańcami w związku ze sprawowaniem opieki.
- zatrudnienie dodatkowych pracowników do świadczenia opieki nad pensjonariuszami (opiekunki, pokojowe),
- przygotowanie miejsc noclegowych i wyżywienia dla osób realizujących opiekę które nie mogą lub nie chcą wrócić do domów i rodzin.

Kolejny projekt unijny, w ramach którego pomoc ponownie uzyskały lubelskie domy pomocy społecznej to „Liderzy Kooperacji” realizowany również przez ROPS w Lublinie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020. Celem projektu jest podjęcie działań minimalizujących skutki oraz ograniczających rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 w okresie trwania pandemii, jak również zabezpieczenie przed nawrotem epidemii w przyszłości, poprzez zakup środków ochrony osobistej. Beneficjentami projektu są domy pomocy społecznej. Zakupy środków ochrony osobistej dokonywane są transzami, a następnie przekazywane do domów pomocy społecznej.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Działania w tym zakresie podejmowane są przez Sekcję ośrodków wsparcia w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

W 2020 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 49 ośrodków wsparcia o łącznej liczbie miejsc 1 583. W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez te ośrodki skorzystały 2 861 osoby, w tym 1 130 osób skorzystało z pomocy w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 731 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne w ramach zadań zleconych.

Ponadto, oprócz działających na terenie Lublina ośrodków wsparcia dla osób bezdomnych czyli schronisk, działa również 5 placówek dla osób bezdomnych, tj. 4 ogrzewalnie i 1 całoroczna noclegownia, zapewniające łącznie 124 miejsca, z których skorzystało łącznie 299 osób.

Sytuacja związana z ogłoszeniem stanu pandemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej znacząco wpłynęła na funkcjonowanie ośrodków wsparcia i innych placówek, w tym ośrodków dla osób bezdomnych w Mieście Lublin.

W okresie od 12 marca do 24 maja 2020 r. decyzjami Wojewody Lubelskiego działalność dziennych domów i klubów seniora oraz środowiskowych domów samopomocy i została czasowo zawieszona. Ponadto w okresie od 19 października do 30 listopada 2020 r. decyzjami Wojewody Lubelskiego funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy oraz dziennych domów „Senior+”, klubów „Senior+”, ośrodków wsparcia oraz innych placówek wsparcia dziennego przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia ponownie została zawieszona. Od 1 grudnia 2020 roku środowiskowe domy samopomocy wznowiły swoją działalność, natomiast zawieszenie działalności dziennych domów „Senior+”, klubów „Senior+”, ośrodków wsparcia oraz innych placówek wsparcia dziennego przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia zostało przedłużone do 31 stycznia 2021 r.

Środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy

Osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym mogą otrzymać wsparcie w środowiskowym domu samopomocy (ŚDS) lub klubie samopomocy (Klub). Osoby z zaburzeniami psychicznymi stanowiły najmniej liczną grupę osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2020 r.

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających

na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ze względu na kategorię osób, dla których środowiskowe domy samopomocy są przeznaczone, dzielą się na typy:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych,
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ oraz Klubów samopomocy.

Lp.	Organ prowadzący	Środowiskowy Dom Samopomocy	Liczba miejsc	Typ środowiskowego domu samopomocy
1	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin	97	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
2	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	75	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
		Klub "Misericordia" ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	15	
3	Lubelskie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego	ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin	18	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
4	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie	ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19, 20-205 Lublin	33	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
5	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin	15	Typ mieszany B i C – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
6	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1	ŚDS „Absolwent”, Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	45	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
		Klub "Absolwent", Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	15	
7	Miasto Lublin	ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin	36	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
8		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 1 ul. Zbożowa 22A, 20-827 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi

	ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 2 ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	60	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
	ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 3 ul. Lwowska 28, 20-128 Lublin	15	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
	Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Galeria", ul. Pozytywistów 16, 20-639 Lublin	15	
	Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Przystań", ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	15	

Źródło: opracowanie własne MOPR w Lublinie

Pobyt w środowiskowych domach samopomocy wymaga skierowania do tego typu ośrodka oraz ustalenia odpłatności za usługi w nim świadczone. Odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego (kryterium dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł, kryterium dla osoby w rodzinie – 528,00 zł.)

W 12 placówkach dla osób z zaburzeniami psychicznymi (8 środowiskowych domach samopomocy oraz 4 klubach samopomocy) na terenie Miasta Lublina w 2020 r. wsparcie otrzymało 697 osób. Było to o 228 osób mniej niż w 2019 r. co jest prawdopodobnym skutkiem trwającej pandemii koronawirusa.

W środowiskowych domach samopomocy uzyskało wsparcie 513 osób, w tym w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin 185 osób, a w prowadzonych przez inny podmiot - 328 osób. W okresie zawieszania działalności ŚDS-y prowadziły zajęcia w formie zdalnej, a pracownicy placówek udzielali wsparcia m. in. w formie usługowej poprzez pomoc w robieniu zakupów, zakupu lekarstw, załatwianiu spraw urzędowych uczestników czy umawianie wizyt lekarskich. Pracownicy dostarczali również materiały do samodzielnej pracy w domu, a także udzielali wsparcia psychologicznego. Po ponownym uruchomieniu działalności środowiskowe domy samopomocy funkcjonowały w pełnym reżimie sanitarnym, zachowując zalecenia i rekomendacje dedykowane do tego typu ośrodków. Obawa przed zakażeniem oraz restrykcje dotyczące funkcjonowania społeczeństwa w okresie pandemii spowodowały, że wielu uczestników nie powróciło na zajęcia stacjonarne do ośrodków bądź też zrezygnowało całkowicie z uczestnictwa w środowiskowych domach samopomocy.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, kluby samopomocy działające przy ŚDS są ośrodkami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi w ich funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym. W ww. placówkach udzielane są takie rodzaje pomocy jak np.: wsparcie w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów

społecznych, działania nakierowane na pogłębianie zainteresowań, motywowanie do podejmowania leczenia, nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych i społecznych. Osoby korzystające z klubów samopomocy nie muszą posiadać orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a korzystanie z ich z usług jest nieodpłatne.

W Mieście Lublin funkcjonują 4 kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dysponujące łącznie 60 miejscami. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystało 184 osób, w tym w 2 ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin – 86 osób (Klub „Galeria” i „Przystań” przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika”) oraz w 2 ośrodkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – 98 osób (kluby działające przy ŚDS „Misericordia” i ŚDS „Absolwent”).

Wraz z zawieszeniem działalności środowiskowych domów samopomocy została zawieszona również działalność klubów. Wynikiem tego stanu jest mniejsza ilość uczestników w porównaniu do roku 2019.

Dzienne Ośrodki Wsparcia i Kluby seniora

Drugą pod względem liczebności grupą korzystającą z ośrodków wsparcia były osoby w podeszłym wieku. Na terenie Miasta Lublin w 2020 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia, 18 klubów seniora oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie 854 seniorów.

Dzienne ośrodki wsparcia (Centrum Usług Socjalnych, 4 Centra Dziennego Pobytu dla Seniorów oraz Dzienny Dom Senior+) oraz kluby seniora prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia i rozlokowane są w różnych dzielnicach naszego miasta. Natomiast zadanie prowadzenia świetlicy dla seniorów zostało zlecone podmiotowi niepublicznemu – organem prowadzącym jest Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. Świetlica, która posiada 10 miejsc dla osób starszych, funkcjonuje przy ul. Bursaki 17 w Lublinie.

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Lublinie jest umożliwienie im jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim w miejscu zamieszkania. Instytucjonalne, całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Miasta Lublin był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

W ramach dziennych ośrodków wsparcia w 2020 r. funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28,
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 1 przy ul. Poturzyńskiej 1,
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 przy ul. Gospodarczej 7,
4. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 przy ul. Niecałej 16,
5. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 przy ul. Pozytywistów 16,

6. Dzienny Dom „Senior+”, ul. Jana Pawła II 11.

Za usługi świadczone przez ww. Ośrodki naliczana jest opłata ustalana od wysokości dochodu uczestnika i uzależniona jest od pakietu, z jakiego korzystają osoby skierowane decyzją MOPR.

Oferta klubów seniora prowadzonych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

1. Klub Seniora „Owocowa” przy ul. Owocowej 6 w Dzielnicy Ponikwoda,
2. Klub Seniora „Pogodna” przy ul. Droga Męczenników Majdanka 27 w Dzielnicy Bronowice,
3. Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9 w Dzielnicy Dziesiąta,
4. Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 w Dzielnicy Dziesiąta,
5. Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 130 w Dzielnicy Dziesiąta,
6. Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza 6 w Dzielnicy Śródmieście,
7. Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 w Dzielnicy Węglin,
8. Klub Seniora „Ruta” przy Al. Jana Pawła II 11, w Dzielnicy Czuby,
9. Klub Seniora „Nad Zalewem” przy ul. Krężnickiej 156, w Dzielnicy Zemborzyce,
10. Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 w Dzielnicy Sławin,
11. Klub Seniora „Felin” przy ul. Zygmunta Augusta w Dzielnicy Felin,
12. Klub Seniora „Kalina” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy „Kalina”,
13. Klub Seniora „Sławinek” przy Al. Warszawskiej 31 w Dzielnicy Sławinek,
14. Klub Seniora „Przy Zamku” przy ul. Ruskiej 15 w Dzielnicy Śródmieście,
15. Klub Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16 w Dzielnicy LSM,
16. Klub Senior+ „Centrum Aktywizacji” przy ul. Nałkowskich 108 w Dzielnicy Wrotków,
17. Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” przy ul. Gospodarczej 7 w Dzielnicy Tatary,
18. Klub Seniora „Senior Montessori” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalinowszczyzna.

Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” oraz „Senior Montessori” są prowadzone przez Zespół Ośrodków Wsparcia w ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”.

W trosce o życie i zdrowie seniorów, którzy należą do grupy społeczeństwa szczególnie narażonej na zakażenie COVID-19 z racji wieku oraz stanu zdrowia, zawieszono działalność placówek świadczących wsparcie osobom starszym. W tym czasie wiele osób, którym rodziny nie były w stanie udzielić pomocy, uzyskało wsparcie ze strony pracowników Zespołu Ośrodków Wsparcia prowadzących domy pomocy oraz kluby seniora oraz Lubelskiego Oddziału Okręgowego PCK w Lublinie w postaci dostarczania posiłków, pomocy w zakupach czy też udzielaniu wsparcia psychologicznego.

Schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W okresie sprawozdawczym liczną grupę osób stanowiły osoby przebywające w ogrzewalniach, schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe na podstawie umów zawartych w wyniku przeprowadzenia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym w 9 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 465 osobom. Wsparcia udzielono również 28 mieszkankom i dzieciom przebywającym w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz 353 osobom bezdomnym, którzy skorzystali z oferty Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych.

W 2020 roku osobom bezdomnym udzieliły wsparcia następujące placówki:

1. Fundacja S.O.S. Ziemi Lubelskiej:
 - Schronisko dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (20 miejsc) oferowało schronienie – w tym dostęp do kuchni, łazienki, świadczona była praca socjalna oraz poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, a także możliwość skorzystania z posiłków interwencyjnych i otrzymania odzieży.
 - Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3A, 20-301 Lublin (15 miejsc) zapewniała schronienie w formie noclegu, wsparcie pracownika socjalnego oraz możliwość skorzystania z ciepłego napoju oraz odzieży na zmianę.
 - Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (25 miejsc) udzielał potrzebującym kobietom wsparcia w postaci schronienia z możliwością skorzystania z kuchni i dostępem do łazienki, pomocy specjalistycznej: pracownika socjalnego, psychologa i poradnictwa prawnego, zapewniał odzież oraz posiłki interwencyjne.
2. Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie:
 - Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, ul. Dolna Panny Marii 32, 20 – 010 Lublin przeznaczony dla mężczyzn (35 miejsc) oferował schronienie, 3 posiłki dziennie, wsparcie specjalistów, pomoc rzeczową w formie ubrania i środków higienicznych.
 - Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn – ul. Dolna Panny Marii 32, 20–010 Lublin (30 miejsc) świadczyła pomoc w formie schronienia, gorącego napoju i wyżywienia, pomocy rzeczowej i zabiegów higienicznych, udzielała wsparcia przy załatwianiu ważnych spraw formalnych, urzędowych i zdrowotnych.
3. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie:
 - Dzienny Ośrodek dla Osób Bezdomnych, Al. Unii Lubelskiej 15, 20-108 Lublin udzielał wsparcia osobom bezdomnym umożliwiając wymianę oraz

pranie odzieży, zapewniając ciepły posiłek i gorący napój, oferując wsparcie psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego i doraźnej pomocy pielęgniarskiej.

W grudniu 2020 roku został przeprowadzony otwarty konkurs na prowadzenie Dziennego Ośrodka dla Osób Bezdomnych. W odpowiedzi na konkurs wpłynęła oferta złożona przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej, a następnie została zawarta umowa na prowadzenie ww. ośrodka w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r.

4. „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu:

- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 10, 20–406 Lublin (24 miejsca) zapewniało całodobowy pobyt i wyżywienie, zabiegi sanitarno–higieniczne, umożliwiało skorzystanie z prysznica, a w miarę potrzeby pomoc w zabiegach higienicznych, zaopatrywało w bieliznę i odzież, a także zapewniało usługi aktywizacyjne.

W grudniu 2020 roku został przeprowadzony otwarty konkurs na prowadzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin. W odpowiedzi na konkurs wpłynęła oferta złożona przez „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu, a następnie została zawarta umowa na prowadzenie ww. ośrodka wsparcia w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2023 r.

- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - mieszkańców Miasta Lublin, ul. Garbarska 17, 20–340 Lublin (34 miejsca) oferowało całodobowy pobyt w ośrodku, gorący posiłek, umożliwiało wykonanie zabiegów higienicznych, pranie odzieży, zaopatrywało w bieliznę i odzież i zapewniało usługi aktywizacyjne.
- Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 8, 20 – 406 Lublin (25 miejsc) zapewniała nocleg, gorący napój i posiłek interwencyjny, umożliwiała skorzystanie z prysznica, a w razie potrzeby oferowała wymianę odzieży.
- Ogrzewalnie dla bezdomnych mężczyzn - Abramowicka 2F, 20–442 Lublin (46 miejsc) i ul. Garbarska 17, 20–40 Lublin (8 miejsc) świadczyła pomoc w formie noclegu, umożliwiała skorzystanie z prysznica i wymiany odzieży, a także oferowała pomoc w postaci gorącego napoju i posiłku interwencyjnego.

W ramach umowy zawartej pomiędzy MOPR w Lublinie, a Stowarzyszeniem – Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie pod nazwą „Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej – mieszkańców Miasta Lublin” przekazywana jest dotacja przeznaczona na dożywianie 85 osób miesięcznie.

Usługa dożywiania w postaci gorącego posiłku świadczona była przez Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie na rzecz osób ubogich, chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych, uchodźców oraz wszystkich, którzy tej pomocy potrzebowali.

Wraz z ogłoszeniem stanu epidemicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w marcu 2020 r. w Lublinie otoczono dodatkowym wsparciem również osoby bezdomne. Z uwagi na dynamiczny rozwój epidemii wirusa SARS-CoV-2 zaistniała potrzeba ograniczenia funkcjonowania i przemieszczania się w przestrzeni publicznej osób bezdomnych. W tym celu ogrzewalnie, które funkcjonowały w normalnych warunkach w godzinach 18.00-8.00, wydłużyły swoją działalność do 24 godzin, aby dać możliwość całodobowego przebywania osób bezdomnych bez konieczności ich opuszczania.

W miejsce ogrzewalni, które zgodnie z przepisami działają w miesiącach styczeń-kwiecień oraz październik-grudzień, powstały **2 ośrodki okresowego pobytu** dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, które funkcjonowały w okresie maj-czerwiec.

Potrzeby osób bezdomnych zabezpieczały również **2 przejściowe ośrodki** dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, którzy przebywali w przestrzeni publicznej oraz osób bezdomnych po przebyciu leczenia szpitalnym oczekujących na przyjęcie do placówek udzielających tymczasowego schronienia. W ośrodku tym, osoby które ubiegały się o skierowanie do schroniska, przebywały dobrowolnie przez okres 10 dni bez możliwości opuszczania placówki, w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia się koronawirusem. Przejściowe ośrodki funkcjonowały w okresie maj – czerwiec oraz listopad – grudzień 2020 r., a w 2021 r. kontynuują swoją działalność od stycznia do kwietnia z możliwością przedłużenia terminu. Sytuacja pandemiczna w kraju będzie wyznacznikiem okresu funkcjonowania tych ośrodków na terenie Miasta Lublin. Podmioty prowadzące przejściowe ośrodki dla bezdomnych kobiet i mężczyzn zostały wybrane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, które pozwalały na wybór podmiotu w trybie pozakonkursowym.

1. Przejściowy ośrodek dla bezdomnych kobiet mieszkanek Miasta Lublin – prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej, przeznaczony był dla 5 bezdomnych kobiet. W okresie od dnia 01.05.2020 r. do dnia 30.06.2020 r. oraz od dnia 01.12.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. przejściowy ośrodek zabezpieczał podstawowe potrzeby bytowe bezdomnym kobietom oraz dzieciom poprzez zapewnienie im całodobowego pobytu w pomieszczeniach ogrzewanych z dostępem do kuchni oraz nocleg. W tym czasie ze wsparcia ośrodka skorzystało 10 kobiet i 2 dzieci (12 osób).
2. Przejściowy ośrodek dla osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin przy ul. Kunickiego 35 w Lublinie był prowadzony przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu "Nadzieja" (ośrodek przeznaczony był dla bezdomnych mężczyzn). Ośrodek

funkcjonował w okresie od 1 maja do 30 czerwca oraz od 16 listopada do 31 grudnia 2020 r., a w tym okresie z jego usług skorzystało 60 mężczyzn.

3. Ośrodek okresowego pobytu dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Lublin przy ul. Dolnej Panny Marii 35 w Lublinie był prowadzony przez Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta. Placówka powstała w miejscu ogrzewalni, która funkcjonowała w okresie od 01.01.2020 do 30.04.2020 r. Ośrodek w okresie od 1 maja 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. Ośrodek udzielał wsparcia socjalno – bytowego bezdomnym mężczyznom. We wskazanym okresie z usług ośrodka skorzystało 15 osób.
4. Ośrodek okresowego pobytu dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Lublin przy ul. Abramowickiej 2F oraz Garbarskiej 17 w Lublinie był prowadzony przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu "Nadzieja". Placówka powstała w miejscu ogrzewalni, która funkcjonowała w okresie od 01.01.2020 do 30.04.2020 r. Ośrodek działał w okresie od 1 maja 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. Z jego usług skorzystało 39 osób.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom go pozbawionym. Korzystanie ze schronisk, schroniska z usługami opiekuńczymi czy też domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wymaga wydania decyzji kierującej osobę potrzebującą do danego ośrodka wsparcia. Decyzje te przygotowywane są przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Ponadto pracownicy Sekcji ustalają odpłatność za usługi świadczone w tych placówkach. Wysokość odpłatności zależy od sytuacji życiowej i dochodowej ustalonej na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej i jest naliczana procentowo od kosztu usługi. Osoby korzystające z ogrzewalni, noclegowni oraz ośrodków, które powstały w okresie pandemii, nie ponoszą opłat za pobyt w tych placówkach.

Ponadto w grudniu 2020 r. przeprowadzono postępowanie w otwartym konkursie ofert realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Realizatorem tego zadania został Fundusz Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej, który był organem prowadzącym ten Ośrodek Wsparcia również w latach 2017-2020. Placówka dysponuje 25 miejscami i jest czynna całą dobę. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. W związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 z usług Ośrodka skorzystało mniej osób niż w latach poprzednich, tj. 34 osoby, w tym 12 rodzin (17 osób dorosłych i 17 dzieci). Najmniej osób przebywało w okresie od kwietnia do lipca 2020 r.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z ośrodkami pomocy społecznej z innych powiatów, a także z pracownikami socjalnymi Filii MOPR w Lublinie i ośrodków wsparcia. Prowadzono współpracę z innymi

Wydziałami, Działami i Sekcjami MOPR w Lublinie, m. in. z Działem księgowo – finansowym w zakresie finansowym, Działem ds. analiz i sprawozdawczości w zakresie sprawozdawczym, Sekcją obsługi prawnej – w zakresie prawnym.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia przygotowywali porozumienia z innymi gminami w sprawie korzystania z lubelskich ośrodków wsparcia przez mieszkańców innych gmin i udzielali informacji osobom ubiegającym się o skierowanie do ośrodka wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie. Prowadzono także korespondencję z osobami zainteresowanymi jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej oraz ośrodkami wsparcia.

Z uwagi na sytuację pandemiczną zawieszono wizytowanie w ośrodkach wsparcia, ale w ramach nadzoru merytorycznego i finansowego analizowano sprawozdania w zakresie prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji i realizacji zadań zgodnie z zawartymi umowami. Na wniosek podmiotów, wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji pozarządowych prowadzących ośrodki wsparcia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, a także opiniowano projekty uchwał Rady Miasta Lublin i projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz inne dokumenty.

W ramach funkcjonującego Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, którego celem jest m. in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2020 r. Z uwagi na sytuację pandemiczną i brak zainteresowania ze strony beneficjentów, program nie był realizowany przez pracowników sekcji ds. ośrodków wsparcia.

Ponadto w okresie od listopada do marca, corocznie monitorowane jest przez Sekcję wykorzystanie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Aktualizowane informacje zamieszczane są na stronie internetowej MOPR.

W ramach działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania wirusa SARS-CoV-2 pracownicy sekcji monitorowali sytuację w nadzorowanych jednostkach, współpracowali z Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w zakresie przekazywania jednostkom środków ochrony osobistej i dezynfekujących, przygotowywali procedury wyboru podmiotów prowadzących okresowe i przejściowe ośrodki dla osób bezdomnych, przekazywali rekomendacje i procedury związane z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz zasad bezpieczeństwa.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2020 roku oferta ośrodków wsparcia w Mieście Lublin została wzbogacona o 2 nowo powstałe placówki.

W ramach projektu LUBInclusION, zostały utworzone:

1. Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Kalina” został powołany Uchwałą nr 635/XX/2020 Rady Miasta Lublin z dniem 01.07.2020 r. W Ośrodku zatrudniono

kadre, a nabór uczestników do ośrodka został ogłoszony w styczniu 2021 r. Przyjmowanie osób do ośrodka planowane jest na marzec 2021 r. Ośrodek przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych powyżej 56 roku życia z chorobą Alzheimera, zaburzeniami pamięci i schorzeniami pokrewnymi. Placówka będzie świadczyła usługi:

- 1.1. dzienne – dla 30 osób, od poniedziałku do piątku, w godzinach 8⁰⁰ – 16⁰⁰, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, w siedzibie Ośrodka, obejmujące:
 - usługi prozdrowotne (psychiatryczna opieka zdrowotna, psychoterapia indywidualna i grupowa, rehabilitacja ruchowa), usługi wspomagające (indywidualne wsparcie psychologiczne, praca socjalna, praca z rodziną, kontakt ze środowiskiem),
 - usługi aktywizujące (terapia zajęciowa i aktywizująca, treningi umiejętności samoobsługowych, treningi umiejętności społecznych),
 - usługi bytowe (wyżywienie, dowóz uczestników).
- 1.2. całodobowe – dla 30 osób, w siedzibie Ośrodka:
 - okresowego pobytu (7 dni w tygodniu) – okres korzystania pobytu nie może być jednorazowo dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy w uzasadnionych przypadkach, przy czym maksymalny okres pobytu całodobowego osoby w roku kalendarzowym nie może być dłuższy niż 8 miesięcy,
 - opieka wytchnieniowa – 14 dni,
 - inne (programy realizowane przez Gminę Lublin na rzecz mieszkańców).
- 1.3. rehabilitację ruchową – dla 256 osób (uczestników i mieszkańców Ośrodka, mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Kalina”, uczestników i mieszkańców Ośrodka Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów „Kalina”, uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy „Kalina”, uczestników Klubu Seniora, innych osób kierowanych przez MOPR).

Realizując usługi dzienne i całodobowe Ośrodek będzie zapewniał usługobiorcom: wyżywienie;

- usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspomagające;
- pomoc w załatwianiu spraw osobistych;
- pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych;
- utrzymywanie kontaktu z rodziną i środowiskiem;
- wspieranie w czynnościach samoobsługowych (pomoc w utrzymaniu czystości i higieny osobistej);
- pomoc w zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, osobistych, religijnych, rehabilitacyjnych.

2. Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – ośrodek został powołany Uchwałą nr 636/XX/2020 Rady Miasta Lublin

z dniem 01.09.2020 r. Placówka w 2020 r. nie uruchomiła swojej działalności. Zatrudnienie kadry i nabór uczestników planowane jest na I półrocze 2021 r.

Celem działalności Centrum jest wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, które ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych w formie pobytu dziennego lub całodobowego.

Centrum jest jednostką, w ramach której będą funkcjonowały:

- Dienne Centrum Aktywności – 26 miejsc dziennego pobytu;
- Całodobowe Mieszkania – 24 miejsca całodobowego pobytu.

Dienne Centrum Aktywności w ramach pobytu dziennego świadczyć będzie usługi od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, a w ramach pobytu całodobowego - systemie ciągłym 7 dni w tygodniu.

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi placówki dla bezdomnych poza Lublinem skierowano 7 mieszkańców naszego Miasta wymagających udzielenia schronienia do ośrodków wsparcia tego typu w Świdniku, Bobrowcu, Kartuzach, Kolbudach, Wiślinie, Warszawie oraz Wrocławiu. Warunkiem refundowania kosztów za pobyt w ośrodku wsparcia poza Lublinem osoby bezdomnej z naszego Miasta jest ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na terenie gminy Lublin.

W lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych okresowo przebywało 12 osób wymagających udzielenia schronienia z innych gmin tj. z Gminy Strawczyn, Siemień, Ostrów Lubelski, Wierzbica, Wąwolnica, Jabłonna, Piaski, Poniatowa, Puławy, Jawornik Polski oraz z Radzyna Podlaskiego. W takim przypadku koszty pobytu osób skierowanych do ośrodków pokrywają gminy ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii

Do końca maja działalność placówek dziennego pobytu dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami była zawieszona. Uczestnicy zajęć w Środowiskowych Domach Samopomocy przez cały okres zwieszenia ich działalności byli wspierani przez kadre placówek zdalnie. W okresie zawieszenia działalność placówek była na bieżąco dotowana, a uczestnicy zajęć zwolnieni z odpłatności. Od czerwca 2020 roku placówki dedykowane mieszkańcom z niepełnosprawnościami systematycznie wznawiały działalność.

W trosce o bezpieczeństwo zarówno uczestników zajęć jak i kadry zatrudnionej w placówkach opracowane zostały szczegółowe procedury postępowania określające m.in. obowiązujące w placówkach zasady sanitarne, zasady zachowania dystansu

społecznego, liczbę uczestników, rodzaje i sposób prowadzenia zajęć oraz czas ich trwania. Natomiast kadra placówek otrzymała możliwość przeprowadzenia badań testowych. Procedury te są w dalszym ciągu stosowane.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przyjmował i rozpatrywał wnioski o wsparcie w wysokości 500 zł (przez 3 miesiące) dla osób które były pozbawione zajęć rehabilitacyjnych w placówkach dziennych w ramach programu PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Osoby bezdomne miały zabezpieczone całodobowe miejsca schronienia zarówno w schroniskach jak i we wszystkich funkcjonujących na terenie Miasta Lublin placówkach zapewniających noclegi, celem ograniczenia do minimum ich kontaktów zewnętrznych (działalność placówek, oferujących okresowo miejsca schronienia dla bezdomnych, została wydłużona do odwołania).

Bez zakłóceń funkcjonował dzienny ośrodek dla osób bezdomnych prowadzony przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej, gdzie osoby bezdomne, przy zachowaniu wszystkich wymogów sanitarnych, mogły korzystać z łaźni, pralni i całego oferowanego przez Caritas zaplecza, jak również wyżywienia. Dodatkowe środki przekazane organizacjom na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych w związku ze stanem epidemii to kwota 114 913,58 zł.

Z dniem 1 maja 2020 r. na terenie Miasta Lublin uruchomiony został przejściowy ośrodek dla osób bezdomnych - mężczyzn (maksymalnie 15 miejsc) funkcjonujących do tej pory w przestrzeni publicznej. Ośrodek jest zlokalizowany w części hotelowej Domu Kultury Kolejarsz, przy ul. Kunickiego 35. Jego celem było przede wszystkim zapewnienie bezpiecznych warunków bytowych osobom bezdomnym, przebywającym dotychczas w warunkach niemieszkalnych, zanim zostaną skierowane do właściwej dla siebie placówki tj. schroniska, noclegowni, czy też ogrzewalni. Pobyt w placówce przejściowej wynosił 10 dni (z zabezpieczeniem wszelkich usług bytowych). Podmiotem odpowiedzialnym za realizację powyższego zadania było Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja” w Lublinie. Termin realizacji tego dodatkowego zadania to okres od 1 maja 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. oraz od 16 listopada 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Stowarzyszenie otrzymało na prowadzenie ośrodka kwotę 68 700,00 zł

Analogiczną formę pomocy oferowała również od 1 maja 2020 r. Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej, która uruchomiła przejściowy ośrodek dla bezdomnych kobiet, zlokalizowany przy ul. Bronowickiej (w miejscu dotychczasowej ogrzewalni), dysponujący 5 miejscami. Fundacja na prowadzenie ośrodka w okresie od 1 maja 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. otrzymała kwotę 15 213,58 zł, a w okresie od 1 grudnia do 31 grudnia 2020 r. otrzymała kwotę 12 970,00 zł.

Łącznie na prowadzenie powyższych ośrodków Miasto Lublin przekazało środki w kwocie 96 883,58 zł.

Z dniem 1 maja 2020 roku dotychczasowe ogrzewalnie dla mężczyzn (działające

do końca kwietnia 2020 r.) przekształciły się w ośrodki okresowego pobytu dla osób bezdomnych (celem dalszego zapewnienia osobom bezdomnym bezpiecznych warunków schronienia z uwagi na stan epidemii). Ośrodki takie prowadziło Bractwo Miłosierdzia Św. Brata Alberta oraz Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”. Okres funkcjonowania okresowych ośrodków dla osób bezdomnych to termin od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.

Ośrodek okresowego pobytu dla osób bezdomnych Bractwa Miłosierdzia im. Św. Brata Alberta (mężczyźni) dysponował 15 miejscami. Natomiast ośrodek okresowego pobytu dla osób bezdomnych prowadzony przez „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu (mężczyźni) dysponował 40 miejscami.

Łączny budżet na prowadzenie ośrodków okresowego pobytu od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. wynosił 48 900 zł (w tym Bractwo im. Św. Brata Alberta – 22 100 zł, Stowarzyszenie „Nadzieja”: 26 800 zł).

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie monitorowali bieżącą sytuację stanu zabezpieczenia w placówkach dla osób bezdomnych, a podmioty je prowadzące przekazywały raporty dotyczące aktualnej sytuacji.

Podmioty prowadzące placówki miały zabezpieczone środki dezynfekujące, maseczki, rękawice, przyłbice, środki czystości. Zabezpieczone zostały również artykuły żywnościowe z przeznaczeniem dla ich mieszkańców.

Kuchnia społeczna prowadzona przez Bractwo Miłosierdzia im. Św. Brata Alberta otrzymała w pierwszym półroczu bieżącego roku dotację w wysokości 15 000 zł. Z uwagi na stan epidemii Kuchnia nie realizowała gorących posiłków, a wydawała jedynie paczki żywnościowe.

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2020 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 2 cudzoziemców.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 13 świadczeń pieniężnych dla 2 osób uprawnionych w łącznej kwocie 8 666,00 zł.

Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 7 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie: 6 266,00 zł.
Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy. Zasiłki wahały się w granicach od 319,00 zł do 1 376,00 zł miesięcznie na osobę;
- 6 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 2 400,00 zł.

W 2020 roku, z uwagi na stan epidemii, cudzoziemcy praktycznie nie mieli możliwość nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział kursach językowych organizowanych przez lokalne Szkoły Językowe. Korzystali z zajęć on-line prowadzonych przez organizacje poza rządowe lub zakupionych elektronicznych nośników edukacyjnych.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze szczegółowych informacji na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Świadczone również pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów i kontaktach ze środowiskiem lokalnym oraz korzystaniu migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych. Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych.

2. Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

Cudzoziemcy otrzymywali wsparcie w postaci pracy socjalnej. Objęto nią 129 rodzin cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych,

pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, pobytem stałym w związku z posiadaniem Karty Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP w tym w szczególności ubiegających się o zalegalizowanie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2020 roku pomoc świadczona na rzecz ww. rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców.

Pracownicy MOPR Lublin kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, wydziałami Urzędu Miasta Lublin, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi pracownikami socjalnymi.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie: legalizacji pobytu migrantów w Polsce, w tym uznanie za obywatela RP; ubiegania się o mieszkanie; wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególny uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych; procesu leczenia cudzoziemców; informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców a możliwościami.

Jednocześnie kontynuowano działania mające na celu przeciwdziałanie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu wspierano cudzoziemców w wynajmie mieszkań oraz pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy lub województwa. W 2020 r. jedna rodzina legitymująca się ochroną uzupełniającą otrzymała mieszkanie z zasobów miasta Lublin. Nie stwierdzono osób bezdomnych wśród migrantów przymusowych.

Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego. W tym celu w ramach działalności stanowiska udzielano innym pracownikom tut. Ośrodka informacji dotyczących różnic pomiędzy migracją przymusową i dobrowolną, prawa unijnego i polskiego dotyczącego cudzoziemców, procedur finansowania oraz możliwych do zastosowania formy wsparcia cudzoziemców z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, uprawnień i zobowiązań cudzoziemców adekwatnych do ich form pobytu, dokumentów wydawanych cudzoziemcom, zasad korzystania z usług medycznych.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin nr 80/3/2015 z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie zasad zapraszania do osiedlenia się na terenie Gminy Lublin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR – pracownik służb społecznych uczestniczył w pracach Komisji analizującej i opiniującej

wnioski repatriantów dotyczących osiedlenia się na terenie miasta Lublin. Ponadto, w ramach pracy Komisji przedstawiono propozycje zamiany Uchwały Nr 310/XVIII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie zasad zapraszania do osiedlenia się w Gminie Lublin rodzin narodowości polskiej - repatriantów z terenów azjatyckich części byłego ZSRR.

Poza udzieloną wyłącznie pracą socjalną Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielił pomocy finansowej **67 rodzinom** cudzoziemskim. W tym, 3 rodzinom legitymującym się pobytem tolerowanym udzielono pomocy w postaci 22 zasiłków celowych w wysokości **11 900,00 zł**.

Rodzinom cudzoziemskim udzielono pomocy w postaci: zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłków okresowych, celowych, posiłków, świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz usług w łącznej wysokości **340 111,60 zł**.

3. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

Zarządzeniem nr 146/3/201 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 marca 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, a w szczególności do:

1. wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
3. przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2020 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęły 144 decyzje Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich wypłaty.

W okresie sprawozdawczym łączna kwota dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła: 986 748,75 zł.

Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono 1 206 świadczeń pieniężnych, dla 141 osób wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego na kwotę: 963 843,75 zł.

Niewydatkowanie pełnej kwoty dotacji rezerwy celowej w kwocie: 22 905,00 zł. wynikało z tego, iż pomimo pouczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych, zawartych w decyzjach Wojewody Lubelskiego, jak również pisemnych wezwań do złożenia oświadczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń pieniężnych - trzy osoby uprawnione do świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka nie złożyły oświadczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń i nie zgłosiły się do tutejszego Ośrodka celem realizacji świadczeń przyznanych decyzjami Wojewody

Lubelskiego. Natomiast jedna osoba zamknęła rachunek bankowy w trakcie realizacji świadczeń pieniężnych, uniemożliwiając tym samym wypłatę świadczenia w miesiącu grudniu 2020 r.

W 2020 roku realizacja zadania wymagała szczególnej troski o bezpieczeństwo cudzoziemców i pracowników tutejszego Ośrodka. W siedzibie Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom wydzielono punkt obsługi interesantów, gdzie z zachowaniem reżimu sanitarnego przyjmowani byli cudzoziemcy. Zauważyć należy, iż obcokrajowcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp. W związku z powyższym udzielano informacji nt. uprawnień i zobowiązań przysługujących cudzoziemcom legitymujących się pobytem stałym. Cudzoziemcy osiedlający się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pozyskiwali również dane nt. organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnej pomocy prawnej lub pomocy rzeczowej. Natomiast osoby zainteresowane uzyskiwały dane teleadresowe podmiotów prowadzących naukę języka polskiego. Jednocześnie poprzez wywieszane materiały i plakaty, informowano o wytycznych służb sanitarnych w zakresie zasad higieny, dystansu społecznego i kwarantanny.

W 2020 r. pozyskano fundusze na obsługę zadania i wydatkowano na ten cel dotację w kwocie: 19 276,88 zł.

4. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

MOPR podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

1. Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie.

Wolontariusze poprzez audycje radiowe zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców. Ponadto, w trakcie wiosennego lockdownu oferowali wsparcie żywnościowe cudzoziemcom.

2. Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie.

Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców pomoc prawną obejmującą przede wszystkim wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu. Podejmowała także kwestie sytuacji cudzoziemców w okresie pandemii COVID-19.

3. Grupa Wsparcia Integracji Cudzoziemców.

Grupa Wsparcia to jeden z głównych elementów partycypacyjnego modelu zarządzania różnorodnością kulturową w Lublinie. Grupa zajmowała się analizą aktualnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze integracji międzykulturowej oraz sytuacji cudzoziemców w związku ze stanem epidemii.

4. Stowarzyszeniem Homo Faber

Stowarzyszenie Homo Faber pracuje w obszarze praw człowieka. Jego działalność koncentruje się w trzech głównych obszarach: antydyskryminacyjna, integracja i film. W listopadzie 2020 r. zorganizowano wystawę „Niewidzialni mieszkańcy”, która starała się opowiedzieć migracje pojedynczych osób poprzez przedmioty przywiezione przez cudzoziemców z kraju pochodzenia. Stowarzyszenie świadczyło porady telefoniczne dla cudzoziemców oraz naukę języka polskiego on-line. Organizacja zabiega o promowanie wypracowanych w Lublinie dobrych praktyk, związanych ze wsparciem dla cudzoziemców.

Pracownicy MOPR uczestniczyli także w innych przedsięwzięciach związanych z adaptacją cudzoziemców do życia w Polsce. Obejmowało ono wystosowanie do przedstawiciela Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców w Warszawie, sugestii dotyczących nowelizowanych regulacji prawnych w zakresie realizacji indywidualnych programów integracyjnych dla cudzoziemców.

Zauważyć należy, iż obiektywne czynniki wynikające z sytuacji epidemicznej poskutkowały tym, iż działania integracyjne przynosiły mniejsze rezultaty od zakładanych. Dokonując analizy zjawisk społecznych, pracownicy służb społecznych zaobserwowali, iż na skutek długotrwałej izolacji zaprzepaszczonych zostało wiele aspektów poprawnej integracji, wypracowanych podczas realizacji programów integracyjnych. Obostrzenia w kontaktach międzyludzkich spowodowały, iż migranci przymusowi nie utrwalali relacji społecznych, nie wykorzystywali umiejętności zawodowych, nie rozwijali kompetencji ukierunkowanych na wywiązywanie się z obowiązków i korzystanie z przysługujących uprawnień.

IX. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W roku 2020 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 26 mieszkań chronionych z 75 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystało 67 osób.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku w Domu Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie

Dom dysponuje 15 mieszkaniami chronionymi dla 33 osób i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone są jako mieszkania chronione treningowe lub wspierane. W roku 2020 funkcjonowało 9 mieszkań treningowych i 6 mieszkań wspieranych. Z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 36 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności. Ponadto we wskazanym DPS prowadzone są mieszkania chronione, w których realizowane są Programy Usamodzielniania lub Wspierania, dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców, które umożliwią stopniowe osiąganie satysfakcjonującego poziomu funkcjonowania, jak również zapewniają potrzeby życiowe mieszkańców w dalszym procesie ich zdrowienia. Wsparcie oferowane mieszkańcom mieszkań chronionych koncentruje się na przywracaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Głównym celem tych mieszkań, jest wyrobienie u mieszkańców umiejętności i nawyków niezbędnych w życiu codziennym, aktywizacji zawodowej, racjonalnego gospodarowania budżetem własnym, a także samokontroli stanu zdrowia i kondycji psychicznej. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie całodobowej opieki świadczonych przez jednostkę. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

W ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany

na terenie miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 utworzone zostały 2 mieszkania wspomagane z przeznaczeniem dla 6 osób prowadzone przez Dom Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie. Celem mieszkań wspomaganych prowadzonych w ramach projektu jest przygotowywanie mieszkańców do uzyskania jak najwyższego poziomu samodzielności życiowej, adekwatnego do posiadanych zdolności.

W roku 2020 z mieszkań wspomaganych skorzystało 7 osób.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania chronione typu treningowego dla cudzoziemców, w których skorzystało z pobytu 9 cudzoziemców z 5 rodzin.

Łączne wydatki na mieszkania chronione dla cudzoziemców wyniosły 47 128,55 zł, z czego:

- 410,49 zł przeznaczono na zakupy oraz wyposażenie,
- 4 333,00 przeznaczono na usługi remontowe,
- 42 385,06 zł przeznaczono na utrzymanie mieszkań, w tym 15 896,48 zł na czynsz oraz 26 488,18 zł na opłaty za wodę, nośniki energii, wywóz śmieci, odprowadzanie ścieków i inne należności.

Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani są do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu chronionym korzystały rodziny, których dochód był wyższy od ustawowego kryterium. Zatem, cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenia pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym wniosły odpłatność w łącznej kwocie: 7 804,05 zł., rozliczoną w Dziale 852 Rozdział 85220 Paragraf 0830. Tyle też, wyniósł dochód jednostki z tytułu opłat za mieszkania chronione dla cudzoziemców.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia.

Poza tym pracownik socjalny dokonuje planowych zakupów zgodnie z bieżącymi potrzebami oraz nadzoruje przeprowadzanie niezbędnych remontów. Wydatki związane z prowadzeniem mieszkań chronionych przeznaczonych dla usamodzielniających się wychowanków w roku 2020 wyniosły 76 494,30 zł, w tym:

- zakup materiałów i wyposażenia - 688,17 zł,
- zakup energii - 29 422,75 zł,
- zakup usług remontowych - 2 029,00 zł,
- zakup usług pozostałych - 5 985,98 zł,
- zakup usług telekomunikacyjnych - 3 370,00 zł,
- opłaty czynszowe - 31 841,40 zł,
- opłaty na rzecz budżetu jst - 3 157,00 zł.

Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia pieniężnego w ramach pomocy w usamodzielnieniu oraz świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych dokonywane było w drodze decyzji administracyjnej. W 2020 wydano 20 decyzji w tej sprawie). Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt. Od dnia 1 listopada 2013 r. zgodnie z Uchwałą Nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2013 r. poz. 3912, z późn. zm.). W roku 2020 z tytułu

odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na konto dochodowe MOPR w Lublinie wpłynęła kwota 16 724,26 zł.

Od dnia 30 maja 2019 r. obowiązuje nowy Regulamin mieszkań chronionych prowadzonych przez MOPR w Lublinie wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Nr 61/2019 z dnia 30 maja 2019 r. We wcześniejszym Regulaminie o przyznaniu wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym decydowała Komisja kwalifikacyjna. W świetle nowego Regulaminu wnioski są rozpatrywane przez pracownika Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, jedynie w sytuacji gdy o wsparcie ubiega się więcej osób niż jest wolnych miejsc lub wątpliwości co do zasadności przyznania pobytu o przyznaniu wsparcia decyduje Zespół zadaniowy powołany zarządzeniem Dyrektora Nr 71/2019 z dnia 18 czerwca 2019 r.

W 2020 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych typu treningowego o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystały 22 osoby usamodzielniające się.

X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020

Rok 2020 był siódmym rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020 przyjętej Uchwałą nr 1021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 6 Celów Głównych Strategii:

- Cel 1 – Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny
- Cel 2 – Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością
- Cel 3 – Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku
- Cel 4 – Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie
- Cel 5 – Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Cel 6 – Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych

W roku 2020 na realizację zadań w ramach Strategii wydano łącznie 714,1mln zł, z czego **139,8 mln** zł pochodziło z budżetu Miasta Lublin, **501,9** zł z budżetu państwa (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych), zaś **71,9 mln** zł z innych źródeł, w tym m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Należy podkreślić, że podobnie jak w latach ubiegłych, wiele z podejmowanych działań środowiskowych na rzecz mieszkańców Miasta Lublin realizowanych było bez nakładów finansowych, lub w oparciu o środki przekazane przez sponsorów.

W roku 2020 w ramach kontynuowanej realizacji **Programu „Rodzina 500+”** wypłacono **338,7 mln zł**. Świadczenia otrzymało 37 431 rodzin.

Kontynuowano również, wprowadzony w 2018 r., rządowy program **„Dobry start”**, który zakłada pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły. W 2020 r. przyjęto 25 342 wniosków, wypłacono 33 509 świadczeń na łączną kwotę 10 041 450 zł. Powyższe programy stanowią uzupełnienie dotychczasowych działań realizowanych w ramach Celu 1.2.1. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalno - finansowego, chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.

Wśród licznych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców miasta, na szczególną uwagę zasługują projekty inwestycyjne, realizowane przez Miasto Lublin w myśl idei projektowania uniwersalnego w latach 2015-2020

Poprawa warunków kształcenia zawodowego poprzez budowę i wyposażenie stacji diagnostycznej przy Zespole Szkół Samochodowych w Lublinie,

- Budowa centrum rozwoju i integracji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną przy ul. Głowackiego w Lublinie,
- Rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF,
- Przebudowa boiska piłkarskiego VI LO w Lublinie",
- Rozbudowa środowiskowego domu samopomocy „Kalina” w Lublinie.

Powyższe przedsięwzięcia realizowane były w latach 2014 – 2019 a wydatki na ich realizację wyniosły 75 603 403,32 zł (ze względu na perspektywę wieloletnią wydatki te nie były uwzględniane w ramach wydatków na realizację Strategii w roku 2020).

Poniżej uszeregowano Cele Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań w ich ramach:

- Cel 1 - Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny – 71,4% ogółu wydatków, tj. łącznie 509 730 321,38zł;
- Cel 5 - Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – 11% ogółu wydatków, tj. łącznie 78 641 615,67
- Cel 3 - Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku – 9,7% ogółu wydatków, tj. łącznie 69 256 613,30 zł;
- Cel 2 - Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością – 3,6% ogółu wydatków, tj. łącznie 25 972 701,29zł.
- Cel 6 - Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych – 3,2% ogółu wydatków, tj. łącznie 22 621 760,42zł;
- Cel 4 - Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie – 1,1 % ogółu wydatków, tj. łącznie 7 866 726,09zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii opierały się w dużej mierze na programach miejskich, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2019 – 2021 (Uchwała nr 28/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r.),

- Programie działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 348/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr 324/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok (Uchwała nr 743/XXIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2020 r.),
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr 346/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku pracy miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.),
- Programie Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 1079/XLI/2014 z dnia 15 maja 2014r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020 (Uchwała nr 365/X/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 7 października 2019 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w 2019 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W okresie styczeń - grudzień 2020 roku kontynuowana była realizacja 6 projektów pn.: „Sami dla siebie”, „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin” „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, „Bank usług środowiskowych”, „W aktywności siła”, „Centrum Rewitalizacji Społecznej” (realizowany w Partnerstwie z Caritas Archidiecezji Lubelskiej - Liderem projektu). Wszystkie projekty są dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020, Osi priorytetowej 11 Włączenie społeczne.

Ponadto w 2020 r. zrealizowano 2 projekty związane z zapobieganiem skutkom COVID-19: „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” oraz „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej”. Projekty dofinansowane były z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020. Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

1. „Sami dla siebie”

Projekt „Sami dla siebie” – w ramach Działania 11.1 Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 08.01.2018 r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-00 oraz aneksu z dnia 28.05.2018 r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-02 pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wartość projektu wynosi ogółem 1 460 463,36 zł, a wartość dofinansowania 1 241 393,85 zł. Termin realizacji 01.03.2018 r. – 31.07.2020 r. Wartość projektu ogółem: 1 460 463,36 zł, w tym dofinansowanie: 1 241 393,85 zł.

Celem głównym projektu był wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 200 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin, poprzez realizację kompleksowych kontraktów socjalnych, w tym PAI. Uczestnicy to osoby w wieku 15-64 lata, korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, w szczególności osoby pozostające bez zatrudnienia, bezrobotne - należące do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy, o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawne.

W ramach projektu do realizacji zaplanowano:

- Trening motywacyjny - wprowadzający dla 180 osób,
- Warsztaty umiejętności społecznych dla 180 osób,
- Szkolenia o charakterze zawodowym lub edukacyjnym dla 86 osób,

- Pośrednictwo pracy dla 100 osób,
- Staże zawodowe dla 80 osób.

Ponadto osoby bezrobotne - należące do osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy - 20 osób w ramach porozumienia MOPR-MUP w Lublinie wezmą udział w Programie aktywizacji i integracji (PAI).

Działania w ramach projektu, realizowane w okresie od 01 stycznia do 31 lipca 2020 roku:

1. „Staże zawodowe” – w 2020 r. do stażu przystąpiło 14 uczestników projektu. Wszyscy uczestnicy zostali objęci ubezpieczeniem NNW, przeszli badania wstępne z zakresu medycyny pracy, wypłacono im stypendia stażowe. Natomiast opiekunom stażystów wypłacono dodatki. Łączne wydatki poniesione na realizację staży w 2020 roku to 132 996,38 zł, w tym 125 231,80 zł to wypłata stypendium stażowego oraz ubezpieczenie NNW i badania lekarskie, a 7 764,58 zł wypłata częściowej refundacji wynagrodzenia dla opiekunów staży zawodowych.
2. „Zasiłki i pomoc w naturze” - w 2020 r. uczestnikom projektu wypłacono zasiłki celowe oraz zasiłki okresowe w wysokości 21 532,50 zł. Świadczenia poza pomocą finansową stanowiły czynnik motywujący do udziału w projekcie. Stanowiły one wkład własny do projektu.
3. „Pośrednictwo pracy” - w 2020 r. skierowano na pośrednictwo pracy 18 osób. Zrealizowano łącznie 56 godzin wsparcia na kwotę 4 200,00 zł. W 2020 roku udział w projekcie zakończyło 67 osób. Zatrudnienie podjęły 3 osoby.

Na realizację ww. zadań w projekcie wykorzystano kwotę dofinansowania w wysokości 1 111 046,77 zł oraz wniesiono wkład własny w wysokości 205 687,00 zł. Wykorzystanie mniejszej niż planowano kwoty dofinansowania o 130 347,08 zł wynikało z powstałych oszczędności z uwagi na:

- Oszczędności w ramach kosztów bezpośrednich wynikające z:
 - wyłonienia podmiotów, które zrealizowały zadania za kwotę niższą niż zaplanowana w projekcie,
 - wcześniejszego zakończenia przez uczestników udziału w projekcie spowodowanego min. chorobą, śmiercią, innymi zdarzeniami losowymi.
- Niewydatkowania z otrzymanego dofinansowania pełnej kwoty kosztów bezpośrednich, co spowodowało, iż wydatkowano mniej niż zaplanowano kosztów pośrednich.

2. Projekt „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 i realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku

nr umowy 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00. Wartość projektu ogółem: 590 208,13 zł, wartość dofinansowania: 560 707,63 zł. Planowany termin realizacji: 01.10.2018 r. - 31.01.2021 r.

Celem głównym projektu jest kompleksowa realizacja działań na rzecz wspierania roli rodziny. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności samych rodzin objętych asystą i co najistotniejsze dzieci przebywających w tych rodzinach (62 osoby, w tym 42 dzieci i 20 osób dorosłych), tj.:

- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną,
- Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny,
- Punkt konsultacyjno – doradczy, skierowany do 239 osób, w tym 35 rodziców i opiekunów zastępczych (w tym 15 osób dorosłych i 20 dzieci) i 204 osób/rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie tj. osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych, rodzin w tym rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rezultaty, które zostaną osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczynią się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu. Za rekrutację do projektu odpowiedzialny jest Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2020 roku:

- 1) „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną” przewidziano dla 42 uczestników, dzieci z rodzin objętych asystą rodzinną, w ramach, którego realizowane są 3 bloki tematyczne. Przeprowadzono postępowania zgodnie z ustawą PZP wyłoniono realizatorów poszczególnych bloków, tj. Stowarzyszenie Synergia, z którym zawarto w dniu 09.01.2019 umowy: nr 12/MOPR/D-OR/2019 na realizację bloku „Broker edukacyjny” na kwotę 6 100,00 zł, nr 11/MOPR/D-OR/2019 na realizację bloku „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” a kwotę 40 100,00 zł oraz umowę z dnia 04.02.2019 r. nr 18/MOPR/D-OR/2019 na realizację „Indywidualnych zajęć wyrównujących wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” na kwotę 106 680,00 zł.

Bloki tematyczne w ramach projektu:

- a) „Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” wsparcie skierowane do 28 uczestników projektu, zajęcia dostosowane są do indywidualnych deficytów edukacyjnych dzieci, w 2020 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 280 godzin dla 7 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2020 r. na kwotę 34 640,00 zł.

- b) „Broker edukacyjny”- wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, ma na celu pomoc w wyborze ścieżki edukacyjnej dostosowanej do indywidualnych możliwości i zainteresowań, w 2020 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 18 godzin dla 2 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r. na kwotę 1 830,00 zł.
- c) „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” – wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, celem którego jest wyćwiczenie u dzieci: umiejętności rozpoznania i nazwy właściwych uczuć i emocji umiejętności panowania nad nimi, umiejętności odreagowania, napięcia, agresji, złości, nawiązaniu i utrzymaniu prawidłowych kontaktów interpersonalnych oraz kształtowanie u dzieci postaw prospołecznych. W 2020 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 120 godzin dla 3 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowany wymiarze na 2020 r. na kwotę 14 230,00 zł.

Łącznie zadanie (pkt a-c) w 2020 r. zrealizowano na kwotę 50 700,00 zł.

- 2) „Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny” dla 20 os. uczestników, w ramach zadania realizowane są 4 bloki tematyczne:
 - a) „Skuteczny w domu aktywny w pracy” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób), zadanie realizowane było w okresie 14.02.2020 r.- 27.07.2020 r. Zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r.
 - b) „Profilaktyka uzależnień i planowania rodziny” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób). Zadanie realizowane było w okresie 10.01.2020 r. - 28.02.2020 r. Zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r.
 - c) Warsztaty pieczenia i gotowania dla 10 osób (2 grupy po 5 osób). Zadanie realizowane było w okresie 22.09.2020 r.- 27.10.2020 r. Zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r.
 - d) „Dziecko z FAS w życiu, domu i szkole” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób), zadanie realizowane było w okresie 02.07.2020 r. - 18.07.2020 r. Zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r. Realizator - Stowarzyszenie Synergia na podstawie umowy z dnia 15.02.2019 r. nr 23/MOPR/D-OR/2019 na łączną kwotę 36 038,00 zł. W 2020 r. zadanie zrealizowano na kwotę 17 523,00 zł.
- 3) Zadanie „Punkt konsultacyjno–doradczy” skierowane był do co najmniej 239 osób objętych pomocą MOPR w Lublinie (z czego 35 uczestników projektu: 15 osób dorosłych i 20 dzieci) i 204 osób lub rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie tj. osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych, rodzin, w tym rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zadanie powierzono

do realizacji Stowarzyszeniu Synergia na podstawie umowy z dnia 24 lipca 2019 r. nr 46/MOPR/D-OR/2019 r. na łączną kwotę 208 800,00 zł.

W 2020 r. zrekrutowano 152 osoby objęte pomocą MOPR w Lublinie (w tym 54 osoby niepełnosprawne: 27 kobiet i 27 mężczyzn), 91 osób korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 152 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego. Realizacja działania odbywała się 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 - 15.30 w siedzibie Filii Nr 2 MOPR w Lublinie przy ul. Hutniczej 1a.

Po zakończeniu realizacji projektu wnioskodawca zobowiązany jest do utrzymania jego trwałości przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 24 miesiące. Wobec powyższego MOPR będzie w gotowości do kontynuowania działalności w formie poradnictwa specjalistycznego w zakresie wsparcia psychologicznego, prawnego, pedagogicznego dostosowanego do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób i rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wkład własny wniesiony do projektu w 2020 r. wypłacony został w formie zasiłków celowych dla 17 osób. Zasiłki przyznane były zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Łączna kwota wypłaconych zasiłków wyniosła 10 030,00 zł. Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

3. „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu wyniosła 333 374,99 zł, w tym kwota dofinansowania 316 691,99 zł. Termin realizacji projektu to okres od 01.10.2018 r. do 30.09.2020 r. Projekt był realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku o numerze 47/ RPLU.11.02.00-06-0046/17-00.

Celem głównym projektu był realizacja kompleksowych działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny i deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczyniły się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności społeczno-wychowawczych 20 opiekunów zastępczych jak i wzrostu umiejętności psychospołecznych 30 dzieci przebywających w tych rodzinach tj.:

- Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze (w tym grupa wsparcia, trening umiejętności wychowawczych i specjalistyczne szkolenie PRIDE),
- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej,
- Wsparcie psychologiczne.

Rezultaty, które zostały osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczyniły się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu. Projekt odpowiadał również na problemy dotyczące pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych w Lublinie, poprzez stworzenie możliwości udziału 24 osobom w specjalistycznym szkoleniu PRIDE. Rekrutację do projektu przeprowadzał Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2020 roku:

- 1) „Wsparcie psychologiczne” - skierowane do 20 opiekunów zastępczych. W 2020 r. zrealizowano 112,50 godzin wsparcia, z którego skorzystało 20 osób. Kwota wydana na ww. zadanie w 2020 r. wyniosła 11 250,00 zł.
- 2) „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej” – realizowane było przez Stowarzyszenie Synergia na podstawie umowy nr 22/MOPR/D-OR/2019 w dniu 15.02.2019 r. na kwotę 155 563,00 zł. Zadanie skierowane było do 30 uczestników, dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej, składa się z 5 bloków tematycznych. Każde dziecko korzystało z co najmniej jednego bloku z poniższych bloków tematycznych:
 - a) Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” - wsparcie dla 16 osób uczestników projektu dostosowane do indywidualnych deficytów edukacyjnych dzieci. W 2020 r. zrealizowano 240 godzin dla 9 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2020 r.
 - b) „Broker edukacyjny”- wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, którego celem jest pomoc w wyborze ścieżki edukacyjnej, dostosowanej do indywidualnych możliwości i zainteresowań. W 2020 r. zrealizowano 18 godzin dla 3 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r.
 - c) „Warsztaty rozwijające umiejętności radzenia sobie w okresie dojrzewania” - wsparcie skierowane do 16 uczestników projektu, którego celem jest pomoc młodzieży, która ma problemy z akceptowaniem zmian zachodzących w sferze fizycznej i psychofizycznej w związku z procesem dojrzewania. W 2020 r. zostały zrealizowane 32 godziny grupowych warsztatów dla 8 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2020 r.
 - d) „Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka” - wsparcie skierowane do 5 uczestników projektu, którego celem jest zbiór świadczeń i usług o charakterze: logopedycznym, pedagogicznym, psychologicznym, psychiatrycznym dla dzieci z niepełnosprawnościami lub stwierdzonymi deficytami. W 2020 r. zostało zrealizowanych 180 godzin dla 5 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2020 r.

- e) „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” - wsparcie skierowane do 10 osób, uczestników projektu, którego celem jest wyćwiczenie u dzieci: umiejętności rozpoznania i nazywania właściwie uczuć i emocji, umiejętności panowania nad nimi, umiejętności odreagowania, napięcia, agresji, złości, nawiązania i utrzymania prawidłowych kontaktów interpersonalnych oraz kształtowania u dzieci postaw prospołecznych. W 2020 r. zrealizowano 40 godzin zajęć grupowych dla 5 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2020 r. Kwota wydana w 2020 r. na zadanie wyniosła 59 638,00 zł.
- 3) „Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze” – realizowane było przez Stowarzyszenie Synergia na podstawie umowy nr 36/MOPR/D-OR/2019 z dnia 21.06.2019 r na kwotę 54 624,00 zł. Działanie składało się z 4 bloków tematycznych skierowanych do 44 uczestników, z czego do 20 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz 24 osób nie posiadających szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Ww. 4 bloki tematyczne to:

- a) „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych” W 2020 r zadanie zrealizowane zostało w wymiarze 12 godzin dla 8 uczestników,
- b) „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych”. W 2020 r zadanie zrealizowane zostało w wymiarze 12 godzin dla 12 uczestników,
- c) „Trening umiejętności wychowawczych” w 2020 r zadanie zrealizowany w wymiarze 40 godzin dla 8 uczestników,
- d) „Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową i ustanowionych rodzin zastępczych niezawodowych wg programu PRIDE Rodzinna Piecza zastępcza” dla 24 uczestników projektu. W 2020 r zrealizowano wsparcie w wymiarze 48 godzin dydaktycznych zajęć grupowych i 84 godzin indywidualnych dla 12 osób, tj. 7 godz./os. i po 10 godzin praktyk zawodowych dla każdego z 12 uczestników projektu. Kwota wydana w 2020 r. na ww. zadanie to 30 113,00 zł.

W ramach wkładu własnego do projektu wypłacono świadczenia pieniężne przyznane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i system pieczy zastępczej (świadczenia na każde umieszczone w rodzinie dziecko, na pokrycie kosztu jego utrzymania). W 2020 r. wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 8 341,50 zł dla 15 uczestników. Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

4. „Bank usług środowiskowych”

Projekt „Bank usług środowiskowych” realizowany jest w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. Projekt realizowany był w terminie 01.09.2018 r. - 31.12.2020 r. Wartość projektu wyniosła ogółem: 5 811 267,00 zł, w tym dofinansowanie: 5 520 703,65 zł.

Celem głównym projektu „Bank usług środowiskowych” był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie oraz integracja społeczna 290 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin. Projekt realizowany był poprzez takie wsparcie jak: usługi opiekuńcze nocne dla 40 osób, usługi opiekuńcze uzupełniające dla 200 osób, usługę asystenta osoby niepełnosprawnej dla 30 osób oraz wsparcie integracyjno-kulturalne dla 50 osób.

Działania w ramach projektu, zrealizowane w 2020 roku:

- 1) Usługi opiekuńcze nocne: wsparcie dla każdego uczestnika planowano na okres 24 miesięcy lub okres brakujący do 24 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą zadania był Polski Komitet Pomocy Społecznej, Oddział w Lublinie wyłoniony w roku 2018 w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którym zawarta została umowa nr 3-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 1 612 800,00 zł. Zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania i rekrutację uczestników do skorzystania z usług opiekuńczych nocnych. Do udziału w tej formie wsparcia w 2020 r. zrekrutowano łącznie 7 kobiet. Liczba 40 osób korzystających z usług w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która rezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) rekrutowana była kolejna. Wśród 7 osób, 5 posiada status osoby niepełnosprawnej. Wszystkie osoby zrekrutowane spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Usługi opiekuńcze nocne realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W ciągu 2020 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych nocnych w wymiarze 22 891 godzin dla 46 osób na kwotę 686 730,00 zł.
- 2) Usługi opiekuńcze uzupełniające: Wsparcie dla każdego uczestnika planowano na okres 12 miesięcy lub okres brakujący do 12 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą był Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którym zawarta została umowa nr 4-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 3 052 800,00 zł. Zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania i rekrutację

uczestników do skorzystania z usług opiekuńczych uzupełniających. W 2020 r. zrekrutowano łącznie 22 osoby (17 kobiet i 5 mężczyzn), w tym 19 osób niepełnosprawnych. Zgodnie z zapisami wniosku liczba 100 osób korzystających z ww. usług w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która zrezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) zrekrutowana była kolejna. Wszystkie te osoby, spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Usługi opiekuńcze uzupełniające realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W ciągu 2020 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych uzupełniających w wymiarze 51 867 godzin dla 122 osób na kwotę 1 296 675,00 zł.

- 3) Asystent osoby niepełnosprawnej: Wsparcie dla każdego uczestnika planowane na okres 24 miesięcy lub okres brakujący do 24 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą było Stowarzyszenie Synergia – podmiot wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z Wykonawcą zawarta została umowa nr 2-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 -2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 432 000,00 zł. W bieżącym okresie sprawozdawczym zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania. Do udziału w tej formie wsparcia zrekrutowano w 2020 r. łącznie 2 osoby (1 kobietę i 1 mężczyznę). Zgodnie z zapisami wniosku liczba 30 osób korzystających z ww. wsparcia w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która zrezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) zrekrutowana była kolejna. Wszystkie te osoby spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Wśród zrekrutowanych wszystkie osoby miały orzeczoną niepełnosprawność. Usługi asystenta osoby niepełnosprawnej realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W ciągu 2020 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług asystenta osoby niepełnosprawnej w wymiarze 6 000 godzin dla 31 osób na kwotę 180 000,00 zł.
- 4) Wsparcie integracyjno-kulturalne: realizatorem zadania była wyłoniona w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego, Fundacja Fuga Mundi, nr umowy 44/MOPR/D-OR/2019 z dnia 16 lipca 2019 r., na łączną kwotę 5 288,00 zł. W 2020 r. zrealizowano 4 spotkania warsztatowe, które obejmowały inny zakres tematyczny (min. dietetyka, pierwsza pomoc przedmedyczna, dbanie o wizerunek zewnętrzny, zajęcia relaksacyjne). W działaniu wzięło udział 25 uczestników

projektu tj. 15 osób objętych usługą asystenta osoby niepełnosprawnej oraz 10 osób korzystających ze wsparcia Zespołu Ośrodków Wsparcia. Spotkania odbywały się przy wykorzystaniu zrewitalizowanej infrastruktury Placu Litewskiego w Lublinie i Lubelskiej Kawiarenki Sezonowej usytuowanej na terenie Placu Litewskiego. Łączna kwota wydatkowa na ww. zadanie w 2020 r. to 2 644,00 zł.

5) Zasiłki i pomoc w naturze – wypłata zasiłków celowych i okresowych uczestnikom projektu. W 2020 r. wydatkowano kwotę 76 500 zł. Na realizację ww. zadań w projekcie wykorzystano kwotę dofinansowania w wysokości 548 743,05 zł oraz wniesiono wkład własny w wysokości 289 904,69 zł. Wykorzystanie mniejszej niż planowano kwoty dofinansowania o 33 960,60 zł wynikało z powstałych oszczędności z uwagi na:

- Zwrot niewykorzystanej dotacji w kwocie 29 345,05 zł przez PKPS ZO w Lublinie, który realizował zadanie pod tytułem „Świadczenie usług opiekuńczych nocnych dla uczestników projektu „Bank usług środowiskowych” w latach 2018-2020”. Oszczędności powstały min. W wyniku zastosowania wobec opiekunek świadczących usługi art. 9 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. poz. 887 z późn. zm.).
- Zwrot niewykorzystanej dotacji w kwocie 2 045,00 zł przez PCK w Lublinie, który realizował zadanie pod tytułem „Świadczenie usług opiekuńczych uzupełniających dla uczestników projektu „Bank usług środowiskowych” w latach 2018-2020”. Oszczędności wynikały z niezrealizowania w całości zaplanowanej liczby godzin usług opiekuńczych, co spowodowane było specyficzną grupą docelową objętą wsparciem, którą stanowiły osoby starsze, schorowane. Wobec powyższego często zdarzały się sytuacje rezygnacji z uwagi umieszczenie w DPS, w szpitalu czy śmierć uczestnika.
- Oszczędność w kwocie 82,00 zł wynikająca z wyłonienia podmiotu, który zrealizował zadanie „Wsparcie integracyjno - kulturalne” za kwotę niższą niż zaplanowana w projekcie.
- Niewydatkowanie z otrzymanego dofinansowania pełnej kwoty kosztów bezpośrednich, co spowodowało, iż wydatkowano mniej niż zaplanowano kosztów pośrednich o kwotę 2 488,55 zł.

Projekt wpisany jest do Programu Rewitalizacji dla Lublina na lata 2017-2023 jako podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne w ramach kierunku działań 1.2 Włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Realizacja projektu przyczyniła się do wzrostu samodzielności życiowej uczestników, wzmocni i podniesie kompetencje osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. Udział w projekcie trwale wpłynął na życie codzienne uczestników, zahamował proces wykluczenia społecznego. Projekt przyczynił się ponadto do podniesienia jakości usług społecznych oraz rozpowszechnienia alternatywnych form

opieki na terenie Miasta Lublin. Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany jest do utrzymania trwałości projektu tj. gotowości do świadczenia ww. wsparcia przez okres nie krótszy aniżeli czas jego trwania, tj. dwa lata po jego zakończeniu. Podjęto działania w celu zapewnienia utrzymania trwałości projektu, tj. w budżecie Ośrodka zabezpieczono środki finansowe na realizację w jej ramach usług opiekuńczych w zakresie w jakim były świadczone w projekcie i przez okres równy okresowi jego realizacji.

5. Projekt „W aktywności siła”

Projekt „W aktywności siła” realizowany w ramach Działania 11.1. Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest realizowany w terminie 01.10.2020 r. do 30.11.2022 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 1 566 570,74 zł, w tym wartość dofinansowania: 1 331 585,12 zł.

Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

Grupę docelową stanowi 120 osób z niepełnosprawnością, wykluczonych (w tym dotkniętych ubóstwem) lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym powyżej 18 r.ż. z terenu Miasta Lublin będących klientami MOPR w Lublinie.

Projekt obejmuje następujące wsparcie:

1. Diagnoza potrzeb uczestników dla 120 osób,
2. Praca socjalna dla 120 osób,
3. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych dla 120 osób,
4. Szkolenia zawodowe dla 20 osób,
5. Pośrednictwo pracy i staże zawodowe dla 10 osób,
6. Zasiłki i pomoc w naturze dla 70 osób.

W 2020 r. rozpoczęto rekrutację uczestników projektu oraz prowadzono działania informacyjno -promocyjne.

6. Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej”

Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej” – realizowany był na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 8 maja 2019 r. nr 124/RPLU.11.02.00-06-0110/18-00 o dofinansowanie projektu w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 w partnerstwie z Liderem Projektu - Caritas Archidiecezji Lubelskiej, z którym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w dniu 6 czerwca 2018 r. zawarł

umowę o partnerstwie na rzecz realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 „Centrum Rewitalizacji Społecznej”. Projekt realizowany był w terminie 01.07.2019 r. - 30.11.2020 r. Z uwagi na ogłoszony stan epidemii realizacja projektu zgodnie z ustawą z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. termin realizacji został wydłużony.

Wartość projektu wyniosła ogółem: 907 763,75 zł , wartość dofinansowania: 771 599,19 zł, w tym dla MOPR w Lublinie - 105 110,00 zł.

Celem głównym projektu był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej poprzez realizację kompleksowych usług wspierania rodziny dla 160 osób z terenu gminy M. Lublin wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez kształcenie 10 kandydatów na rodziny zastępcze. Kompleksowe działania w projekcie na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny przyczyniły się do podniesienia jakości usług społecznych i ograniczenia jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe w szczególności osobom wykluczonym lub zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza dzieciom i młodzieży i ich rodzinom oraz do wzrostu liczby miejsc świadczenia usług społecznych.

W projekcie realizowane były następujące działania:

1. Rozwój placówki wsparcia dziennego poprzez utworzenie 20 nowych miejsc w placówce wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin (w budynku Caritas Archidiecezji Lubelskiej) – za realizację odpowiedzialny był Caritas,
2. Poszerzenie działalności placówki poprzez realizację programów rozwijających kompetencje kluczowe, działań profilaktycznych i pracę podwórkową – za realizację odpowiedzialny był Caritas,
3. Poradnictwo rodzinne, które ma na celu wsparcie przedstawicieli rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez poradnictwo prawne i psychologiczne - za realizację odpowiedzialny był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie,
4. Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze i ustanowione rodziny zastępcze niezawodowe - realizacja działania przewidziana na rok 2020 - za realizację odpowiedzialny był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wszystkie zaplanowane zadania za które odpowiedzialny był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zostały zrealizowane w całości, zgodnie zapisami projektu. W ramach zadań w roku 2020, Ośrodek -partner projektu: prowadził rekrutację do udziału w Zadaniu 3 Poradnictwo rodzinne – polegające na wsparciu prawnym i/lub wsparciu psychologicznym. Wszystkie osoby, które rozpoczęły udział w projekcie spełniły kryteria kwalifikowalności. Pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt określający zasady realizacji porad. Z porad prawnika skorzystało

100 osób (łącznie zrealizowano 500 godzin), z których 50 skorzystało z porad psychologa (łącznie zrealizowano 300 godzin). Każda z ww. osób otrzymała zaświadczenie o udziale we wsparciu.

Jednorazowe zasiłki motywujące z przeznaczeniem na zakup odzieży zostały wypłacone 20 osobom. Zadanie realizowane było zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie w ramach zadania 3 Poradnictwo rodzinne. Wsparcie było dopasowane do indywidualnych potrzeb uczestników.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju zajęcia w formie porad prawnych oraz porad psychologicznych w ramach zadania „Poradnictwo rodzinne” nie były realizowane w sposób ciągły i podlegały zawieszeniu zgodnie z ogłaszanymi obostrzeniami i zasadami bezpieczeństwa.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie było zadanie 4 Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej - Szkolenie PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe lub ustanowionych rodzin zastępczych niezawodowych. W miesiącu lipcu 2020 r. zrekrutowano 10 osób do uczestnictwa w ww. szkoleniu. W dniu 22 lipca 2020 r. został wyłoniony realizator zadania: Stowarzyszenie Synergia ul. Inżynierska 3, 20-484 Lublin. Dnia 27.07.2020r. została podpisana umowa na realizację szkolenia oraz umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych z ww. wykonawcą.

Zadanie 4 Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej - Szkolenie PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe lub ustanowionych rodzin zastępczych niezawodowych zrealizowane zostało w oparciu o obecnie obowiązujący (od 2019 roku) program zatwierdzony na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej nosi nazwę „PRIDE Rodzinna piecza zastępcza”.

Wszyscy uczestnicy szkolenia skorzystali z 65 godzin wsparcia (48 godzin w formie warsztatów grupowych, 7 godzin szkolenia indywidualnego oraz 10 godzin praktyki zawodowej w rodzinach zastępczych).

Na realizację ww. zadań w projekcie wykorzystano kwotę dofinansowania w wysokości 98 597,65 zł w tym w 2020 r. 95 996,78 zł oraz wniesiono wkład własny w ramach zadania 3 Poradnictwo rodzinne w formie zasiłków motywujących w wysokości 4 400,00 zł. Wykorzystanie mniejszej niż planowano kwoty dofinansowania wynikało z powstałych oszczędności z uwagi na wyłonienie realizatorów ww. zadań, z którymi podpisano umowy na mniejsze niż planowano w projekcie kwoty: zadanie 3 Poradnictwo rodzinne: -wsparcie psychologa – kwota umowy 21 000,00 zł – w 2020 r. zrealizowano na kwotę 19 600,00 zł oraz wsparcie prawne, kwota umowy 24 000,00 zł, łącznie zrealizowano na kwotę 23 998,32 zł, natomiast w 2020 r. zrealizowano na kwotę 22 797,45 zł. Zadanie 4 Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej – umowę podpisano i zrealizowano w 2020 r. na kwotę 33 000,00 zł. Ponadto w ramach dofinansowania wykorzystano przysługujące koszty pośrednie w wysokości 20 599,33 zł.

Zgodnie z deklaracją Wykonawców, zadania realizowane były z zachowaniem wszelkich obostrzeń oraz środków ostrożności wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Projekt jest w trakcie realizacji. Do zrealizowania pozostały zadania, za które odpowiedzialny Lider - Caritas Archidiecezji Lubelskiej.

7. Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, na podstawie Umowy Nr 1123 zawartej w dniu 27 sierpnia 2020 r. oraz Aneksu Nr 1 z dnia 31 sierpnia 2020 r. pomiędzy Wojewodą Lubelskim, a Miastem Lublin.

Projekt realizowany był w terminie 27.08.2020 r. - 30.11.2020 r. Wartość projektu wyniosła ogółem: 674 070,00 zł, w tym środki europejskie - 568 106,20 zł i środki dofinansowania w formie współfinansowania krajowego - 105 963,80 zł.

Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej poprzez wsparcie dzieci, rodziców zastępczych i pracowników rodzinnych oraz instytucjonalnych podmiotów pieczy zastępczej w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii.

Liderem Projektu było Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a Partnerami projektu – 16 Wojewodów, natomiast odbiorcami wsparcia – jednostki samorządu powiatu i samorządu województwa. Realizatorem projektu w Mieście Lublin był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, który jest odpowiedzialny za organizację pieczy zastępczej.

Wszystkie działania podejmowane w związku z projektem odbywały się we współpracy z Wydziałem pieczy zastępczej i wpierania rodziny.

W ww. projekcie ze wsparcia skorzystało:

- 226 rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 73 rodziny zastępcze niezawodowe,
- 11 rodzin zastępczych zawodowych,
- 18 placówek opiekuńczo-wychowawczych.

8. Projekt „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej”

Projekt „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej” dofinansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020, Działanie 2.8 Rozwój

usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Projekt realizowany był na podstawie Umowy Nr DZPR.IK.432.4.7.2020 zawartej w dniu 20 sierpnia 2020 r. pomiędzy Województwem Lubelskim, a Gminą Lublin. Wsparcie realizowane było w terminie od 20 sierpnia 2020r. do 30 września 2020r. W dniu 30 września 2020 r. podpisany został aneks do umowy wydłużający termin realizacji projektu do dnia 30 listopada 2020 r. Całkowita wartość grantu wynosiła 2 605 922,50 zł, w tym: środki europejskie - 2 196 271,48 zł, i środki z budżetu państwa - 409 651,02 zł. Działania zrealizowano na kwotę 2 303 993,01 zł.

Głównym celem udzielenia grantu było łagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie jej negatywnym konsekwencjom, w szczególności dla osób znajdujących się w grupie ryzyka. Zaplanowane wsparcie miało na celu ochronę zdrowia i życia pensjonariuszy DPS, poprzez ograniczenie skutków COVID-19. Grantodawcą było – Województwo Lubelskie, a Realizatorem Projektu – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Realizatorem grantu w Mieście Lublin był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, a grantobiorcami - 6 domów pomocy społecznej z Lublina.

Wszystkie zaplanowane działania w projekcie zostały zrealizowane do dnia 30 listopada 2020 r. Wszystkie działania podejmowane w związku z projektem odbywały się we współpracy z Działem ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

Poza realizowanymi 8 projektami utrzymywana jest trwałość projektu pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim” zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Zarządzeniem nr 231/2020 z dnia 08.12.2020 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie została powołana komisja inwentaryzacyjna, która przeprowadziła inwentaryzację w drodze spisu z natury składników majątkowych – sprzętu komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych przekazanych w użyczenie beneficjentom ostatecznym projektu, które ewidencjonowane są w księgach rachunkowych Lidera projektu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

Obowiązki informacyjne realizowane w ramach projektów

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z podpisanych umów o dofinansowanie wypełniane są obowiązki informacyjne. Wydrukowane były plakaty i ulotki promujące projekty. Wszystkie dokumenty oraz działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektów oznaczane są znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich oraz oficjalnym logo promocyjnym. Na stronie www.mopr.lublin.eu umieszczone są informacje na temat projektów, które są stale aktualizowane. Ponadto z każdym Wykonawcą realizującym zadania w projektach zostały zawarte umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Działania zmierzające do pozyskania dofinansowania

1. Pracownicy Sekcji podjęli działania zmierzające do otrzymania dofinansowania na rozszerzenie rezultatów i produktów projektu „Bank usług środowiskowych” o komponent międzynarodowy. W związku z tym w odpowiedzi na ogłoszony konkurs złożono uproszczony wniosek (fiszkę) w ramach projektu „Ścieżki współpracy - wsparcie dla podmiotów wdrażających współpracę międzynarodową” realizowanego w ramach Osi priorytetowej IV Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, która otrzymała pozytywną formalną i merytoryczną ocenę ekspertów wchodząc w proces inkubacji. Kolejnym etapem było złożenie wniosku o dofinansowanie, który był opracowany wspólnie z partnerem międzynarodowym Humacapiact z włoskiego Turynu. Wniosek uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną i został skierowany do negocjacji. Grantodawca zaakceptował wyjaśnienia do wniosku i przyjął go do realizacji. Głównym celem projektu grantowego było wypracowanie i wdrożenie nowego modelu świadczenia usług w miejscu zamieszkania dla osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych, samotnych (lub zamieszkujących z drugą osobą zależną), które mają ograniczony dostęp do tego rodzaju usług. Przewidywana wartość dofinansowania na realizację grantu pn. „Nie ma jak w domu” wynosiła 75 652,80 zł. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w Polsce, a szczególnie w kraju partnera, tj. we Włoszech podjęto decyzję o nie podpisaniu umowy o grant, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo pracowników Ośrodka.
2. W odpowiedzi na konkurs nr RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20 ogłoszony w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, w dniu 9.03.2020 r. złożono wniosek o dofinansowanie projektu „Kompleksowa opieka domowa”. Projekt uzyskał pozytywną ocenę formalną i merytoryczną. Obecnie jest w trakcie negocjacji.

W ramach ww. projektu planowane jest objęcie uczestników projektu następującym wsparciem:

- Domowa opieka wytchnieniowa (dla 90 osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnością, których opiekunem faktycznym jest osoba z otoczenia wymagająca pomocy w opiece nad osobą zależną):
 - dzienna – wsparcie skierowane do 60 osób, średnio po 40 godz./miesięcznie przez 24 miesiące, łącznie 57 600 godz.,
 - nocna – wsparcie skierowane do 30 osób, średnio po 40 godz./miesięcznie przez 24 miesiące, łącznie 28 800 godz.
- Domowa opieka wspierająca (dla osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnością, mieszkających samotnie, nie mogących liczyć na

wsparcie rodziny lub kogokolwiek z otoczenia) - wsparcie skierowane do 60 osób, średnio po 55 godz./miesięcznie przez 24 miesiące, łącznie 79 200 godz.

- Usługi wspomagające - usługi: fryzjerskie, kosmetyczne oraz „złotej rączki”- świadczone w miejscu zamieszkania uczestników, a także usługi transportowe – „Taksówka dla seniora”. Każda osoba będzie mogła skorzystać z każdej usługi trzy razy w roku (łącznie z 12 usług w roku),
- Zasiłki i pomoc w naturze – wsparcie w formie zasiłków przyznawanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, stanowiących wkład własny do projektu.

Łączna wartość projektu: 6 691 080,00 zł, w tym dofinansowanie 5 687 418,00 zł oraz wkład własny 1 003 662,00 zł.

XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych na przestrzeni 2020 r. realizował m.in. następujące świadczenia:

I. Świadczenia rodzinne, w tym:

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
- 3) świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny,
 - świadczenie pielęgnacyjne,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 4) jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.
- 5) świadczenie rodzicielskie,

II. Zasiłki dla opiekunów

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem”

V. Świadczenia wychowawcze

VI. Świadczenia w ramach programu „Dobry start”

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2020 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie i wychowawcze. Ogółem przyjęto **16 023** wnioski o świadczenia, w tym:

- 7 398 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 1 455 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 427 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 372 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2 166 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,

- 754 wnioski o świadczenie rodzicielskie,
- 3 407 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 44 wnioski o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. wydano ogółem **16 473 decyzje administracyjne** (przyznające, zmieniające lub odmowne), w tym:

- 13 470 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, pomocy rządowej, zasiłku dla opiekuna, w tym 1 499 decyzji w oparciu o zapisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19,
- 666 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 2 293 decyzje w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 44 decyzje w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2020 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 100 495 275 zł. W odniesieniu do 2019 r. były wyższe o 2 043 427 zł (w 2019 r. do 2018 r. wzrost wynosił 2 343 668 zł).

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze (o niemal 7 mln zł, w 2019 o 5,79 mln zł) oraz składki społeczne i zdrowotne. Wartość wypłacanych świadczeń opiekuńczych znacznie wzrosła z uwagi na zwiększoną od stycznia wysokość świadczenia pielęgnacyjnego z 1 583 zł miesięcznie na 1 830 zł miesięcznie, co ma także wpływ na wzrost kwoty opłacanych składek zarówno społecznych jak i zdrowotnych od podstawy wysokości świadczenia. Zmiana wysokości świadczenia nastąpiła również w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego, którego wysokość zwiększono dwuetapowo, od 1 listopada 2018 r. z kwoty 153 zł miesięcznie na kwotę 184,42 zł miesięcznie a następnie od 1 listopada 2019 r. do kwoty 215,84 zł miesięcznie. W przypadku pozostałych świadczeń odnotowano spadek wydatków min. na zasiłki rodzinne i dodatki (o ponad 4 mln zł) na świadczenia rodzicielskie (blisko 0,3 mln zł), w ramach funduszu alimentacyjnego (o niemal 1,3 mln zł).

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2019 i 2020

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2019 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2020 (w zł)	Wzrost/ spadek w zł	Wzrost/ spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	18 226 388	15 281 633	-2 944 755	-16,16%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 064 464	6 999 058	-1 065 406	-13,21%
3.	Świadczenia opiekuńcze	40 953 760	47 947 235	6 993 475	17,08%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 408 000	1 781 000	-627 000	-26,04%
5.	Fundusz alimentacyjny	14 036 271	12 748 521	-1 287 750	-9,17%
6.	Świadczenie rodzicielskie	7 804 512	7 521 993	-282 519	-3,62%
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	5 457 052	6 431 000	973 948	17,85%
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 497 802	1 784 835	287 033	19,16%
9.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	3 600	0	-3 600	-100,00%
	WYDATKI OGÓŁEM:	98 451 849	100 495 275	2 043 426	2,08%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, w ramach omawianej grupy świadczeń, największe wydatki poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 47,71% (w 2019 r. 41,60% w 2018 r. 36,59%) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki udział wzrasta do 55,89% (w 2019 r. 48,66% w 2018 r. 42,99%). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generują zasiłek pielęgnacyjny (40,26% przy 41,93% w 2019 r.) oraz świadczenie pielęgnacyjne (54,69% przy 50,58% w 2019 r.).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 15,21% (w 2019 r. 18,51% a w 2018 r. 20,21%) wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 22,17% (w 2019 r. 26,70% a w 2018 r. 29,24%) udziału w stosunku do ogółu wypłaconych świadczeń rodzinnych.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 12 748 521 zł (2019 r. 14 036 271 zł) co stanowi 12,69% (w 2019 r. 14,26% a w 2018 r. 16,38%) ogólnej puli wydatków na świadczenia rodzinne.

W 2020 r. wydatki na świadczenia wyniosły 92 279 440 (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 689 953 zł (w 2019 r. 7 624 750 zł a w 2018 r. - 7 496 556 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahanom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozpatrywanie nowych wniosków na kolejny okres świadczeniowy.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2020 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	14 496 920,05	124 760	116
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6 999 058,00	50 449	139
2.1.	urodzenia dziecka	491 000,00	491	1000
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 096 106,00	2 819	389
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0,00	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	1 483 409,00	7 499	198
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 165 372,00	10 913	107
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	156 452,00	1 741	90
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 008 920,00	9 172	110
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	704 600,00	7 046	100
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	47 516,00	512	93
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	31 301,00	277	113

2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	16 215,00	235	69
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 011 055,00	21 169	95
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	21 495 978,05	175 209	123
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	19 305 052,05	89 594	215
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	26 220 611,00	14 418	1819
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0,00	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 868 232,00	3 025	618
8.	Zasiłek dla opiekuna	553 340,00	894	619
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6 + w. 7)	47 947 235,05	107 931	444
10.	Razem (w. 3 + w. 8)	69 443 213,10	283 140	245
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 781 000,00	1 781	1000
12.	Świadczenie rodzicielskie	7 521 992,70	8 191	918
13.	zł za zł	784 712,84	16 054	49
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 9 + w. 10)	79 530 918,64	309 166	257
15.	Fundusz alimentacyjny	12 652 359,24	27 810	454
16.	Fundusz alimentacyjny „zł za zł”	96 162,00	275	349,68
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	92 279 439,88	337 251	274
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0,00	0	0
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	6 431 000,00	15 233	422
20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	98 710 439,88	352 484	280
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 784 835,01	13 617	131
22.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	176 000,00	44	4000

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych w 2020 r. Ośrodek objął pomocą 17 857 rodzin (2019 r. 20 097 a w 2018 r. 21 017). W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 2 240 rodzin. Jest to ponowny spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do roku poprzedniego. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2020 i 2019 (patrz tab. 8) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Nieznaczny wzrost podobnie jak w latach ubiegłych odnotowano jedynie przy świadczeniach pielęgnacyjnych. Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2020 r. korzystało o 8,42% więcej klientów niż w roku poprzedzającym.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków w zasadzie nieistotny wzrost odnotowano wyłącznie w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła. Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne

zmałała o 19,35% natomiast najwyższy spadek wśród dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu urodzenia dziecka – 34,11% (z 733 na 483).

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2019-2020

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2019	Liczba rodzin 2020	Wzrost/spadek 2020/2019
1.	Zasiłki rodzinne	8 036	6 481	-19,35%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6 311	5 273	-16,45%
2.1.	urodzenia dziecka	733	483	-34,11%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	495	358	-27,68%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	-	x
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	666	595	-10,66%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 068	953	-10,77%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	241	210	-12,86%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	891	812	-8,87%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	5 002	4 318	-13,67%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	75	68	-9,33%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	41	31	-24,39%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	35	38	8,57%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 531	1 430	-6,60%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	8 036	6 481	-19,35%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 930	7 728	-2,55%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 188	1 288	8,42%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	x
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	368	323	-12,23%
8.	Zasiłek dla opiekuna	128	89	-30,47%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7+w.8)	8 657	8 433	-2,59%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	15 431	13 800	-10,57%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 363	1 757	-25,65%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1 269	1 166	-8,12%
13.	zł za zł	740	571	-22,84%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	17 727	15 750	-11,15%
15.	Zaliczka alimentacyjna	0	-	x
16.	Fundusz alimentacyjny	2 370	2 107	-11,10%
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	20 097	17 857	-11,15%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	-	x
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 447	1443	-0,28%

20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	20 097	17 857	-11,15%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 203	1 209	0,50%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	1	-	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 30 kwietnia 2014 r. poz. 567) wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2020 r. opłacono 894 świadczenia 89 rodzinom łącznie na wartość 553 340 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które

przysposobiły dziecko. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał wypłat świadczeń dla 44 rodzin na łączną kwotę 176 000 zł.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. prowadzono postępowania wobec **1 472** osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych w Wydziale świadczeń socjalnych, z czego wobec 915 osób postępowanie zostało wszczęte, bądź rozpoczęto procedurę dochodzenia należności w 2020 r. We wskazanym okresie wystawiono łącznie 133 upomnienia oraz 163 tytuły wykonawcze (obejmujące należności Wydziału świadczeń socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych Ośrodka).

Ostatecznie w 54 sprawach wszczęto procedurę rozłożenia na raty bądź umorzenia zobowiązań, natomiast w 528 sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem kwoty potrącenia na należność główną i odsetki. Ponadto w 13 sprawach wystąpiono do ośrodków pomocy społecznej na terenie Polski celem dokonania potrąceń z bieżąco wypłacanych świadczeń.

W 6 sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę 22 285,87 zł (w tym: 14 023,70 zł należności głównej i 8 262,17 zł - odsetek) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności. Na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w siedmiu sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę 4 812,80 zł należności głównej.

Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota
Świadczenia rodzinne	906 271
Fundusz alimentacyjny	157 015
Zasiłek dla opiekuna	9 460
Świadczenie „Dobry start”	2 107
Świadczenie wychowawcze	197 081
Łącznie:	1 271 934

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w 2020 r. pracownicy sekcji ds. funduszu alimentacyjnego w ramach działań mających na celu wyegzekwowanie należności Skarbu Państwa przeprowadzili 259 wywiadów alimentacyjnych, występowali z wnioskami do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika, zobowiązali dłużników do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy, wszczęli 146 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się

od zobowiązań alimentacyjnych skutkujące 54 ostatecznymi decyzjami o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, wystąpili z 59 wnioskami o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego, wystąpili z 12 wnioskami o zatrzymanie prawa jazdy oraz z 17 o zwrot zatrzymanego prawa jazdy, w 1994 sprawach wystąpili z wnioskiem o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego dotyczącego zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów (art. 27 ust. 3a ustawy), zgłoszono lub aktualizowano dane 3850 dłużników w biurach informacji gospodarczej.

W 2020 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano 6 229 762 zł (w 2019 r. 6 288 976 zł). Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają natomiast w 2020 r. kwota odzyskanych świadczeń nieznacznie zmalała w stosunku do 2019 r. W 2020 r. odzyskano o 59 214 zł mniej niż w roku poprzednim (w 2019 r. do 2018 r. wzrost o 469 912 zł w 2018 r. do 2017 r. 1 613 648 zł).

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2019 i 2020

Wyszczególnienie	2019	2020
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	6 288 976	6 229 762
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	445 366	425 800
- dochód BP	222 683	212 900
- dochód gminy Lublin	222 683	212 900
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	5 843 610	5 803 962
- dochód BP, w tym:	2 099 532	2 120 230
odsetki	2 344 390	2 270 245
- dochód gm. wierzyciela	1 399 688	1 413 487

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby programu „Czyste Powietrze”

W związku ze zmianą przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska mieszkańcy składający wnioski o dofinansowanie w ramach Części 2 Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” winni posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wyliczonego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tego rodzaju zaświadczenia wydawane są przez Wydział Świadczeń Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, po uprzednim złożeniu przez zainteresowanych mieszkańców pisemnego żądania wydania zaświadczenia, według wzoru określonego przez Ministra Klimatu. Do Organu wpłynęły 34 wnioski o wydanie zaświadczenia, na które wydano 33 zaświadczenia.

XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”

1. Realizacja Programu „Rodzina 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze do 30.06.2019 r. z Programu Rodzina 500 plus mogli otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedyne dziecko pomoc skierowana była jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Z dniem 1 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją ustawy od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodów rodziny i posiadania alimentów na dziecko. Likwidacja kryterium dochodowego spowodowała wzrost liczby rodzin objętych programem z 20 488 do 37 605 (wzrost o 17 117 rodzin) i dzieci z 28 363 na 58 984 (wzrost o 30 621 dzieci). W okresie obowiązywania kryterium średniomiesięcznie wypłaty realizowano na kwotę ok. 14,4 mln zł natomiast po zniesieniu kryterium średnie miesięczne wypłaty w 2020 r. wynosiły ok. 28 mln zł.

W związku z realizacją programu, w 2020 r., wpłynęło 5 375 wniosków, w tym 4500 drogą elektroniczną (3264– za pośrednictwem bankowości elektronicznej). Wydano 7828 decyzji i rozstrzygnięć, a świadczenia otrzymało 37 605 (w 2019 r. 37 431) rodzin na 58 984 (w 2019 r. 58 343) dzieci. W stosunku do roku 2019 nastąpił znaczny spadek liczby przyjętych wniosków oraz wydanych rozstrzygnięć i decyzji z uwagi na trwający wydłużony okres świadczeniowy obejmujący okres od października 2019 r. do maja 2020 r.

W 2020 r. z pomocy w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało 37 605 rodzin i jest to niemal sześciokrotnie liczniejsza grupa niż w przypadku świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych. Realizacja nowego świadczenia od drugiego kwartału 2016 r. zdominowała wydatki realizowane przez Wydział świadczeń socjalnych. Na działalność systemu wsparcia rodzin w 2020 r. wydatkowano łącznie niemal 452,9 mln z czego na świadczenie wychowawcze wydatkowano 338,7 mln co stanowi aż 75% całego wsparcia.

2. Realizacja Programu „Dobry start”

Wprowadzony w 2018 r. rządowy program „Dobry start” zakłada pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł

jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły - wypłacone na podstawie wniosku złożonego w terminie między 1 lipca a 30 listopada 2020 r.

W 2020 r. przyjęto 25 342 wniosków, wypłacono 33 509 świadczeń dla 33 509 dzieci na łączną kwotę 10 041 450 zł. Drogą elektroniczną wpłynęło 89% wniosków, wśród wniosków złożonych elektronicznie aż 82% za pośrednictwem bankowości elektronicznej, co w ogólnej liczbie wniosków o ustalenie uprawnień do rządowego programu „Dobry start” stanowi aż 73% wniosków.

XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych będący w strukturze Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ((Dz. U. z 2021 poz 573). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2020 roku przyjmowane i rozpatrywane były wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2020 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacono dofinansowań.
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	1103	661	390
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	31 ⁴¹	20	7
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	5203	5086	5056
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	631	393	381
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	3	2	2
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym ⁴²	0	0	0
7.	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	328	224	96
8.	Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	1	1	1
9.	Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”	1947	1718	1718
RAZEM		9247	8105	7651

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin zgodnie z algorytmem otrzymało ze środków PFRON w 2020 roku 10 469 258 zł, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota 10 119 258 zł.

⁴¹ Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2020 r. do realizacji na rok 2021.

⁴² W roku 2020 w związku z sytuacją pandemiczną nie zostały ogłoszone konkursy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecanych fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Wydatkowano 10 077 112 zł, co stanowi 99,58 % kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota 42 145 zł to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych, w terminie, który uniemożliwił ich ponowne rozdysponowanie.

Pozostałe 350 000 zł z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota 338,17 zł, co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie 99,90% posiadanej kwoty.

Ponadto w roku 2020 realizowano również Pilotażowy program „Aktywny samorząd”, Program „Zajęcia klubowe w WTZ” oraz Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Limity środków oraz ich wykorzystanie, w ramach poszczególnych zadań, przedstawia tabela 34.

Tabela 34. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2019 i 2020 (w złotych)

L.p.	Zadanie	Limit środków PFRON 2019 (w zł)	Limit środków PFRON 2020 (w zł)	Kwota środków wydatkowanych w 2020 r. (w zł)	Wykorzystanie środków w 2020 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	4 885 920,00	10 119 258,00	5 531 985,00	99,58%
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	615 000,00		516 560,00	
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	160 000,00		92 469,00	
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	2 465 928,00		3 019 628,00	
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego	622 000,00		916 470,00	
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	40 000,00		0,00	
7	Razem: (w. 1-6)	8 788 848,00	10 119 258,00	10 077 112,00	99,58%
8	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	918 917,00	910 000,00	463 886,31 ⁴³	50,98%
9	Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	33 600,00	43 200,00	43 200,00	100,00%

⁴³ Stan na 31.12.2020 r. W związku z realizacją umowy nr AS3/0000035/03/D z dnia 23.04.2018 w sprawie realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd wypłaty z zawartych w 2020 umów realizowane są także w roku 2021 r.

10	Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”	x	2 100 000,00	2 086 500,00	99,35%
Razem (w zł):			9 741 365,00	13 172 458,00	12 670 698,31
					96,19%

Źródło: Opracowanie własne MOPR

I. W ramach zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych realizowane są:

- zaopatrzenie w wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- likwidacja barier technicznych, w komunikowaniu się i architektonicznych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”,
- Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2020 roku złożonych było 5135 wniosków na kwotę 4 769 903 zł. Wyplacono 5 004 dofinansowania dla 2 134 osób na kwotę 2 980 941 zł.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2020 r. 68 wniosków na łączną kwotę 129 993 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 55 umów na łączną kwotę 40 865 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 52 umów na kwotę 38 687 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęły w 2020 r. 631 wnioski na łączną kwotę 2 530 770 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 393 umów na łączną kwotę 998 847 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 381 umów na kwotę 914 897 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2020 roku 1 103 osoby. Dofinansowanie uzyskało 661 osób na kwotę 903 329 zł, a ostatecznie wypłacono 516 560 zł dla 390 osób.

W ramach usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika złożonych w roku 2020 zostało 3 wnioski na kwotę 2 080 zł. Zawarto 2 umowy na łączną kwotę dofinansowania 1 573 zł, wypłacono natomiast kwotę 1 573 zł.

Od 2012 roku Miasto Lublin realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd”, który obejmuje dwa moduły:

Moduł I:

1. **Obszar A Zadanie 1** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z dysfunkcją narządu ruchu,
2. **Obszar A Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób z dysfunkcją narządu ruchu,
3. **Obszar A Zadanie 3** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,
4. **Obszar A Zadanie 4** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu,
5. **Obszar B Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,
6. **Obszar B Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
7. **Obszar B Zadanie 3** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu wzroku,
8. **Obszar B Zadanie 4** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
9. **Obszar B Zadanie 5** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu,
10. **Obszar C Zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
11. **Obszar C Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
12. **Obszar C Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
13. **Obszar C Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),
14. **Obszar C Zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
15. **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej studia pierwszego i drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe.

Wykorzystanie środków w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

w 2020 r. przedstawią poniższa tabela:

Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu

Lp.	Moduł programu	Obszar	Nr zadania	Limit środków na 2020 rok	Kwota wydatkowanych środków (w zł)	Wykorzystanie środków w 2020 roku (w odniesieniu wartości całego limitu)
1	I	A	1	270 000,00	8 457,00	0,93%
2			2		-	-
3			3		1 500,00	0,16%
4			4		-	-
5		B	1		40 647,49	4,47%
6			2		1 000,00	0,11%
7			3		31 538,46	3,47%
8			4		10 840,00	1,19%
9			5		-	-
10		C	1		-	-
11			2		-	-
12			3		-	-
13			4		-	-
14			5		7 500,00	0,82%
15		D	-		15 701,61	1,73%
16	II	-	-	640 000,00	346 701,75	38,10%
RAZEM				910 000,00	463 886,31 ⁴⁴	50,98%

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2020 r. Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie przystąpiło do realizacji programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” - Moduł III finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Adresatami pomocy są osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności w przypadku dzieci do 16 roku życia. Pomoc finansowa skierowana jest do osób które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku, możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc ta udzielana jest w formie dofinansowania kosztów związanych

⁴⁴ Stan na 31.12.2020 r. W związku z realizacją umowy nr AS3/0000035/03/D z dnia 23.04.2018 w sprawie realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd wypłaty z zawartych w 2020 umów realizowane są także w roku 2021 r.

z zapewnieniem opieki w warunkach domowych.

W ramach programu złożono 1947 wnioski, z czego 1718 spełniało wymogi formalne programu. Wypłacono łącznie kwotę 2 086 500 zł dla 971 osób (jedna osoba mogła składać wiele wniosków na różne okresy nieobecności, ale nie dłużej niż na 5 miesięcy).

II. Zadaniami finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej są natomiast:

- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- program „Zajęcia klubowe w WTZ”,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Uczestniczy w nich 270 osób niepełnosprawnych, korzystając z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W 2020 r. dofinansowanie do działalności WTZ ze środków PFRON wyniosło 5 531 985 zł, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności. Dopelnieniem kosztów działalności WTZ były środki z budżetu Miasta Lublin w wysokości 718 503 zł (zgodnie z umowami zawieranymi z jednostkami prowadzącymi WTZ, środki z budżetu Miasta Lublin stanowiły więcej niż 10% rocznych kosztów działalności).

W 2020 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2019 roku. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2020 roku. Zawarto 20 umów na kwotę 129 885 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 191 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 92 469 zł. Do 30.11.2020 r. jednostki miały również możliwość złożenia wniosków o dofinansowanie w ramach powyższego zadania do realizacji na rok 2021. Łącznie wpłynęło 31 wniosków na kwotę 319 220 zł.

W 2018 r. Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie przystąpiło do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”. Jest to program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez aktywne wspomaganie uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Na realizację programu, ze środków PFRON, przeznaczono w 2020 r. kwotę 43 200 zł, która, zgodnie z zawartą umową, została wypłacona jednemu warsztatowi terapii zajęciowej (WTZ) na pokrycie kosztów prowadzenia zajęć klubowych w okresie od 01 lutego 2020 do 31 stycznia 2021 roku.

XV. NADZÓR I KONTROLE

Zadaniem Działu ds. kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności przeprowadzanie postępowań kontrolnych i wyjaśniających w:

1. komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie,
2. jednostkach organizacyjnych miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR,
3. podmiotach, którym miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych,
4. rodzinach zastępczych.

Wg stanu na dzień 31.12.2020 r. do realizacji zadań w Dziale ds. kontroli zatrudnionych było sześć osób, w tym jeden pracownik przebywał na urlopie macierzyńskim.

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie nr 22/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 26/10/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 21 października 2016 r. w sprawie procedury przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych zleczonych przez Miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 33/4/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 5 kwietnia 2019 r. w sprawie udzielenia Pani Katarzynie Fus - Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie upoważnień w sprawach z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należących do właściwości Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu.

Celem postępowań kontrolnych w 2020 r. było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań zleconych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w tym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Postępowania kontrolne objęły także sprawdzenie prawidłowości pełnienia funkcji rodziny zastępczej, funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz wykonanie zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Szczegółowy zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykonania zadań, w tym w oparciu o kryteria efektywności, rzetelności, jakości realizacji zadań, wykorzystanie

środków przeznaczonych na realizację poszczególnych umów, sposób udokumentowania przeprowadzenia zadań.

W 2020 r. Dział ds. Kontroli MOPR w Lublinie przeprowadził łącznie 45 postępowań kontrolnych w tym:

- 11 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- 4 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się;
- 4 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu likwidacji barier technicznych;
- 5 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu programu „Aktywny samorząd”;
- 2 postępowania kontrole dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
- 1 postępowanie kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych;
- 7 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej;
- 4 postępowania kontrole dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ;
- 3 postępowania kontrole dotyczące sprawdzenia funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej
- 4 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia realizacji zadań przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W 2020 r. nie zrealizowano 9 postępowań kontrolnych ujętych w planie kontroli na rok 2020. Kontrole powyższe dotyczyły sprawdzenia: funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej (6), wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (2), wykonania zadania dotyczącego świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (1). Kontroli nie wykonano z powodu wystąpienia pandemii Covid -19 i wywołanymi tym ograniczeniami w czasowych w funkcjonowaniu jednostek pomocy społecznej. Niezrealizowane postępowania kontrolne zostały przeniesione na 2021 r., poza kontrolą dotyczącą Domu Zakonnego Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny, ul. ks. M. Słowikowskiego 1a który zaprzestał działalności na terenie Polski. Szczegóły dotyczące jednostek kontrolowanych, numerów umów, przedmiotu i terminu kontroli oraz wnioski wskazujące na prawidłowość wykonania zadań lub uchybienia w ich realizacji znajdują się w poniższej tabeli

Tabela 36. Realizacja planu kontroli w 2020 r.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Numer umowy/przedmiot kontroli	Termin kontroli	Wnioski
I	Prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej			
1.	rodzina zastępcza zawodowa Kontrola planowa	3/2016 z dnia 10.03.2016	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej i realizacji umowy zlecenie nr. 3/2016 z dnia 10.03.2016.
2.	rodzina zastępcza niezawodowa Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3.	rodzina zastępcza niezawodowa Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
6.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
7.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
8.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
9.	rodzina zastępcza spokrewniona	nie dotyczy	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny

	Kontrola planowa				zastępczej.
10.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy		I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
11.	rodzina zastępcza spokrewniona Kontrola planowa	nie dotyczy		I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
II	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się				
12.	Wnioskodawca Kontrola planowa	54/MOPR/D- ON/BK/19	Zakup komputera	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 2/MOPR/54/MOPR/D- ON/BK/19 z dnia 16.12 2019 r.
13.	Wnioskodawca Kontrola planowa	2/MOPR/D- ON/BK/19	Zakup komputera	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 2/MOPR/D-ON/BK/19 z dnia 27.05 2019 r.
14.	Wnioskodawca Kontrola planowa	33/MOPR/D- ON/BK/19	Zakup komputera	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 33/MOPR/D-ON/BK/19 z dnia 12.08 2019 r.
15.	Wnioskodawca Kontrola planowa	41/MOPR/D- ON/BK/19	Zakup komputera	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 41/MOPR/D-ON/BK/19 z dnia 23.10.2019 r.
III	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu likwidacji barier technicznych				
16.	Wnioskodawca Kontrola planowa	88/MOPR/D- ON/BT/19	Zakup łóżka	III-IV kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 88/MOPR/D-ON/BT/19 z dnia 19.08.2019 r.
17.	Wnioskodawca Kontrola planowa	52/MOPR/D- ON/BT/19	Zakup łóżka	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 52/MOPR/D-ON/BT/19

					z dnia 24.06.2019 r.
18.	Wnioskodawca Kontrola planowa	63/MOPR/D- ON/BT/19	Zakup schodołazu	I kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 63/MOPR/D-ON/BT/19 z dnia 25.06.2019 r.
19.	Wnioskodawca Kontrola planowa	97/MOPR/D- ON/BT/19	Zakup schodołazu	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 97/MOPR/D-ON/BT/19 z dnia 17.09.2019 r.
IV	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu programu „Aktywny samorząd”				
20.	Wnioskodawca Kontrola planowa	8/MOPR/D- ON/MI/B3/19	Zakup laptopa, lupy elektronicznej, urządzenia wielofunkcyjnego i programu powiększającego Magic	III kwartał 2020 r.	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową 8/MOPR/D- ON/MI/B3/19 z dnia 23.07.2019 r.
21.	Wnioskodawca Kontrola planowa	2/MOPR/D- ON/MI/B3/19	Zakup komputera stacjonarnego, drukarki, głośników, pakietu lektorskiego Magni	I-II kwartał 2020 r.	Pierwsza kontrola wykazała nieprawidłowość realizacji zadania objętego umową nr 2/MOPR/D- ON/MI/B3/19 zawartej dnia 04.10.2019 r. Wnioskodawca usunął nieprawidłowości, które potwierdziła druga kontrola.
22.	Wnioskodawca Kontrola planowa	4/MOPR/D- ON/MI/B1/19	Zakup laptopa, odtwarzacza książek mówionych, lupy elektronicznej, programu powiększającego	I kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 4/MOPR/D- ON/MI/B1/19 z dnia 09.07.2019 r.
23.	Wnioskodawca Kontrola planowa	2/MOPR/D- ON/MI/C5/19	Zakup przystawki do wózka inwalidzkiego	I kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 2/MOPR/D- ON/MI/C5/19 23.09.2019 r.

24.	Wnioskodawca Kontrola planowa	1/MOPR/D- ON/MI/C1/19	Zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektronicznym	I kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 1/MOPR/D- ON/MI/C1/19 z dnia 04.11.2019 r.
V	Prawidłowość wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych				
25.	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie ul. Towarowa 19, Lublin Kontrola planowa	4/MOPR/D- ON/ZZ/19 z dnia 17.09.2019	Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich dyskryminacji	I-II kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 4/MOPR/D-ON/ZZ/19 z dnia 17.09.2019 r.
26.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie, ul. Rogowskiego 5 Kontrola planowa	6/MOPR/D- ON/ZZ/19 z dnia 17.09.2019	Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich impresz kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	I kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 6/MOPR/D-ON/ZZ/19 z dnia 17.09.2019 r.
VI	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych				
27.	Lubelski Związek Inwalidów Narządu Ruchu ul. Lubomska 1/3, p. 1113, Lublin Kontrola planowa	12/MOPR/D- ON/S/19 z dnia 17.09.2019	6-dniowa impreza pod nazwą Żuławy- Powiśle-Gdańsk	I kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 12/MOPR/D-ON/S/19 z dnia 17.09.2019 r.
VII	Prawidłowość wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej				
28.	Caritas Archidiecezji Lubelskiej, ul. Prym. St. Wyszyńskiego 2 w Lublinie Kontrola planowa	2/2019 z dnia 14.01.2019	Prowadzenie Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych - mieszkańców Miasta Lublin	I-II kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała uchybień w realizacji zadania objętego umową nr 2/2019 z dnia 14.01.2019. Wydano zalecenia pokontrolne.

29.	Fundacja Nieprzetartego Szlaku, Skrzynice Pierwsze 19, Jabłonna Kontrola planowa	34/2018 z dnia 30.07.2018	Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B i typu C - 15 miejsc	I-II kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała uchybienia w realizacji zadania objętego umową nr 34/2018 z dnia 30.07.2018. Wydano zalecenia pokontrolne.
30.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, ul. Abramowicka 2 Lublin Kontrola planowa	35/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A - 75 miejsc oraz klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 15 miejsc	I-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadania objętego umową 35/2018 z dnia 31.07.2018. Wydano zalecenia pokontrolne.
31.	Fundacja „S.O.S. Ziemi Lubelskiej”, ul. Bronowicka 3 Lublin Kontrola planowa	38/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie schroniska dla bezdomnych kobiet - mieszkanek Miasta Lublin - 20 miejsc	I-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadania objętego umową nr 38/2018 z dnia 31.07.2018. Wydano zalecenia pokontrolne.
32.	Fundacja „S.O.S. Ziemi Lubelskiej” ul. Bronowicka 3 Lublin Kontrola planowa	39/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - mieszkanek Miasta Lublin - 25 miejsc	I-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadania objętego umową nr 39/2018 z dnia 31.07.2018. Wydano zalecenia pokontrolne.
33.	Fundacja „S.O.S. Ziemi Lubelskiej” ul. Bronowicka 3 Lublin Kontrola planowa	48/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie ogrzewalni dla bezdomnych kobiet – mieszkanek Miasta Lublin - 15 miejsc	I-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadania objętego umową nr 48/2018 z dnia 31.07.2018. Wydano zalecenia pokontrolne.

34.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie ul. Puchacza 8, Lublin Kontrola planowa	3-4/S-RPPC/2018 z dnia 31.10.2018	Wykonanie zadania pt. „Świadczenie usług opiekuńczych nocnych dla uczestników projektu „Bank usług środowiskowych” w latach 2018 - 2020”	I-II kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości w realizacji zadania objętego umową nr 3-4/S-RPPC/2018 z dnia 31.10. 2018 r. Wydano zalecenia pokontrolne.
VII	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej				
35.	Stowarzyszenie „Łabędź” ul. Jacka Przybylskiego 20/23, Lublin Kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4081/3/16-1/16 z dnia 9.05.2016	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Klub Młodzieżowy	III kwartał 2020 - I kwartał 2021 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadania objętego umową MOPR.S-POW -WD.4081/3/16-1/16 z dnia 9.05.2016. Wydano zalecenia pokontrolne.
36.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, Lublin Kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4081/3/5-1/16 z dnia 9.05.2016	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Świetlica Opiekuńczo - Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego	III kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała uchybienia w realizacji zadania objętego umową nr MOPR.S-POW-WD.4081/3/5-1/16 z dnia 09.05.2016 r. Wydano zalecenia pokontrolne.
37.	Dom Zakonny Instytutu Sióstr Służebnic Wynagrodzicielek Najświętszego Serca Jezusa ul. Judyma 47, Lublin Kontrola planowa	MOPR.S-POW-WD.4101.18.1.2018 z dnia 30.03.2018	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2023 roku placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego o nazwie Rodzinny Dom im. Serca Jezusa	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
38.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. M. Słowikowskiego 1a,	MOPR.S-POW -WD.4081/3/8-1/16 z dnia 9.05.2016	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2021 roku placówki	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19

	Lublin Kontrola planowa		wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze		
39.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego- Rodzinny Dom Dziecka w Lublinie ul. Harnasie 3/26-27, Lublin Kontrola zlecona	Nie dotyczy	Prawidłowość wykonywania zadań statutowych i regulaminowych	II-III kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała uchybienia w realizacji zadania. Wydano zalecenia pokontrolne.
40.	Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Lublinie ul. Aleje Raclawickie 22 Kontrola zlecona	Nie dotyczy	Funkcjonowanie Domów Rodzinnych nr 1,2,3,4 w czasie pandemii SARS-CoV-2	II- III kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała uchybienia w realizacji zadania. Na podstawie złożonych wyjaśnień odstąpiono od formułowania wystąpienia pokontrolnego.
IX.	Prawidłowość wykonania zadania dot. świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
41.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, ul. Gospodarcza 32, Lublin Kontrola planowa	31/MOPR/D-PŚ/17 z dnia 29.12.2017	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz Mieszkańców Miasta Lublin w latach 2018 - 2020	II kwartał 2020 r.	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
X.	Prawidłowość wykonania zadań objętych umowami określającymi warunki i wysokość dofinansowania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz o współfinansowanie ze środków budżetu Miasta Lublin kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej				

42.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46, Lublin Kontrola planowa	11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 7/ON/20 z dnia 24.03.2020	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Doświadczalnej 46 w Lublinie	IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadań objętych umową 11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 7/ON/20 z dnia 24.03.2020 r .
43.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności ul. Bronowicka 3, Lublin Kontrola planowa		Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Wallenroda 2a w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
44.	Fundacja Aktywator, Al. Spółdzielczości Pracy 65, Lublin Kontrola planowa		Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Al. Spółdzielczości Pracy 65 w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
45.	Spółdzielnia Niewidomych im. Modesta Sękowskiego w Lublinie, ul. Głowackiego 35, Lublin Kontrola planowa		Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głowackiego 35 w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
46.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 22, Lublin Kontrola planowa		Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głuskiej 138 w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.

47.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie ul. Rogowskiego 5 Kontrola planowa		Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Rogowskiego 5 w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
48.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin Kontrola planowa	6/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 13/ON/20 z dnia 24.03.2020	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32 w Lublinie	III-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 6/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 i 13/ON/20 z dnia 24.03.2020 r.
49.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin Kontrola planowa	10/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 12/ON/20 z dnia 24.03.2020	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Radzyńskiej 3 w Lublinie	III-IV kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 10/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 i 12/ON/20 z dnia 24.03.2020 r.
50.	Fundacja Teatrotterapia Lubelska, ul. Młodej Polski 32/144, Lublin Kontrola planowa	8/MOPR/DON/WTZ/2020 z dnia 04.04.2019 11/ON/20 z dnia 24.03.2020 r.	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Jastrzębiej 3 w Lublinie	-	Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na wystąpienie stanu pandemii Covid-19. Kontrola przeniesiona na 2021 r.
XI.	Sprawdzenie racjonalności i gospodarności wydatkowania środków na usługi opiekuńcze i zasiłki celowe - adekwatność planu pomocy do sytuacji osoby/rodziny i występujących potrzeb/ realizacja art. 103 ustawy o pomocy społecznej - terminowość wywiadów środowiskowych część II oraz wyczerpanie możliwości ustalenia osób zobowiązanych i ich miejsca pobytu/ realizacja zaleceń pokontrolnych określonych w wystąpieniu z dnia 8 sierpnia 2016 r.				

51.	Filia Nr 1 MOPR w Lublinie Kontrola planowa	Kontrola dotyczyła sprawdzenia: 1) racjonalności i gospodarności wydatkowania środków na zasiłki celowe; 2) racjonalności i gospodarności wydatkowania środków na zasiłki usługi opiekuńcze; 3) adekwatności planu pomocy do sytuacji osoby/rodziny i występujących potrzeb; 4) realizacji art. 103 ustawy o pomocy społecznej - terminowości wywiadów środowiskowych cz. II oraz wyczerpania możliwości ustalenia osób zobowiązanych i ich miejsca pobytu; 5) realizacji zaleceń pokontrolnych określonych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 sierpnia 2016 r.	III kwartał 2020 r.- nadal	Czynności kontrolne w trakcie. Sporządzono protokół z kontroli.
XI I.	Realizacja zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, w tym dochodzenie zobowiązań (nienależnie pobranych świadczeń, opłat, wydatków); egzekucja świadczeń w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji			
52.	Wydział świadczeń socjalnych MOPR w Lublinie Kontrola zlecona	Kontrola dotyczyła sprawdzenia realizacji zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenie postępowania i wydawanie decyzji administracyjnych przewidzianych dla organu właściwego dłużnika i organu właściwego wierzyciela, wykonywanie obowiązków wierzyciela Miasta Lublin w sądowym postępowaniu egzekucyjnym oraz realizacji rządowego programu „Dobry start”.	II-IV 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań. Wydano zalecenia pokontrolne.
XI II	Przeprowadzenie postępowania kontrolnego w Dziale ds. organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczącego realizacji zadań z zakresu przeprowadzania postępowań dotyczących udzielania zamówień publicznych w 2019 r.			
53.	Dział ds. Organizacyjnych	Postępowanie kontrolne dotyczyło sprawdzenia postępowań dotyczących udzielania zamówień publicznych w 2019r.	I-II kwartał	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia

	<p>MOPR w Lublinie Kontrola planowa</p>	<p>w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostawa paliwa grzewczego na terenie miasta Lublin podopiecznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sezonie grzewczym 2019/2020 i 2020/2021 znak sprawy: MOPR.D-OR.333-10.8.2019/D 2. Usługa kompleksowego sprzątnia obiektów biurowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znak sprawy: MOPR.D-OR.333-16.10.2019/U 3. Realizacja zadania „Poradnictwo rodzinne” w ramach realizowanego projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej”. Projekt dofinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 znak sprawy: MOPR.D-OR.333.11.16.2019/U 4. Dostawa biletów komunikacji miejskiej, umowa nr: 20/MOPR/D-OR/2019 5. Zakup fabrycznie nowego samochodu typu dostawczy, umowa nr: 32/MOPR/D-OR/2019 6. Dostawa wody mineralnej / źródlanej, umowa nr: 35/MOPR/ D-OR/2019 7. Sprzęt informatyczny, umowa nr: 37/MOPR/D-OR/2019 8. Dostawa talonów, znak sprawy: MOPR.D.OR.333-20.14.2019/U 9. Świadczenie kompleksowych usług pogrzebowych na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znak sprawy: MOPR.D-OR.333.19.13.2019 	<p>2020 r.</p>	<p>Wydano zalecenia pokontrolne.</p>
<p>XI V</p>	<p>Przeprowadzenie postępowania kontrolnego w Dziale ds. osób niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczącego realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 1992 - 2019</p>			

54.	Dział ds. Osób niepełnosprawnych Kontrola zlecona	Postępowanie kontrolne dotyczyło realizacji zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 1992 - 2019	I - II kwartał 2020 r.	Kontrola wykazała nieprawidłowości w realizacji zadań Wydano zalecenia pokontrolne.
-----	---	--	------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	11
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2020 roku	12
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2020 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	13
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2020 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	14
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2020 roku z podziałem na formy wsparcia	16
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2020 roku	20
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2020 roku	22
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2016 – 2020	32
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2016 – 2020 z podziałem na typy	34
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	36
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2020 r.	36
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2020 roku	39
Tabela 13. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2020 roku.	41
Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2020 roku	46
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2019 – 2020	50
Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2019- 2020	50
Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2020 roku z podziałem na typy	69
Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2020 r.	76
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2020 r.	88
Tabela 20. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2020 roku	91
Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2020 roku	93
Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2020 roku	98
Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2020 r.	101
Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	102
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2019 i 2020	159
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2020 r.	160
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2019-2020	162
Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane	164
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2019 i 2020	165
Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2020 roku	168
Tabela 34. Limity środków PFRON w latach 2019 i 2020 (w złotych)	169
Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu	172
Tabela 36. Realizacja planu kontroli w 2020 r.	176

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2020 roku, ze względu na przeznaczenie środków	15
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2019-2020	16
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2015-2020	23
Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2015-2020	24
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	25
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2020 roku, z podziałem na rodzaj	27

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2020 roku	33
Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2020 roku	35
Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2016 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2020 rok.	38
Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2020 roku	74
Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2020 roku (w zł).....	75
Spis map:	
Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2020 roku	31